

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde

2021. gada 13. janvārī

Turpinājums

2021. gada 20. janvārī.

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas

priekšsēdētājas vietnieks

Aldis Laviņš

A. Laviņš.

Labrīt! Lūdzu, sēdieties!

Turpinām tiesas sēdi lietā Nr. 2020-37-0106.

Pirms tika lietā izsludināts pārtraukums, vārds tika dots Saeimas pārstāvim lietas faktisko apstākļu un juridiskā pamatojuma sniegšanai.

Saeimas pārstāvi esam uzklausijuši, tāpēc tiesvedības procesu turpināsim ar tiesnešu jautājumiem Saeimas pārstāvim.

Tiesnešiem būs jautājumi un vispirms vārds jautājumu uzdošanai tiesnesei Sanitai Osipovai. Lūdzu!

S. Osipova.

Labrīt visiem!

Es vēlējos Saeimai pajautāt par reformas mērķi. Un lietas materiālos, tajā skaitā arī no Saeimas un Ministru kabineta, un VARAM puses ir minēti dažādi mērķi atšķirīgi dažādos dokumentos. Kur būtu tas dokuments, kurā mēs varam atrast patiesos reformas mērķus, kādi tie ir?

L. Liepa.

Labrīt, godātā tiesa!

Vispirms par tādu tehnisku jautājumu. Es ceru, ka jūs neiebilstat, ja es atbildes sniegšu, sēžot pie galda, ņemot vērā tiešsaziņu elektroniskā formātā?

A. Laviņš.

Jā, cienājamo kolēģi, akceptējam šādu jūsu lūgumu, ievērojot, ka mūsu tiesas sēde noris attālināti un tāpēc jūsu lūgums tiek akceptēts. Paldies.

Turpinām.

L. Liepa.

Paldies, godātais priekšsēdētāja kungs!

Godātā tiesa, atbildot uz jautājumu, es gribētu norādīt, ka, kā jau tas ir arī Saeimas atbildes rakstā teikts... 2019. gada 21. martā Saeima pieņēma paziņojumu par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu, kurā arī ir norādīti administratīvi teritoriālās reformas mērķi. Un šis dokuments ir jāuztver par šī administratīvi teritoriālās reformas posma, var teikt, vaduguni, ja tā var izteikties, proti, ka tātad tas ir politisks dokuments, kurā ir ne tikai noformulēta termiņa un laika līnija, kurā reformai būtu jānotiek, bet, protams, norādīti arī mērķi.

S. Osipova.

Varētu minēt mērķus?

L. Liepa.

Jā, godātā tiesa! Es atļaušos tātad citēt šo paziņojumu: Saeima, šā gada 21. marta sēdē, ņemot vērā nepieciešamību turpināt administratīvi teritoriālo reformu, nolēmusi turpināt 1998. gadā iesākto teritoriālo reformu un līdz 2021. gadam izveidot... pirmkārt... es šeit es lasu šo lēmumu pa daļām... pirmkārt, izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas vietējā pašvaldībā, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā, un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām. Tātad, šī ir, ja varētu tā sacīt, kvintesence.

Godātā tiesa! Jā, tātad jau pirmajā tiesas sēdē bija debates par to, vai dažādos aktos norādītie mērķi ir savstarpēji komplimentējoši, vai tie ir savstarpēji izslēdzoši. Jāatzīst, ka, gatavojoties šodienas jautājumu sesijai, mēs esam atkārtoti pārskatījuši ar Saeimas pārstāvjiem visu šo, tā teikt, iespējamo aktu uzstādījumu kopumu un redzam, ka varētu būt, ka ne tikai 21. marta 2019. gada paziņojumā ir norādīti mērķi, bet tādi administratīvi teritoriālās reformas mērķi ir iekļauti arī citos normatīvajos aktos, taču, kas ir būtiski, neviens no tiem nav savstarpējā pretrunā ar šo 2019. gada 21. marta Saeimas paziņojumā norādīto mērķu kopumu.

S. Osipova.

Paldies.

Caurskatot dokumentus, kas ir saistīti ar administratīvi teritoriālo reformu, ir bieži lietots vārdu savienojums „lielas un spēcīgas pašvaldības”. Vai jūs varētu šo vārdu savienojumu papildīt ar saturu? Ko nozīmē liela un spēcīga pašvaldība Latvijā?

L. Liepa.

Jā, godātā tiesa! Pavisam noteikti, nu tātad, lai šo likumā lietoto un arī mūsu izmantoto apzīmējumu piepildītu ar saturu, ir vērts paskatīties likumprojekta anotācijā, kāda tā bija sagatavota jau Vides un reģionālās attīstības ministrijas ietvaros un šīs anotācijas punktā, kā es skatos... tātad šajā gadījumā es skatos jau pirmo no projektiem, kas ir 6. lietas sējumā, es redzu, ka šeit ir izvērsti vairāki kritēriji un šie kritēriji, kuri arī raksturo lielu un spēcīgu... tātad vēlamu pašvaldību Latvijas Republikā... ir kopumā septiņi... Un mēs redzam, ka tas atkārtojas arī tālākā reformas gaitā, arī brīdī, kurā tātad gan deputāti apspriež par šo likumprojektu, gan arī par to tiek diskutēts, konsultējoties ar pašvaldībām. Un tie ir septiņi sekojoši.

Pirmkārt, tātad ir nepieciešama viena teritorija, kurā ir reģionālais vai nacionālas attīstības centrs, tātad ir zināmā mērā tāda pazīme, kas attiecas uz atsevišķām pašvaldībām, kas ir tā saucamās Pierīgas pašvaldības, kurās ir kvantitatīvs rādītājs, ka jābūt ne mazāk kā 15 tūkstošiem iedzīvotāju. Tātad ceturtais kritērijs ir ekonomiskā ilgtspēja un piektais kritērijs, kas tātad ir visnotaļ, jāsaka, piesātināts, jo tajā ir uzskaitīti tie pakalpojumi, kas ir ietilpstošī pašvaldības funkcijās atbilstoši Pašvaldības likumam, proti, izglītība, veselības aizsardzība, sociālā nodrošināšana, transporta pakalpojumi sabiedriskā transporta aspektā, ceļu tīkls, visas nepieciešamās komunikācijas. Sestais kritērijs ir tātad tas, ka šai teritorijai ir jābūt optimāli izveidotai, lai tātad pašvaldības autonomās funkcijas varētu veikt iespējami efektīvi, vai, kā likumdevējs to ir norādījis, optimāli. Un noslēdzošais kritērijs, septītais kritērijs, ir tas, ka tātad ir jābūt pietiekamam skolēnu skaitam, vismaz vienai, nevis parastajai vidusskolai, bet perspektīvai vidusskolai.

Un tas ir tāds ideālais Latvijas lielais novads, kur ir, jāatzīst, gan kvantitatīvi kritēriji, tātad skaitliski izpaužami skaitļos, gan arī kritēriji, kas ir kvalitatīvi kritēriji, kā, piemēram, pēdējais minētais... vismaz viena perspektīva vidusskola.

S. Osipova.

Paldies.

Mēs jau esam nonākuši arī līdz tiem kritērijiem... Un turpinot tomēr jautājumu par lielu un spēcīgu, un mazu un nespēcīgu pašvaldību... reformas ietvaros ir bijuši gadījumi, un viens no pieteikuma iesniedzēju gadījumiem ir tieši tāds, ka maza un spēcīga pašvaldība tiek pievienota lielai un ne tik spēcīgai pašvaldībai. Maza un spēcīga pašvaldība, kuras līdzekļi tiek ielikti kopējā pašvaldību katlā un tā lielā, kura gadiem ir smēlusi no kopējā katla nevis likusi tur iekšā.

Un cik lielā mērā tad tiek sasniegti šie kritēriji tajā pašā Ikšķiles gadījumā, pievienojot viņu?

L. Liepa.

Jā, godātā tiesa, Ikšķile, protams, ir tiešām apspriešanas un diskusijas vērts gadījums, jo Ikšķile ir viena no tām teritorijām, kura arī, atbilstoši 2030. gada iedzīvotāju dinamikas perspektīvai, ir augoša. Un jāatzīst, ka Latvijas kopējā demogrāfiskajā ainā šādu pašvaldību nav daudz. Taču, godātā tiesa, tas, kā izskatās pašvaldība šobrīd, un arī kāda ir tās perspektīva attiecībā, piemēram, uz iedzīvotāju skaitu, uz iedzīvotāju maksātspēju, nav vienīgais kritērijs, un tāpēc, protams, var piekrist, ka ikšķilnieki ir turīgi iedzīvotāji, ikšķilnieki ir labi attīstīti... tātad tā ir ļoti patīkama vieta, kurā dzīvot Daugavas krastā, patīkams, apgūts rajons, taču tas nav vienīgais kritērijs, lai nodrošinātu ilgtspēju. Piemēram, ir arī ekonomiskās attīstības kritērijs un tāpēc tas vien, ka jebkurš no mums gribētu dzīvot tādā vietā kā Ikšķile, kas ir patīkama vieta, kur pavadīt savas, piemēram, savas brīvdienas un jāatzīst, ka arī es esmu labprāt gan ar velosipēdu braucis un staigājis, taču tas nenozīmē, ka tas izpilda visus kritērijus, kas ir nepieciešami, lai pašvaldība darbotos ilgtspējīgi arī tajā skaitā ekonomiskajā perspektīvā.

S. Osipova.

Paldies. Es sapratu jūsu atbildi un Ikšķiles kāzuss būtu saprotams, ja nebūtu tas otrs kāzuss, kas mums šobrīd ir jāskata un ja nebūtu izveidoti Saulkrasti atsevišķi, kas patiesībā pēc teritorijas un iedzīvotājiem, un varbūt arī ekonomiskajiem rādītājiem varbūt pat ir zemāki nekā Ikšķile. Tātad viena maza spēcīga pašvaldība tiek pievienota, cita maza, ne tik spēcīga pagaidām pašvaldība tiek izveidota.

Sakiet, lūdzu, vai varbūt iemesls tam bija tas, ka likumā tā arī neparādījās kritēriji un līdz ar to viņi nebija saistoši likumdevējam? Un te es esmu nonākusi pie kritēriju jautājuma. Kāpēc kritēriji netika ielikti likumā, kā tas bija iepriekšējā administratīvi teritoriālajā reformā un vai, neieliekot kritērijus likumā, šie kritēriji, kas ir anotācijā, ir saistoši likumdevējam un viņi tika ievēroti?

L. Liepa.

Godātā tiesa, pateicos... un šī patiešām ir ļoti interesanta lieta, kurā ir apvienoti divi diezgan dažādi gadījumi... Ja pirms mirkļa es atbildēju attiecībā uz Ikšķili, tad par Limbažu novada prasību un iebildumiem attiecībā uz to, ka Skultes pagasts tiek pievienots jaunveidojamam novadam, šeit ir vairāki interesanti izņēmumi, ja tā var teikt, no tās likumsakarīgās gaitas, kādā reforma kopš 2019. gada 21. marta lēmuma ir attīstījusies. Nav jāatkārto, ka Skultes pagasta pievienošana jaunveidojamai Saulkrastu pašvaldībai ir likumdevēja nevis Vides un reģionālās attīstības ministrijas... un nevis Ministru kabineta, bet tieši likumdevēja iniciatīva, kur likumdevējs arī diezgan skaidri un precīzi ir formulējis, proti, tātad ir norāde uz vairākiem parametriem – gan to, ka Skultes pagasts primāri ekonomiskā kontekstā ir saistīts ar attīstošo Skultes ostu, ar

tālejošiem ekonomiskās attīstības plāniem, gan to, ka Saulkrasti veidotos kā tāds jauns un perspektīvs centrs, ņemot vērā, godātā tiesa, tieši to pašu dinamiku, ko varētu sacīt arī par Ikšķili. Tā ir vieta, kur cilvēkiem patīk dzīvot un tā ir viena no tām vietām Latvijā, kurā iedzīvotāju skaits ne tikai līdz šim ir pieaudzis, bet arī turpinoties tādai attīstībai, kā mēs to redzam līdz šai dienai, neapšaubāmi turpinās pieaugt.

Tātad, ja šobrīd... taisnība... varētu sacīt, ka pēc kvantitatīviem rādītājiem Saulkrasti izskatās relatīvi nelieli, tad, ja, mēs skatāmies ilgtermiņa attīstības perspektīvā, Saulkrastu izredzes likumdevējs ir vērtējis ļoti augstu, piešķirot tiesības veidot pašvaldību no tiem pagastiem... tajā skaitā arī Skulte, kuros arī ir līdzīga attīstības dinamika.

Jāatzīst, ka šis izņēmums tomēr nevarētu tikt atzīts un to nedrīkst atzīt par pretēju reformas mērķiem, un noslēgumā es atbildēšu uz šo jautājumu par kritērijiem, godātā tiesa.

Jā, tātad zināmā mērā ir pastāvējusi duāla aina, ko mēs ļoti labi redzam, ka projektā tā pirmajās izstrādes stadijās kritēriji ir uzskaitīti gan pašā likumprojekta tekstā, gan arī tā anotācijā. Un tajā brīdī, kurā Saeima jau ar šo likumprojektu sāk strādāt, tā, protams, šo duālismu novērš. Tā parāda, ka kritēriji, kas ir gana vispārīgi, lai tos attiecinātu uz visām pašvaldībām, taču tajā pat laikā tie nav... to raksturs nav tāds, lai tie kalpotu kā likuma norma, bet drīzāk kā paskaidrojošā norma, tātad kā motivācija, kā arguments, kā pamatojums. Un protams, ir pamatoti likt likumprojekta anotācijā. Un tāpēc tajā brīdī, kurā jau deputāti balso, izvēlas jauno Latvijas novadu karti, kritērijus tiem sev saistoši lasa anotācijā.

Ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka likumdevējam katram, protams, jo deputāts katrs, kā personība pieņem lēmumus, skatoties... balstoties uz savu dzīves pieredzi un skatoties uz to, kā tie redz administratīvi teritoriālās reformas gaitu Latvijā, no vienas puses. Taču, no otras puses, tie, protams, ir racionāli. Tātad pat tad, ja tie varētu atšķirties arī no anotācijā minētajiem kritērijiem, šīs atšķirības nevar būt tik dramatiskas, ka tie nonāktu pretrunā ar administratīvi teritoriālās reformas mērķi un kopējo plānu. Tātad šie ir saistoši kritēriji, taču, protams, deputātiem ir savi ieskatī, savi viedokļi, tāpēc arī tie ir ievēlēti, cilvēki iz uzticējuši tiem savu interešu pārstāvību.

S. Osipova.

Paldies.

Anotācija jau nav likumdevēja griba, anotācija ir likumprojekta izstrādātāja ieskats par to, kā būtu jāvirzās un kādi ir mērķi likumprojektam. Un es saprotu, ka Saulkrastu izveidošana un Skultes atdalīšana bija likumdevēja politiskā griba kopumā, skatoties uz reformas mērķiem, bet te izveidojās šī nevienādā attieksme pret Ikšķili un pret Saulkrastiem, kas, kā jūs arī pats raksturojāt, ir ļoti salīdzināmas apdzīvotās vietas gan pēc iedzīvotāju dinamikas, gan pēc tā, ka tas ir piekrastē un daudzām citām lietām.

Mans nākamais jautājums. Sakiet, lūdzu, kāda nozīme, izstrādājot administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, bija pašvaldības pašpietiekamībai, jo jūs arī minējāt pie pašvaldības reformas mērķiem to, lai būtu ilgtspējīgas un ekonomiski spēcīgas pašvaldības. Tad vai, veidojot jauno iedalījumu, tika arī skatīts tas, kā pašvaldība var realizēt savas funkcijas? Cik pašvaldība ir patstāvīga finanšu ziņā... proti, vai pašvaldība veic iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā vai arī, tieši otrādi, pašvaldība saņem no šī Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda līdzekļus?

L. Liepa.

Jā, godātā tiesa, paldies par jautājumu.

Pirmais un neizbēgamais secinājums, skatoties uz Latvijas dažādo administratīvo teritoriju statusu un to ekonomiskajām spējām, ir tāds, ka ideālajā pasaulē nepastāvētu tāds finanšu izlīdzināšanas fonds, proti, visas pašvaldības... katrs novads... būtu tik ekonomiski spējīgs, lai tam nevajadzētu lūgt vai sagaidīt citu, kādu turīgāku novadu atbalstu iemaksu šajā fondā. Taču Latvijā tā tas nav un arī tuvākajā perspektīvā tas nebūs iespējams gan vēsturisku iemeslu dēļ, gan ekonomisku apsvērumu dēļ tas gluži vienkārši nebūs iespējams. Līdz ar to likumdevējam neizbēgami nākas līdzsvarot un nākas, godātā tiesa, tātad ņemot vērā šo principu, ka pēc iespējas pašvaldībai ir jābūt patstāvīgai ne tikai funkciju realizēšanā, bet arī tajā ienākumu plūsmā, ko tā var saņemt no vairākiem ienākumu avotiem, kas ir pašvaldībām... taču tas ir neizbēgami, ka būs pašvaldības – donori un būs pašvaldības – akseptori. Tātad būs pašvaldības, būs novadi, kas šajā fondā arī pēc reformas turpinās iemaksāt un būs tādi, kuri saņems. Likumdevējs šo faktoru ir apsvēris. Un protams, ne pilnībā... mēs nevaram radīt tādu absolūti ideālu situāciju, bet šis līdzsvarojums ir veikts arī esošajā novadu sadalījumā.

S. Osipova.

Paldies.

Tātad, administratīvi teritoriālās reformas projektu izstrādājot, katrai pašvaldībai tika izveidotas savs profils. Saulkrastu novads tika izveidots jau likumdevējā.

Sakiet, lūdzu, vai par Saulkrastu novadu ir izstrādāts tāds profils, kādu ministrija izstrādāja par citām, jaunveidojamajām pašvaldībām?

L. Liepa.

Godātā tiesa!

Ņemot vērā vēsturisko tātad šo notikumu attīstības hronoloģiju, Saulkrastu novadam šādu pašvaldības profilu, kā mēs redzam lietas materiālos attiecībā, piemēram, uz Ogri vai Limbažiem, Saulkrastu novadam šāda profila nav.

S. Osipova.

Nu, tad nākamais jautājums par to pašu.

Vai tika sagatavots jauns profils Limbažu novadam, kurš arī teritoriālās reformas sagatavošanas posmā tika izstrādāts un Skulte bija Limbažu novadā?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Manos lietas materiālos nav šāda Limbažu profila. Līdz ar to es, lai nemaldinātu godātos klātesošos, šo jautājumu atstāšu Vides un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvim atbildēt.

S. Osipova.

Paldies.

Praktiski neviens no iesaistītajiem novadiem neatbalsta Saulkrastu novada izveidošanu, jo viņš jau tika izveidots no citu novadu daļām. Un vēl 2020. gada 21. februārī nebija atbalsta arī no VARAM ministrijas, jo Saulkrasti ministrijas ieskatā nav attīstības centrs un neatbilst novada veidošanas kritērijiem, kuri ir tajā pašā anotācijā, kurus VARAM bija izstrādājis. Tomēr komisija un pēc tam Saeima atbalstīja priekšlikumu izveidot atsevišķu Saulkrastu novadu.

Vai jūs varat dot kādus argumentus, kā nošķirt politisku lēmumu no zināmas patvaļas, ja neiet pēc juridiskiem kritērijiem?

L. Liepa.

Godātā tiesa!

Tātad jau Satversmes tiesa savā līdzšinējā praksē ir norādījusi, ka tieši Saeimai kā likumdevējam ir prerogatīva, tātad tiesības lēmumu pieņemšanā un līdz ar to Saulkrastu, kā jauna novada izveidošana, šajā reformas etapā nav pretrunā un nekādā ziņā nedrīkst tikt uzskatīta par patvaļu. Patvaļa ir neracionāla, patvaļa ir griba, kurai nav argumentu. Saulkrastu izveidošanai tomēr ir argumenti, kurus deputāts Dombrava pietiekami precīzi tika artikulējis un acīmredzot, kā mēs varam secināt no šodienas, ir pārliecinājis ne tikai īpašās komisijas kolēģus, bet ir arī pārliecinājis Saeimas vairākumu, kas atbalstīja šāda jauna novada izveidošanu. Patvaļa būtu situācija, kurā rīcība būtu ārpus likumā noteiktajiem kritērijiem un kurā tātad šāds novads pilnībā neatbilstu tiem septiņiem kritērijiem, kuri tika uzstādīti.

Jā, es piekrītu, ka nākamais jautājums, kas varētu likumsakarīgi tagad būt ir... vai tad tiešām Saulkrasti atbilst visiem manis uzskaitītajiem septiņiem kritērijiem? Es varētu sacīt tā, ka, ja tas arī pilnībā neatbilst, tad, visticamāk, tuvākajā laikā tas par šādu kritērijiem atbilstošu jaunu novadu var izveidoties. Tā es skaidroju deputātu gribu attiecībā uz jaunā novada – Saulkrastu – izveidošanu.

S. Osipova.

Paldies.

Uzsākot likumprojekta izskatīšanu otrajā lasījumā, debašu laiks tika saīsināts uz 3 minūtēm pirmo reizi un 1 minūti otro reizi. Savukārt priekšlikumus par Ikšķiles novada nākotni un Skultes pagasta pievienošanu Saulkrastu novadam, kas būtu jāizskata 2020. gada 13. martā vai vēlāk, to iesniedzēji atsauc, ņemot vērā valstī izsludināto ārkārtējo situāciju. Tātad Saeimas sēdē par šiem priekšlikumiem pirms likumprojekta pieņemšanas otrajā lasījumā diskusiju nebija.

Kā šobrīd varam raudzīties, pirmkārt, uz saīsināto debašu laiku? Jā, likumprojekts bija apjomīgs, priekšlikumu bija daudz un tomēr tas izšķīra praktiski visas Latvijas pašvaldību nākotni. Tas skar visu iedzīvotāju intereses. Un... vai, skatot tik būtisku valsts un sabiedrības dzīves jautājumu, šis ierobežojums bija attaisnojams?

Un otrkārt uz to, ka priekšlikumi, kuri attiecas uz konkrētajām pašvaldībām, vispār Saeimas sēdē netika apspriesti otrajā lasījumā... Vai ir pietiekami, ka tas tika darīts tikai trešajā lasījumā, īpaši tāpēc, ka ar Saulkrastu izveidošanu tur tie priekšdarbi nebija veikti tādi, kādi bija citām teritorijām jaunveidotajām administratīvi teritoriālās reformas ietvaros?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Paldies par šo jautājumu.

Tas ir ļoti svarīgi. Ierobežotā laika dēļ pirmajā tiesas sēdē Saeimas pārstāvis nevarēja atbildēt uz šo jautājumu un arī nesniedza atbildi, kaut arī tas ir diezgan būtisks arguments, kuru ir izvirzījis viens no pieteicējiem, proti, pieteikumā Satversmes tiesai ir norādīts, es citēju... „deputātu runas laika saīsināšana bez jebkādas motivācijas konkrētajā situācijā, apspriežot otrajā lasījumā tik nozīmīgu reformu likumprojektu, pārkāpj labas likumdošanas principu”. Tā uzskata tātad mans godātais kolēģis oponents savā pieteikumā 1.1. punktā par debašu laika saīsināšanu.

Taču, godātā tiesa! Šis iebildums ir noraidāms, jo Saeimas Kārtības ruļļa 65. panta pirmās daļas 1. punkts paredz, ka „pēc ne mazāk kā desmit deputātu priekšlikuma Saeima var nolemt saīsināt runas laiku”... Tātad, atbildot uz pirmo jautājumu, Saeimas Kārtības rullis piešķir šādas tiesības un runas laika saīsināšana kā tāda nav nekādā ziņā pretlikumīga.

Ja mēs skatāmies uz konkrēto gadījumu, tad Saeima šādu lēmumu par runas laika saīsināšanu pieņēma 2020. gada 5. marta sēdē pēc desmit deputātu pieprasījuma... priekšlikuma. Runas laiks tika saīsināts līdz 3 minūtēm pirmajā reizē un 1 minūtei atkārtotajā otrajā reizē.

Un tātad otru lēmumu par runas laika saīsināšanu Saeima pēc desmit deputātu priekšlikuma pieņēma 2020. gada 6. marta sēdē tajā brīdī, kad tika izskatīti tikai 23 no 316 otrajam lasījumam iesniegtajiem priekšlikumiem. Un tātad ir skaidrs, ka motivācija

bija tāda, ka parlamenta darbam ir jābūt efektīvam un ikvienam no deputātiem ir tiesības izteikties. Tas faktiski ir arī pienākums – paust savu viedokli, jo tāpēc jau deputāts ir ievēlēts. Taču Saeimas darbam ir jābūt efektīvam, it īpaši ar tik apjomīgiem dokumentiem, kāds ir Administratīvi teritoriālās reformas likums.

Un šajā gadījumā... tāpat 6. marta sēdē, pagājušā gada 6. marta sēdē, runas laiks bija saīsināts līdz 2 minūtēm pirmajā reizē un 1 minūtei otrajā reizē.

Abos gadījumos tika ievērota Saeimas Kārtības ruļļa 65. panta pirmajā daļā noteiktā runas laika saīsināšanas procedūra, kā arī Saeimas Kārtības ruļļa 54. panta pirmajā daļā noteiktais: pirms balsošanas par kādu lēmumu var dot tikai diviem deputātiem – „par” un „pret” viedokļu paudējiem.

Saeima gribētu uzsvērt, ka deputātu runas laika saīsināšanas iemesli ir saistīti ar racionālu parlamenta darba organizēšanu un politiskajiem apsvērumiem, un saskaņā ar parlamenta autonomijas principu nav pakļauti juridiskiem kritērijiem un līdz ar to arī tiesas kontrolei. Runas laiks tika saīsināts vienlīdzīgi ikvienam Saeimas deputātam un acīmredzami netika saīsināts tik lielā mērā, lai varētu apgalvot, ka Saeimas deputātam būtu bijusi liegta iespēja izteikties par attiecīgo priekšlikumu.

Turklāt 6. marta sēdē tika pieņemts lēmums par runas laika pagarināšanu, nosakot, ka runas laiks pirmajā reizē ir 3, otrajā – 1 minūte.

Un tāpat par konkrēto jautājumu par to, vai situācijā, kurā deputāti ir izteikuši priekšlikumus, taču vēlāk tos atsauc, vai tas nozīmē, ka par kādu jautājumu nav izskanējušas pietiekamas debates... Nu, jāatzīst tāpat, ka tas ir deputātu tiesībās. Deputāts var ne tikai pieteikties un paust savu viedokli, bet arī, ņemot vērā kādus apsvērumus, kas vai nu ir jau izskanējuši sēdē vai arī, kā šajā gadījumā, apsverot šo priekšlikumu rūpīgāk, acīmredzot var atsaukt savu lūgumu izteikties.

Godātā tiesa... tāpat papildinot... tas vien, ka nenotiek debates par kādu jautājumu, nenozīmē, ka šajā gadījumā šis jautājums nebūtu pienācīgi izsvērts. Tas, gluži vienkārši nozīmē, ka pastāv zināms *consensus*, par ko liecina divi faktori. Pirmais, tāpat, ka galu galā ir balsojums, kas apstiprina šo jautājumu, otrkārt... tāpat, ja arī kāds ir vēlējis izteikties, tas tomēr ir atsaucis savu priekšlikumu par izteikšanos.

Un šāds pieņēmums par to, ka Saulkrastu novada izveidošana nav nedz patvaļīga, nedz spontāna, nedz pienācīgi apdomāta, ir diezgan acīmredzams, jo tas atšķiras no tās novadu kartes, kuru lika priekšā Ministru kabinets. Un ja deputātiem šī atšķirība ir tik acīmredzama piedāvāta, tad visticamāk, ka tas ir bijis nopietni apsvērts jautājums un tas nevarētu būt noticis pēc inerces.

S. Osipova.

Paldies. Jūsu atbildi sapratu.

Šī ir pirmā lieta, kur Satversmes tiesa vērtē Saeimas darbu e-formātā, tāpēc es gribu savu pēdējo jautājumu uzdot tieši par to, jo arī šis ir arguments pieteikumos.

Proti, vai ir ticis apkopots, cik tehniska rakstura traucējumi notiek sēdes laikā, kad darbojas Saeima šajā e-formātā? Vai viņi ir kaut kā uzskaitīti, gradēti? Un vai ir pamats apgalvot, ka nopietnāki traucējumi varētu būt traucējuši likumdevēja pilnvērtīgu darbu, strādājot pie reformas?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Es sāksu tūlīt ar diezgan skaidru un kategorisku atbildi – nē. Nedz e-Saeimas izmantošana kā digitālās platformas izmantošana, nedz jel kādi iespējami tehniskie traucējumi nevar tikt uzskatīti par iemesliem, kāpēc procesuāli mūsu šajā lietā izskatītais Administratīvi teritoriālās reformas vai jel kāds cits likums, kas ir pieņemts, izmantojot šo modeli, šo platformu, būtu atzīstams par pretēju Satversmes 15. pantam vai citiem normatīvajiem aktiem, kas reglamentē likumdevēja darbu Latvijā.

Tāpat kategoriski nē. Saeima atbildes rakstā to ir jau arī detalizēti pamatojusi. Es varu šeit tikai vēlreiz atbildēt, ka pat ja tehniski traucējumi ir notikuši... un tas atkal ir neizbēgami, jo tehnoloģijās mēdz būt dažādi objektīva rakstura traucējumi vai sarežģījumi to izmantošanā, taču šajā gadījumā mēs diezgan skaidri varam teikt, ka nav bijis neviens tāds gadījums, vai, drīzāk jau varētu teikt, negadījums, kurš būtu tik būtisks, ka tas ietekmētu kāda deputāta iespēju, pirmkārt, piedalīties Saeimas sēdē, otrkārt, saprast un līdzdarboties kāda konkrēta normatīvā akta apsvēršanā, debatēšanā, novērtēšanā un treškārt, balsojumā par kādu konkrētu normatīvo aktu, kas tiek izskatīts šādā tiešsaistes formātā.

Tāpat Saeima var tikai atkārtoti norādīt, ka Latvija var lepoties ar šādas digitālās platformas izveidi. Šī digitālā platforma ir efektīvizējusi likumdevēja darbu, un otrkārt, tā ir būtiski samazinājusi visus tos riskus, kas ir saistīti ar infektoloģisko, epidemioloģisko stāvokli valstī 2020. gadā.

S. Osipova.

Paldies par jūsu atbildi.

Man šobrīd vairāk jautājumu nav.

A. Laviņš.

Paldies.

Jautājumus uzdos tiesnesis Artūrs Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Labrīt!

Man būtu vairāki jautājumi. Sāksu par Ikšķili un tad par Skulti un Saulkrastiem.

Pirmais. Atbildot uz kolēģes jautājumiem par mērķiem, jūs te nosaucāt trīs par reformas mērķiem: izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas pašvaldības, sniegt

kvalitatīvus pakalpojumus par atbilstošām izmaksām un spēt arī nodrošināt autonomās funkcijas.

Mans jautājums būtu tāds... Kuru no šiem trim Ikšķile nav spējīga šobrīd nodrošināt?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Tātad uzskaitot 2019. gada 21. marta Saeimas lēmumā norādītos reformas mērķus, mēs varētu sacīt tā, ka tie attiecas uz visiem Latvijas novadiem vienlaikus. Taču tajā pat laikā kritēriji novadu izveidei, kādi tiek minēti likumprojekta anotācijā, jau ir krietni detalizētāki un šajā gadījumā mēs varētu sacīt tā, ka Ikšķiles gadījumā neizpildās tas kritērijs, kas attiecas uz attīstības centru un arī Ikšķiles kā pašvaldības izmērs nav tik liels, lai tā varētu patstāvīgi pastāvēt.

Un, atkal jau respektējot skaisto un spēcīgo Ikšķiles novadu, tomēr ir jāatzīst, ka kritērijs, ko godātā tiesa ietvēra jau savā pirmajā jautājumā par to, vai Latvijā nākotnē pastāv lieli un spēcīgi novadi, ietver sevī arī apzīmējumu „liels”. Latvija pati par sevi nav liela, un mēs esam pierādījuši, ka arī mazas zemes var būt stipras. Taču, lai maza zeme būtu stipra, novadi, kas veido šo mazo zemi, paši par sevi tiem ir jābūt lielākiem un stiprākiem pēc iespējas.

A. Kučs.

Paldies par atbildi.

Tad es sapratu, ka tas mērķis ir tieši... kā jūs teicāt... ka Ikšķile varbūt pati būtu pārāk maza kā atsevišķa...

Tad mans jautājums nākamais ir, kas mums jau bija diskusijā izskanējis, ka Ikšķiles iedzīvotāji izteica vēlmi vai nu saglabāt sevi kā atsevišķu pašvaldību vai nu apvienoties ar Salaspili.

Un, ja mēs runājam tieši no tā, ko jūs tikko nosaucāt, ka mums ir jāveido lielākas pašvaldības, tad es paskatos Salaspils novadā... tātad Salaspils novadā 2020. gada sākumā dzīvoja 22 758 iedzīvotāji, Ogres novadā, ja mēs neskaitām Ikšķili, ir jau 47 tūkstoši iedzīvotāju. Tad, ja mēs paskatāmies šo kritēriju tieši par lielāku pašvaldību veidošanu, vai nešķistu loģiski Ikšķili, arī ņemot vērā iedzīvotāju pausto vēlmi, pievienot Salaspilij, jo Ogres novads jau šobrīd, bez Ikšķiles, ir divreiz lielāks nekā Salaspils novads.

Tad kāpēc deputāti izšķīrās Ikšķili pievienot Ogrei, veidojot, es teiktu, superlielu pašvaldību, un atstājot Salaspili... nu, tādu, gandrīz trīsreiz mazāku? Kādi tad bija tie apsvērumi?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Ir taisnība attiecībā uz šiem skaitļiem. Taču šis ir jautājums, kas ir no vairākām dimensijām. Tāpat arī noslēdzot atbildi uz pagājušo jautājumu, tas nav tikai lielums... Nav tā, ka būtu tikai Ikšķiles iedzīvotāju skaits vai novada izmērs būtu vienīgais iemesls, kāpēc tas nevarētu pastāvēt atsevišķi vai patstāvīgi. Tajā skaitā, godātā tiesa, ir arī ekonomiskās ilgtspējas kritērijs, vai pastāv zināma saimnieciskā darbība attiecīgajā novadā. Līdz ar to es arī gribētu sacīt, ka iedzīvotāju skaits Salaspilī vai Ogrē nav vienīgais kritērijs, pēc kuriem vadījās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, kura jau no reformas atjaunošanas atsākšanas pirmajām dienām, tātad jau no 2019. gada, ir piedāvājusi novadu kartē Ikšķiles pilsētu ietvert jaunajā Ogres novada sastāvā. Un visticamāk, ka tātad tas arī varētu būt jautājums, uz kuru kvalificētāk un profesionālāk varētu atbildēt ministrija, kas piedāvāja šo modeli.

Es varētu no sevis piedāvāt tikai vienu faktoru, ka vēl bez tā, ka Latvijai ir jābūt decentralizētai, tas ir, pēc iespējas atbrīvojot Rīgas pilsētu un tās pievarti vai arī Pierīgas novadus, viens no mērķiem, protams, ir arī policentriska Latvija, tātad Latvija, kurā ir spēcīgi novadi ne tikai tuvu Rīgai, bet arī tālāk no Rīgas. Tas varētu būt viens no kritērijiem, kurus es redzu.

Taču es atkārtoti vēlētos šo jautājumu uzdot Vides un reģionālās attīstības ministrijai.

A. Kučs.

Paldies.

Vēl atgriežoties nedaudz par lielām vai mazām pašvaldībām, kas drusciņ jau bija mums kolēģes arī jautājumos... es domāju, kā izskaidrot Ikšķiles iedzīvotājiem to, ka mēs veidojam Saulkrastu novadu, kurā faktiski ir tikpat iedzīvotāju, cik ir Ikšķilē. Ikšķilē šobrīd ir 9888, bet 2030. gadā ir plānots, ka būs 11 000. Saulkrastos šobrīd ir 11 000 un vismaz VARAM pretēji jūsu izteikumiem tiesas sēdē prognozē, ka 2030. gadā būs tikai 10 000. Tas iedzīvotāju skaits Saulkrastu novadā samazināsies.

Kā, teiksim, izskaidrot to, ka vienā novadā mēs sakām... jo jūs nosaucāt, ka nav, teiksim, pietiekams iedzīvotāju skaits Ikšķilē, ka viņa ir pārāk neliela, savukārt mēs veidojam tieši tādu pašu pašvaldību citā novadā... izveidojam jaunu un tur tas tiek atzīts par pamatotu un argumentētu.

L. Liepa.

Godātā tiesa! Un atkal šeit nav tikai viens vienīgs kritērijs, tātad mēs neskaitām tikai tās galviņas, kas šobrīd dzīvo novadā. Attiecībā uz Skultes pagastu, protams, var norādīt gan to faktoru, ka Skulte gan pēc savas saimnieciskās darbības, proti, Skultes osta un infrastruktūra, kas ar to ir saistīta... gan arī attiecībā uz to, ka tā kopā ar Saulkrastiem gandrīz vai bez tādas pārejas ar savu kaimiņos esošo pašvaldību veido,

var sacīt, vienu aglomerāciju, vienu tād kopīgi apdzīvotu vietu, kurā, starp citu sezonāli vasarā tajā mītošo cilvēku skaits vairākkārtīgi pieaug. Tas norāda tād, ka šeit tās attīstības perspektīvas, protams, ir citādākas nekā tās, piemēram, ir Latvijas iekšzemes pašvaldībām, kurām šāda dinamika nav vērojama. Līdz ar to attiecībā uz Saulkrastiem mēs varētu izdarīt tādu secinājumu, ka šeit Saeimas deputāti ir skatījušies nākotnes dimensijā, vērtējuši Saulkrastus kā perspektīvu pašvaldību, kā perspektīvu novadu, domājot par Latvijas novadu nākotni. Un tikai skaitļi un tikai iedzīvotāju skaits vien nevarētu būt vienīgais izšķirošais kritērijs, ko likt uz galda, kā godātā tiesa to norāda, Ikšķiles iedzīvotājiem.

Turklāt godātā tiesa, Ikšķile jau nebeidz pastāvēt. Tā kļūs par viena liela un spēcīga novada sastāvdaļu. Un Ikšķile tieši tāpat, kā tas ir gadījumā ar Skulti un Saulkrastiem, tāpat Ikšķile kopā ar Ogrī arī veido vienu kopīgu gandrīz vai teritoriāli savienotu vienību Daugavas krastā, kurai ir nākotne tieši šādā kopīgā formātā. Tā uzskata likumprojekta autori un iniciatori.

A. Kučs.

Vēlvienureiz tad gribēšu precizēt.

Jūs teicāt, ka Saulkrastiem... tad es saprotu, ka viņi var sociāli ekonomiski attīstīties, bet Ikšķile nevar. Kas mums liek šobrīd par to domāt, ka viņa nevar, jo viņi ir vienīgie, kas maksā tajā izlīdzināšanas fondā šobrīd.

L. Liepa.

Godātā tiesa! Es negribētu būt tik kategorisks... nē, ka kategoriski nē, ka nevarētu kāds novads attīstīties. Gluži vienkārši, katram novadam ir sava... kā lai to pasaka... attīstības dinamika. Un, ja mēs skatāmies Ikšķiles gadījumā, tad Ikšķili izvēlas cilvēki savu ģimeņu dzīvesvietai primāri. Tajā nav rūpniecības uzņēmumu, tajā, piemēram, atšķirībā no Skultes, kur ir osta, Ikšķilē nav šāda veida rūpniecības objektu, kas pats par sevi jau veido zināmu ekonomisko dinamiku.

Un te ir, protams, arī cits griezumā iedzīvotāju ienākumu nodokli deklarētājiem iedzīvotājiem... nekustamā īpašuma nodoklis... Tās ir tās komponentes, kas veido pašvaldības budžetu Ikšķilē. Bet nekādā gadījumā es nepiekrīstu apgalvojumam, ka šeit nu noteikti nav nākotnes. Ir jāsaka tā, ka šobrīd katram no tiem novadiem, kas Latvijas jaunajā kartē ir paredzēti, katram ir nākotne.

A. Kučs.

Paldies.

Tad jautājums vēl viens būs vairāk par Skulti. Un šeit es teikšu uzreiz, ka par Saulkrastu novadu mums plašāk gribot negribot tajā diskusijā ir jāieiet, jo VARAM 2019. gada prezentētajā Ādažu novada profilā ir iekļauta diezgan izvērsta

argumentācija, kādēļ Saulkrastu novads ir iekļaujams Ādažu novadā, norādot gan, ka Saulkrastos nav pietiekams iedzīvotāju skaits, kā es saku, VARAM prognozē, ka viņš nevis palielināsies, bet samazināsies nākotnē... gan ka nav pietiekams skolēnu skaits.

Kādēļ... vai kur var būt Saeimā šie VARAM argumenti ir atspēkoti, kā nepamatoti vai... kurā dokumentā vai kurā sēdē varbūt tas parādās? Es gribētu vienkārši saprast, kāpēc šie VARAM argumenti Saeimā tika uzskatīti par nepamatotiem?

L. Liepa.

Jā, godātā tiesa... tātad jautājums par jaunā novada, Saulkrastu novada, izveidošanu ir apspriests administratīvi teritoriālās reformas komisijā un šīs komisijas debatēs šis jautājums ir diskutēts.

Mums ir tā priekšrocība šajā sēdē, ka ir uzaicināts un piedalīsies arī deputāts, kurš vadīja šo komisiju un līdz ar to mēs varēsim detalizēti šo jautājumu, tā sakot, no pirmās personas dzirdēt.

Bet, jāsaka, ka ir taisnība un to, protams, nevar noliegt, ka tātad Saulkrastu novadu profila kā tāda atsevišķa nebija un tas ir deputātu nevis ministrijas priekšlikums.

A. Kučs.

Jā... Tad vēl viens jautājums. Varbūt uz to tad arī komisijas vadītājs varēs atbildēt... jūs, atbildot uz kolēģes jautājumiem, teicāt, ka lēmums par Saulkrastu novada izveidi nebija patvaļīgs, deputāti tomēr ņēma vērā šos septiņus kritērijus un, pat ja viņš neatbilstu šobrīd, tas būs nākotnē... Tad es gribētu dzirdēt no jums, vai arī tad vēlāk to jautāt, protams... kur parādās tā argumentācija, ka šie septiņi kritēriji tika izvērtēti, veidojot Saulkrastu novadu, jo pašā likumprojektā un iesniedzot likumprojektu par Saulkrastu novadu, tur nekāds šāds izvērtējums neparādās.

L. Liepa.

Jā, godātā tiesa! Visticamāk, uz to kompetenti varēs atbildēt komisijas priekšsēdētājs, taču šie anotācijā ietvertie kritēriji tika ņemti vērā, lai vispār varētu izvirzīt ideju par šāda jauna novada izveidošanu. Tātad komisija to ir izvērtējusi.

A. Kučs.

Nu, vienkārši... kurā sēdē? Varbūt jūs varat pateikt, lai mēs varētu vienkārši paskatīties.

L. Liepa.

Godātā tiesa! Šo sēdi noteikti varētu atrast. Ja man būtu dots laiks, tad es paskatīšos...

A. Kučs.

Nu droši vien tad es domāju, ka sēdes vadītājs varēs uz to atbildēt. Tā kā...

A. Laviņš.

Darīsim tā... Tātad lietā būs arī pārtraukumi izsludināti un Saeimas pārstāvim būs iespēja šo dokumentu atrast, un sēdes turpinājumā sniegt atbildi, kurš ir tas dokuments, par ko tiesnesis Artūrs Kučs vaicāja.

Turpinām lietas izskatīšanu.

Kolēģi, vai vēl ir jautājumi... kolēģim Artūram Kučam ir jautājumi?

A. Kučs.

Nē, man vairāk nebūs, paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Turpinām ar tiesneša Gunāra Kusiņa jautājumiem. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, labdien! Man būtu vairāki jautājumi Saeimas pārstāvim.

Pirmais jautājums man ir saistībā ar Saeimas pārstāvja norādīto attiecībā uz 2019. gada 21. marta šo Saeimas pieņemto lēmumu.

Un konkrēts jautājums ir šāds: vai jūs uzskatāt, ka šajā lēmumā norādītie kritēriji ir pietiekami skaidri un saprotami?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Tie ir pietiekami skaidri un saprotami. Apstiprinu.

G. Kusiņš.

Tad man būtu otrs papildjautājums.

Vai no šīs jūsu atbildes izriet, ka šie kritēriji ir arī vienīgie, kas attiecas uz administratīvo teritoriju izveidošanu, ko Saeima ir izteikusi?... ja Saeima tos uzskata par pietiekami skaidriem un saprotamiem...

L. Liepa.

Godātā tiesa! Tie ir pietiekami skaidri un saprotami, bet ne pietiekami tādā nozīmē, ka ministrija, kas izstrādā administratīvi teritoriālās reformas normatīvos aktus un kurai arī bija jāveic pirmais konsultāciju etaps, protams, ir detalizējusi šos kritērijus un tie parādās anotācijā. Tātad skaidri, saprotami, bet ne pietiekami.

G. Kusiņš.

Bet mans jautājums bija nedaudz par kaut ko citu.

Vai Saeima vēl kādā citā aktā, izņemot šo 21. marta paziņojumu, vēl kādā citā aktā ir izteikusi savu viedokli, kādiem jābūt šiem kritērijiem? Anotāciju jau sagatavo likumprojekta iesniedzējs, Ministru kabinets, bet mans jautājums ir, vai Saeima ir noteikusi šos kritērijus?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Normatīvajā aktā šādi kritēriji nav ietverti. Sākotnēji likumprojektā tie bija, taču Saeima tos skatīja anotācijā un to sagatavoja Vides un reģionālās attīstības ministrija. Taisnība! Cita normatīvā akta nav par kritērijiem.

G. Kusiņš.

Labi. Tātad cita akta nav. Paldies. Skaidrs.

Nākamais jautājums man ir tieši attiecībā uz šo paziņojumu, tikai acīmredzot, lai novērstu kaut kādus pārpratumus. Šeit paziņojumā ir... Saeima ir lēmusi... „nolēmusi turpināt 1998. gadā iesākto teritoriālo reformu”.

Sakiet, lūdzu, ko tas šajā tekstā nozīmē? Vai jau 1998. gadā bija paredzēts līdzšinējais teritoriālais iedalījums, vai arī tajā laikā izteiktie argumenti par teritoriju apjomu izmantojami tagad, vai kā savādāk?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Tulkojot šo 21. marta 2019. gada paziņojumu, mēs diezgan skaidri redzam, kā tiek... kā Saeima savieno to etapu, kas ir noslēdzies... administratīvi teritoriālās reformas šībrīža stadija, kā tas rodas vai kā tas sācies ar 21. oktobrī 1998. gadā Saeimā pieņemto Administratīvi teritoriālās reformas likumu. Tas nozīmē, ka 2019. gadā netiek sākta kāda jauna reforma, bet tā ir reforma, kura balstās uz 1998. gada reformas pamatnoteikumiem. Un viens no šīs reformas pamatnoteikumiem, protams, bija, kā jau godātā Satversmes tiesa pirmajā jautājumā to formulēja, no sadrumstalotās novadu kartes pārveidot Latviju par valsti ar lielākiem un stiprākiem novadiem. Taču, kā mēs to ļoti labi redzam arī no lietas materiāliem, šis mērķis diemžēl netika pilnībā sasniegts. Un jau šī 1998. gada reformas ietvarā soli pa solim ejot novadu skaits ir samazinājies, taču novadu karte ir mainījusies.

Līdz ar to, atbildot uz tiesas jautājumiem, precīzi jāsaka, ka nē, 1998. gada novadu karte nav saglabājusies, un šobrīd ir pavisam cita novadu karte, dabiski.

G. Kusiņš.

Jā. Paldies. Skaidrs.

Tad vēl viens jautājums attiecībā uz šo 21. marta Saeimas pieņemto lēmumu. Vai Saeima uzskata, ka Ministru kabinets iesniedza likumprojektu, kurš atbilst šajā lēmumā norādītajām prasībām? Respektīvi, vai Saeima uzskata, ka ir iepriekš notikušas konsultācijas? Vai likumprojektā ir noteikti valsts administratīvo teritoriju izveidošanas kritēriji?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Atbilde ir – jā. Gan likumprojekta sagatavošanas gaitā ministrijā, gan arī to iesniedzot Saeimā, ir ievēroti 21. marta 2019. gada Saeimas paziņojumā noteiktie kritēriji, noteiktās prasības.

G. Kusiņš.

Tātad Saeima atzīst, ka šis likumprojekts atbilst tās gribai, kas bija izteikta 21. martā?

L. Liepa.

Jā, tieši tā. Likumprojekts atbilst gribai un tāpēc tas tika pieņemts būtībā ar neredzamiem grozījumiem, bet lielās līnijās tātad kopumā tas ir pieņemts tieši tāds, kāds tas arī tika iesniegts.

G. Kusiņš.

Paldies.

Nākamo jautājumu grupa man ir par šo īpašo Saeimā izveidoto komisiju.

Kā jūs droši vien zināt, tika izveidota īpaša komisija, kurā bija divi pārstāvji no katras frakcijas. Kā mēs zinām, Saeimu ievēlē proporcionalitātes vēlēšanās, un komisijās parasti ir proporcionalitāti pārstāvēti deputāti no visa politiskā spektra, ja tā to var saukt.

Sakiet, lūdzu, Satversmes tiesa ir izteikusi atziņas attiecībā uz šo proporcionalitātes principu saistībā ar pašvaldību domēm, kas arī tad ir ievēlētas institūcijas. Tas bija lietā Nr. 2017-32-05.

Sakiet, lūdzu, kāpēc jūs uzskatāt, ka šīs atziņas, kas ir 2017. gadā izskatītajā lietā, nav attiecināmas uz Saeimas komisijām vai Saeimas komisiju izveidošanas principu? Paldies.

L. Liepa.

Godātā tiesa! Vispirms precizējot. Nevis divi, bet viens pārstāvis no katras frakcijas šajā īpašajā komisijā.

Un otrkārt. Tātad šeit proporcionalitātes princips nebūtu jāpiemēro, jo to mēs piemērotu tām komisijām, kas ir tātad Saeimā pastāvīgi darbojošās. Bet proporcionalitātes principu nepiemēro īpaši izveidotajām komisijām, kā, piemēram, šai

Administratīvi teritoriālās reformas komisijai vai tāpat arī Saeimas izmeklēšanas komisijām... Līdz ar to šeit vēlētāju pārstāvības proporcionalitātes modelis nebūtu jāievēro. Tas arī nav ievērots, bet nav pārkāpts nekādā veidā, var teikt, Saeimas kā demokrātiskas sabiedrības pārstāvības institūcijas darbības princips.

G. Kusiņš.

Un tad man ir jautājums. Vai tas, ka tiek noteikts, ka pārstāvji ir tikai no Saeimas frakcijām, kā jūs pareizi norādījāt... es pārteicos... nevis divi, bet, patiesībā, viens... Vai tas, ka nav citu pārstāvju un pārstāvji ir tikai no Saeimas frakcijām, atbilst principam, ka ikvienam deputātam ir tiesības, lai viņa viedoklis varētu tikt uzklauts komisijā, lai viņš varētu līdzdarboties?

L. Liepa.

Godātā tiesa. Ir taisnība, ka šajā komisijā nepiedalījās neviens no neatkarīgajiem deputātiem, kas nepiederēja pie frakcijām, taču, komisiju veidojot, svarīgākais princips ir tāds, ka tajā ir jābūt pārstāvētam Saeimas vairākumam. Šajā gadījumā mēs neuzskatām, ka tas vien, ka deputāti nebija šīs īpašās Administratīvi teritoriālās reformas komisijas dalībnieki, būtu ietekmējis likumprojekta sagatavošanas demokrātisko leģitimitāciju. Neatkarīgie deputāti, kas nepiederēja pie frakcijām, varēja piedalīties šī likumprojekta gan izstrādes gaitā, gan protams, arī tā apspriešanā un balsojumā Saeimas plenārsēdēs.

G. Kusiņš.

Tad man būtu viens precizējošs jautājums.

Vai jūs uzskatāt, ka pietiek, lai šādā komisijā būtu pārstāvēts vienkārši vairākums no Saeimas deputātiem?

L. Liepa.

Saeima pieturās pie jau atbildes rakstā sniegtā viedokļa, ka pietiek, ja no katras frakcijas ir pa vienam pārstāvim, tādējādi katras frakcijas deputātu viedoklis ir pienācīgi atspoguļots komisijas darbā.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies.

Tad nākamais jautājumu bloks ir saistīts ar to diskusiju, kas aizsākās iepriekšējā tiesas sēdē par šo Saeimas sēžu norises vietu.

Tikai, lai būtu skaidra Saeimas pozīcija.

Tātad Satversmes 15. pants saka, ka Saeimas sēdes notiek Rīgā un tikai ārkārtīgu apstākļu dēļ var notikt citā vietā.

Man tad būtu tiešs jautājums, lai nepārprotami būtu skaidrs. Vai Saeima uzskata, ka šīs sēdes notika Rīgā vai kādā citā vietā?

L. Liepa.

Godātā tiesa, Saeima joprojām pieturas pie atbildes rakstā sniegtā viedokļa, ka šajā gadījumā, izmantojot e-Saeimas platformu, Saeimas sēdes notika, kā to Satversmes 15. pants norāda, citā vietā. Mēs varētu izskaidrot, ka tā ir virtuālā vide. Tātad tā vieta, kurā, ņemot vērā situāciju un apstākļus, tehnoloģiskos risinājumus 21. gadsimta sākumā, var norisināties pilnasinīgas, pietiekamas un kvalitatīvas mūsu likumdevēja sēdes. Cita vieta – tā ir virtuālā vide.

G. Kusiņš.

Jā, paldies.

Un ja jūs atbildat, ka Saeimas sēdes notika citā vietā, tad vai jūs uzskatāt, ka Saeimai bija jānosaka procedūra, ņemot vērā šīs citas vietas īpatnības?

L. Liepa.

Godātā tiesa, tātad Saeima joprojām pieturas pie nostājas, kāda ir pausta atbildes rakstā, ka Saeimas Kārtības rullis apraksta Saeimas plenārsēžu norisi citā vietā un nav galīgi nepieciešams nedz grozīt Kārtības rulli, nedz to papildināt, lai kaut kādā veidā vārds vārdā tātad pieminētu to, ka ir šāds elektroniskais darba modelis. Tas viss ir pietiekami... mūsu... var teikt tā... tēvi, likumdevēja tēvi un mātes ir pietiekami skaidri jau to definējuši par Saeimas Kārtības rulli.

G. Kusiņš.

Labi. Un tad pēdējais jautājums ir attiecībā uz šo procedūru, pirms sākt izskatīt likumprojektu šādā citā vietā.

Jau 1998. gadā Satversmes tiesa vērtēja, kādā kārtībā Saeimā notiek balsojums, ja iepriekš nav noteikta kāda jautājuma izskatīšanas kārtība un ja 1998. gadā Satversmes tiesa atzina: „ja nav iedibinātu paražu, Saeimai, pirms tā uzsāk attiecīgās lietas apspriešanu, jānosaka izskatīšanas kārtība.” Es citēju no Satversmes tiesas sprieduma vienu tēzi.

Sakiet, lūdzu, vai Saeima uzskata, ka šī kārtība bija noteikta pirms izskatīšanas? Un otrkārt, vai šo kārtību bija noteikusi Saeima? Paldies.

L. Liepa.

Šajā gadījumā, apskatot konkrēto normatīvo aktu, tātad kārtība bija noteikta jau Kārtības rullī. Tātad atbilde ir – pirms tās izskatīšanas. Tā bija noteikta, un tā nebija atsevišķi jānosaka.

G. Kusiņš.

Es teicu, ka būs pēdējais jautājums, bet jūsu atbilde man liek uzdot vēl vienu jautājumu.

Atbildes rakstā jūs norādījāt, ka Saeimas priekšsēdētāja sniedza kādu paziņojumus pirms izskatīšanas. Vai jūs uzskatāt, ka šim paziņojumam tad nav nozīme un tad šāds paziņojums varēja arī no Saeimas priekšsēdētājas nebūt?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Tas drīzāk attiecās ne tik daudz uz kārtību, kādā tiek izskatīti likumprojekti, bet uz šo tehnoloģisko vidi, kas savā ziņā ir novitāte. Kaut arī procedūra ir ievērota likumu pieņemšanā, kāda tā ir paredzēta Kārtības rullī, tomēr būtu ārkārtīgi dīvaini, ja sēdes vadītājs neveltītu dažus vārdus tam, vai, kā jūs sacījāt, paziņojumam par to, kādā veidā tād Saeimas Kārtības ruļļa ietvaros notiks darbs šajā elektroniskajā digitālajā vidē. Taču tas nemainīja kārtību. Šis paziņojums nekādā veidā neattiecas uz īpašas kārtības noteikšanu konkrētu likumu pieņemšanā.

G Kusiņš.

Vai es pareizi saprotu tad jūsu viedokli... tād, ja nemainās izskatīšanas kārtība, tad nav nepieciešams nekāds... ne Saeimas lēmums... tad tas nav uzskatāms par nenoregulētu jautājumu un tāpēc nebija nepieciešams ne Frakciju padomes lēmums, nekas... un pietika ar Saeimas priekšsēdētājas vienkāršu norādi, kā Saeima izskatīs šo lietu, vienkārši ņemot tehnisku izmaiņu sēdes norisē, bet nevis pēc būtības izskatīšanas kārtības maiņu.

L. Liepa.

Jā, godātā tiesa! Pilnīgi pareizi.

G. Kusiņš.

Jā. Paldies.

Man nav vairs jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Man formāls jautājums Saeimas pārstāvim.

Gluži tāpat, kā es vaicāju pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem, arī Saeimas pārstāvim. Vai jūs uzskatāt, ka šādā tiesas sēdē, kas noris attālināti, jūs pilnvērtīgi spējat īstenot savas procesuālās tiesības un līdz ar to neapšaubītu šīs tiesas iznākumu tikai no šāda aspekta vien?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Gan savu pilnvardevēju, Latvijas Republikas Saeimas, vārdā, gan arī kā zvērināts advokāts, kas praktizē Latvijas tiesās, varu apliecināt, ka darbs virtuālā vidē, izmantojot šos tiešsaistes līdzekļus *zoom* tehnoloģijās, nekādā ziņā neierobežo nedz manas, nedz klientu procesuālās tiesības, neapgrūtina lietas izskatīšanu un noteikti neietekmē lietas taisnīgu izskatīšanu. Vēl jo vairāk, tad ir efektīvs instruments, kā mēs dzīvojam līdzī modernu tehnoloģiju sniegtajām iespējām. Noteikti nav nekādu iebildumu.

A. Laviņš.

Labi. Paldies.

Pieļauju... tāpat secinu, ka tiesnešu jautājumi ir izsmelti. Pieļauju, ka pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem ir jautājumi Saeimas pārstāvim, tāpēc kā pirmajam vārds jautājumu uzdošanai tiek dots Ikšķīles novada pašvaldības pārstāvim Šķiņķa kungam. Lūdzu!

M. Šķiņķis.

Jā, liels paldies.

Labrīt visiem!

Ir vairāki jautājumi. Vispirms par likuma pieņemšanas procedūru. Man ir divi jautājumi palikuši tikai.

Un pirmais, uz ko Liepas kungs droši vien jau ir kvalitatīvi sagatavojis atbildi, tāpat gribētu saprast Saeimas Prezidija juridiskos argumentus, apsvērumus, kādēļ 2020. gada jūnijā Saeimas Prezidijs lēma, ka nav iespējams sēdi noturēt Rīgā, bet 2020. gada septembrī šāds secinājums netika izdarīts? Paldies.

L. Liepa.

Jā, labrīt, kolēģi un paldies par jautājumu. Tas, protams, ir ļoti nopietns jautājums. Šeit varu tikai tāpat sava pilnvardevēja vārdā norādīt, ka 2020. gads ir bijis epidēmijas dominējošs gads, tāpat šis ir bijis galvenais faktors. Un līdz ar to lēmumu par to, vai sēdi var vai nevar noturēt klātesot deputātiem, Saeimas Prezidijs pieņēma rūpīgi uz klausot to balsu sadalījuma iestāžu ieteikumus un norādījumus, kas atbild par epidemioloģisko situāciju Latvijā.

Šajā gadījumā es atļaušos atbildēt arī uz to, kas gan tieši nav uzdots, bet mums ar godāto kolēģi jau šī diskusija izvērtās sākumā, vai tad jūnijā un maija noslēgumā nebija pietiekami labi apstākļi Latvijā, kur Saeimas deputāti atkal varētu sanākt uz klātienē sēdi.

Ja mēs kā privātpersonas šādu secinājumu būtu varējušas izdarīt, tad attiecībā uz Saeimu ir pamatots Saeimas vadības, Saeimas Prezidija, lēmums tomēr tāpat sēdi

sasaukt attālinātā formātā, galvenokārt, lai neapdraudētu deputātu, Saeimas darbinieku un ar to saistīto personu veselību, un pārliecināties, ka tādad šī situācija tomēr ir gana droša.

Attiecībā uz septembri bija pavadīti vasaras noslēguma mēneši, kuri jau uzrādīja diezgan drošus rezultātus. Ja pavasarī ārstu kopiena diezgan viennozīmīgi norādīja, ka ir sagaidāms pēc slimības... tādad pēc infekcijas rādītāju krišanās ir sagaidāms tā saucamais otrais vilnis, proti, atkal inficēto personu skaita kāpums, tad vasaras noslēgumā jau varēja prognozēt, ka tuvākajās dienās šāds otrais kāpums nav vērojams gan attiecībā uz to, kāda statistika bija Latvijā, gan arī uz Latvijas kaimiņvalstīm. Tāpēc sākumā šī sēde tomēr notika klātienē formātā.

Citiem vārdiem, apkopojot pavisam īsi, Saeimas Prezidija lēmums balstījās tajos drošības, epidemioloģiskās drošības apsvērumos, kas bija jāņem vērā likumdevēja vadībai.

M. Šķiņķis.

Tad ātri viens precizējošs... Vai jūs varat nosaukt lietas materiālos esošus dokumentus, attiecībā uz 2020. gada septembra jūsu norādīto argumentu, ka tad speciālisti deva acīmredzot tādu secinājumu, ka otrais vilnis tomēr varbūt nebūs. Tikai vai ir lietā tādi pierādījumi?

L. Liepa.

Godātais kolēģi! Vēl vakar pārskatot, es šādus dokumentus lietā neatradu. Nepieciešamības gadījumā mēs varētu lūgt... tādad, kā ir zināms, ir vairākas tiesas sēdes nozīmēts, pirms kādas no nākamajām tiesas sēdēm skatīties, vai šādi dokumenti ir pieejami vai nē, bet šobrīd mūsu rīcībā tādu nav.

M. Šķiņķis.

Paldies. Saprātu.

Tad man ir nākamais jautājums saistīts ar šo.

Jūs arī atbildes rakstā argumentējat, ka noturēt Saeimas sēdi citā vietā, arī e-vidē, ir absolūts izņēmums un tas ir pieļaujams tikai absolūtā izņēmuma gadījumā.

Gribētu saprast Saeimas pozīciju, kādēļ... tādad, kādu konstitucionālo principu vai tiesību ierobežojuma dēļ tas ir absolūts izņēmums? Vai varbūt nekas netiek ierobežots un tas ir vienkārši ērtības dēļ tāds izņēmums? Es gribētu saprast to jūsu motivāciju, kāpēc tas ir absolūts izņēmums?

L. Liepa.

Jā... godātais kolēģi! Šis formulējums izriet no Satversmes 15. panta, kas diezgan skaidri nosaka, ka Saeimas savas sēdes notur Rīgā, tikai ārkārtīgu apstākļu dēļ

tā var sanākt cita vietā. Tas nozīmē, ka jebkura situācija, kurā Saeima sanāk citā vietā, šajā gadījumā virtuālajā vidē, ir izņēmums. Tas ir Satversmes tekstā diezgan skaidri norādīts.

M. Šķiņķis.

Jā, bet jautājums bija – kādēļ. Vai jūs uzskatāt, ka tiek ierobežots kāds parlamenta darbības princips vai kādas mazākuma tiesības, vai ir kādi citi apsvērumi, vai tā ir vienkārši tāda likumdevēja izvēle vai ceremoniāli varbūt ir labāk, ka Rīgā notiek šīs sēdes?

L. Liepa.

Jā, paldies.

Tas nav tā, ka labāk, ka Rīgā. Tas ir vienkārši Satversmes tekstā tā norādīts. Un kā jau mēs arī esam... kā Saeima ir norādījusi rakstveida paskaidrojumā, atsaucoties uz Satversmes 15. panta komentāru, tātad tie ir ārēji apstākļi, no Saeimas neatkarīgi apstākļi, kuru dēļ var sanākt citā vietā. Tas nozīmē, ka standartā ir jābūt klāt, standartā ir jābūt kopā klātienē, galvaspilsētā, Saeimas ēkā. Bet, ja tas nav iespējams, tajā skaitā epidemioloģisku apstākļu dēļ, tad ir pieļaujams izņēmums... ārkārtīgu apstākļu dēļ.

M. Šķiņķis.

Jā, jūs uz manu jautājumu neatbildējāt, bet droši vien ar trešo reizi arī neatbildēsiet... tādēļ...

L. Liepa.

Kolēģi, es labprāt atbildētu. Un es gribētu sacīt tā, ka tātad standarts ir klātienes sēdes, esot kopā deputātiem un tieši tā, kā jūs savā pieteikumā... atvainojos, kā tātad Ikšķīles novada pašvaldība arī savā pieteikumā norāda, ka tātad tā tam būtu jābūt. Un protams, Saeima tam piekrīt, Saeima arī to tā praktizē. Taču šeit ir ārkārtīgie apstākļi. Tie neierobežo deputātu tiesības, un tie nekādā ziņā arī negatīvi neietekmē likumdevēja darba kvalitāti. Tas vienkārši ir izņēmums. Tie ir ārējo apstākļu diktēti iemesli, kādēļ Saeimas deputāti nevar sanākt kopā.

Es tiešām nemēģinu izvairīties no atbildes, es atvainojos...

M. Šķiņķis.

Pāriesim uz nākamo jautājumu, jo es tiešām atbildi neesmu saņēmis.

Tātad par Saeimas 2019. gada 21. marta paziņojumu. Un man ir viens, precizējošs jautājums palicis. Vai Saeima uzskata, ka tieši specifiski attiecībā uz konsultēšanās procesu Ministru kabinets izpildīja šo uzdevumu un tieši... un tātad

jautājums ir tāds... vai tika izpildītas Hartas 5. panta prasības konsultācijas procesā brīdī starp 2019. gada 21. martu un 2019. gada septembri?

L. Liepa.

Godātais kolēģi! Atbilde ir, jā.

Saeima uzskata, ka arī likuma sagatavošana, likumprojekta sagatavošanas un izstrādes procesā ministrijā tika ievērotas Pašvaldību hartas 5. panta prasības, jo, atsaucoties uz Satversmes tiesas 2009. gada spriedumu Nr. 2009-04-06, tā 12.2. punktā Satversmes tiesa ir norādījusi, ka, interpretējot Hartas 5. pantu kopsakarā ar Satversmes 101. panta otrās daļas pirmo teikumu, par konsultācijām ar vietējo kopienu, Hartas 5. panta izpratnē visupirms uzskatāmas konsultācijas, kurās uzklausītas vietējās pašvaldības tieši vēlētajās institūcijas – domes vai padomes – viedoklis. Un, kā mēs to redzam no lietas materiāliem, Vides un reģionālās attīstības ministrija ir šādas konsultācijas veikusi.

Un tāpat arī šajā spriedumā Satversmes tiesa ir norādījusi, es atkal citēšu... nedz no Kārtības ruļļa, nedz no citiem likumiem tas neizriet... ka Hartas 5. pantā paredzētās konsultācijas būtu pieļaujamas veikt tikai vienā konkrētā likumdošanas stadijā. Tātad ir skaidrs, ka šis konsultāciju process turpinājās un it īpaši, protams, ka tas turpinājās attiecībā uz to pieteikumā minēto argumentu, ko Limbažu novada dome ir norādījusi, proti, ka Saulkrastu novads ir rosināts faktiski tikai un vienīgi likumdošanas stadijā, bet tas atbilst likumam, tas nav pretrunā arī ar Pašvaldību hartu.

M. Šķiņķa.

Sapratu. Tad man ir viens precizējošs jautājums, vai es pareizi sapratu jūsu pozīciju.

Tātad, jūsuprāt, visi Hartas 5. panta prasības elementi bija izpildīti jau brīdī līdz likumprojekta nodošanai Saeimai? Vai es pareizi saprotu, ka, ja arī Saeimas deputāti būtu izlēmuši neveikt nekādas konsultācijas tālākajās likumdošanas procesa stadijās, Hartas neatbilstība šajā gadījumā nevarētu tikt konstatēta, jo jau tajā posmā, kas bija līdz likumdošanas izstrādes pabeigšanai, jau pilnvērtīgas konsultācijas Hartas izpratnē bija notikušas?

L. Liepa.

Nu, mūsu apvienotajā lietā, protams, ka nevarētu to apgalvot, jo attiecībā uz Saulkrastu novadu pavisam noteikti konsultācijas par šāda konkrēta novada izveidošanu nebija notikušas...

M. Šķiņķis.

Es atvainojos, ka es jūs pārtraucu... es tikai par Ikšķili...

L. Liepa.

Jā... nu, redziet... attiecībā uz Ikšķili arī ir ļoti interesanti. Ikšķiles novads savā pieteikumā norāda Saeimas pārstāvja prāt maldīgu pieņēmumu par to, ka konsultācijām ir jābūt jau bijušām pabeigtām. Tātad, ka līdz iesniegšanai Saeimā, konsultācijas bija jau jāpabeidz. Tam noteikti Saeima nevar piekrist.

Kā jau arī ir norādīts tik tikko dzirdētajā Satversmes tiesas spriedumā, konsultāciju process nevar noslēgties. Tam ir jāturpinās arī likumdevēja darba gaitā. Un attiecībā uz Saeimas darbu var norādīt, ka arī Saeimā, komisijā, kas tika izveidota likumprojekta izvērtēšanai, sagatavošanai, konsultācijas notika.

M. Šķiņķis.

Ja var, tad tomēr vēl vienu precizējošu... Vai saturiski Hartas 5. panta saturiskajā aspektā konsultācijas līdz 2019. gada septembrim atbilda Hartas prasībām vai nē?

L. Liepa.

Saeima uzskata, ka saturiski atbilda.

M. Šķiņķis.

Sapratu.

Liels paldies. Par šo vairāk man nav jautājumu.

Par novada veidošanas kritērijiem.

Pleša kungs 2020. gada 5. marta Saeimas sēdē teica tā: „novadu izveidošanas noteikumi ir politiski un tiem nav tādā ziņā juridiska svara”.

Vai Saeimas pozīcija šajā aspektā sakrīt ar Pleša kunga pozīciju? Vai ir atšķirīga? Respektīvi, vai novadu veidošanas kritēriji ir tikai politiski, vai arī tiem ir kāds juridisks svars?

L. Liepa.

Jā, nu jāsaka, ka mums būs lieliska iespēja noklausīties paša deputāta Pleša viedokli... tagad ministra Pleša viedokli, iespējams, jau šajā sēdē... tad mēs varēsim precizēt viņa sacīto, taču ir skaidrs, ka šie kritēriji ir... tos varētu uzskatīt par politiski iederīgiem, tātad tos rada politisku apsvērumu dēļ, taču šie kritēriji ir absolūti racionāli un Saeimas uzdevums ir pārbaudīt, vai nav patvaļas elements, tātad, vai kaut kādā atsevišķā jautājumā likumdevējs pārāk... nu, pirmkārt jau likumprojekta autors, otrkārt, pats likumdevējs, pārāk nenovirzās no šiem kritērijiem, kas ir precīzi definēti šajā gadījumā anotācijā.

A. Laviņš.

Vai vēl būs citi jautājumi?

M. Šķiņķis.

Jā, paldies. Man ir vēl jautājumi.

Jautājums par ļoti būtisku kritēriju. Jūs teicāt, otrais kritērijs, ka novada teritorijā ir reģionālas vai nacionālas nozīmes attīstības centrs un tādēļ Ikšķile, iespējams, neatbilstot kādam kritērijam.

Vai jūs, lūdzu, varētu izskaidrot Saeimas pozīciju attiecībā uz vairāku novadu izveidi, kur nav šis administratīvais centrs, tātad, piemēram, Dienvidkurzemes novads, Ventspils novads, Augšdaugavas novads, Rēzeknes novads un vēl citi. Tātad attiecībā uz veselu grupu novadiem, kuri ir izveidoti bez administratīvā centra tā teritorijā?

L. Liepa.

Jā, paldies, kolēģi, par jautājumu.

Lai kaut arī tie tieši neattiecas uz šodien izskatāmās lietas apstākļiem, tomēr tie ir svarīgi jautājumi un par tiem varu paskaidrot, ka jūs minētajos piemēros novadiem, kuriem nav tātad reģionālās vai nacionālās attīstības centrs, tiešā tuvumā ir kāda no valsts pilsētām. Tātad kāds no tādiem teritoriālajiem subjektiem, kuri paši par sevi pilda šo reģionālās vai nacionālās attīstības centra lomu, proti, Dienvidkurzemē – Liepāja, protams, Augškurzemē – Ventspils un tā tālāk.

M. Šķiņķis.

Sapratu.

Tad nākamais jautājums – par lielumu. Jūs teicāt, ka Ikšķile nav pietiekami liela, bet arī anotācijā attiecībā uz lielumu un uz iedzīvotāju skaitu, ir tikai attiecībā uz Pierīgas teritorijām dots skaitlis 15 tūkstoši. Gribēju saprast, kas ir lieluma kritērijs ne Pierīgas pašvaldībām.

L. Liepa.

Jā, godātais kolēģi! Es vēlreiz un vēlreiz gribētu sacīt... es nekādā ziņā negribu noliegt to, ka Ikšķile ir lieliska pilsēta un es negribētu sacīt liels vai mazs, jo tie ir relatīvi apzīmējumi un it īpaši normatīvi. Jums ir pilnīga taisnība, ka tātad anotācijā tikai attiecībā uz Pierīgas novadiem ir 15 tūkstošu skaitliskais kritērijs. Taču attiecībā uz Ikšķili iedzīvotāju skaits nav vienīgais faktors. Un to es arī, atbildot uz Satversmes tiesas jautājumiem, centos norādīt, ka te ir kritēriju kopums, tajā skaitā arī ekonomiskās attīstības perspektīvas un saimnieciskā darbība konkrētajā novadā. Tātad tie ir tie kritēriji, kuru dēļ tātad Ikšķile pilnībā nevarētu atbilst visiem septiņiem anotācijā minētajiem kritērijiem.

M. Šķiņķis.

Vai jūs varētu nosaukt avotu, kurā mēs varētu apskatīties šos vairākus kritēriju kopumus? Tikai avotu?

L. Liepa.

Kritērijus likumprojekta anotācijā mēs ļoti labi varam redzēt. Anotācijā.

M. Šķiņķis.

Sapratu. Paldies.

Tad nākamais jautājums. Jūs teicāt... tā tad atsaucāties uz 21. marta 2019. gada paziņojumu un reformas mērķiem... un reformas mērķi vai novada izveidošanas mērķi ir izveidot tā tad arī kvalitatīvu pakalpojumu sniedzošas pašvaldības.

Gribēju jūsu komentāru attiecībā uz to, ka ministrija norāda, ka tā nav analizējusi atsevišķu pašvaldību pakalpojumu apmēru kvalitāti un pieprasījumu, kontekstā ar šo reformas izstrādātāju apgalvojumu un jūsu pozīciju.

L. Liepa.

Jā... kolēģi, arī uz šo jautājumu arī... ministrijas pārstāvji varēs detalizētu atbildi sniegt. Es esmu rūpīgi iepazīsies ar tiem pašvaldību profiliem, kas arī ir iesniegti mūsu lietas materiālos, un redzu, ka tā tad ministrija tomēr ir veikusi diezgan nopietnu darbu. Nu, dabiski, ka tā nav veikusi šeit salīdzināmo analīzi, kurš piegādā labāku vai kvalitatīvāku kanalizācijas vai ūdensvada pakalpojumu. Kāpēc tas ir vai nav darīts, tas drīzāk būtu jautājums ministrijai. Bet pašvaldības profilā ietvertā informācija par visiem būtiskākajiem parametriem, ir bijusi pietiekama, lai deputāti varētu izdarīt savu racionālu izvēli.

M. Šķiņķis.

Sapratu. Liels paldies.

Tad par metodoloģiju lietas izšķiršanai man viens tāds specifiskāks jautājums.

Jūs sakāt tā tad un arī piekrītat, ka ir jāsamēro sabiedrības, jālīdzsvaro sabiedrības... un attiecīgo administratīvo teritoriju iedzīvotāju intereses, izšķirot arī konkrēto strīdu.

Ja varētu lūgt... tādu juridisku metodoloģiju... Kā tiesai būtu jāizsver Ikšķiles iedzīvotāju intereses ar sabiedrības interesēm šajā lietā?

A. Laviņš.

Es atvainojos, šis jautājums būs noņemts. Kā tiesai būs jāizšķir... tas ir tiesas ziņā jautājums.

Paldies, turpinām ar jautājumiem.

M. Šķiņķis.

Jā. Turpinu ar jautājumiem. Paldies.

Jautājums par vietējo kopienu un vietējiem Ikšķiles iedzīvotājiem. Vai Saeimas ieskatā, pieņemot arī apstrīdētās normas, ir jāvērtē vietējās pašvaldības tātad specifika un tas, kā vietējie iedzīvotāji ir pašorganizējušies līdz šim un organizējuši konkrētās pašvaldības darbu. Kādi ir pašvaldības mērķi bijuši? Kā ir realizētas atbilstoši šim pašvaldības mērķiem autonomās funkcijas un tamlīdzīgi? Vai tā pašvaldības specifika ir apsvērums, kas ir jāvērtē?

L. Liepa.

Atbilde ir – jā. Tas ir jāvērtē.

M. Šķiņķis.

Skaidrs.

Tad šajā kontekstā tāds precizējošs jautājums.

Attiecībā uz Ogrī Ikšķile ir izvirzījusi argumentu, ka tā ir pilnīgi atšķirīga pašvaldība, ar Pierīgas pašvaldībai raksturīgiem aspektiem. Savukārt Ķegums, Lielvārde un Ogre ir ar citiem mērķiem, citu specifiku un nav Pierīgas pašvaldībai specifiska tātad tā situācija.

Kā ir izdarīta šī līdzsvarošana šajā aspektā?

L. Liepa.

Liels paldies, kolēģi, par jautājumu.

Pirmais precizējums ir tāds, ka Ikšķile nav Pierīgas pašvaldība, ja mēs runājam juridiskajā terminoloģijā. Un katrā novadā, protams, ir savas stiprās un vājās vietas un līdz ar to nav nekas neparasts, ja, piemēram, industriāli attīstīta vienība kā Ķegums, tiek pievienota tādai rekreatīvai vietai, pilsētai, kurā ir patīkami dzīvot, kurā galvenokārt ir tātad iedzīvotājiem dzīvesvietu rajons, kā Ikšķile. Tas ir savstarpējās līdzsvarošanas jautājums... tas nenozīmē, ka mums būtu jārada, nu, var teikt, tikai viena tāda superpašvaldība, kurā būtu tikai un vienīgi koncentrēšanās uz vienu jautājumu. Tas nebūtu līdzsvaroti.

M. Šķiņķis.

Sapratu.

Un tad man ir šobrīd pēdējais jautājums par subsidiaritātes principu. Un gribēju saprast jūsu pozīciju.

Kurā brīdī tātad subsidiaritātes princips tiek skarts, palielinot novadu teritoriju? Respektīvi, tātad tas jautājums ir, vai Saeima uzskata, ka arī izveidojot, piemēram,

četrus lielus Latvijas novadus, subsidiaritātes princips netiktu skarts, saglabājot šo novadu līmeņu nemainību?

L. Liepa.

Jā... godātais kolēģi, ir jau norādīts rakstveida paskaidrojumos, ka reformas ietvaros netiek skarts subsidiaritātes princips. Un šeit arī mēs esam atsaukušies uz Satversmes tiesas spriedumu lietā Nr. 2008-08... atvainojos, precīzāk, tas ir lēmums par lietvedības izbeigšanu lietā Nr. 2008-08-0306, proti, par to, ka pašvaldības princips pats par sevi negarantē konkrētu subsidiaritātes principa modeli, kādu to vēlas vietējās pašvaldības, tāpat minētais princips, tātad subsidiaritātes princips neprasa konkrētu uzklaušanās procedūras formu un saturu, ciktāl tas nav konkretizēts likumos.

Tātad mēs gribētu sacīt tā, ka šajā gadījumā subsidiaritātes princips nav aizskarts ar reformu.

M. Šķiņķis.

Paldies. Man šobrīd nav papildu jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Vai būs jautājumi Limbažu novada pašvaldības pārstāvim?

A. Stucka.

Labrīt, jā, paldies, man būs jautājumi.

Jautājumus es uzdošu strikti atbilstoši tam, ko Saeima ir rakstījusi savā atbildes rakstā un tāpēc es varbūt aicinātu kolēģi paņemt uzreiz atbildes rakstu, lai varētu sekot līdzī manīs uzdotajiem jautājumiem.

Un tātad atbildes raksts sastāv no 21 lapas...

A. Laviņš.

Es atvainojos Limbažu novada domes pārstāvim... Jūs mani dzirdat? Varbūt veiciet pasākumus, lai jūs dzirdētu arī šīs tiesas sēdes vadītāja teikto...

A. Stucka.

Tagad es dzirdu, jā.

A. Laviņš.

Tagad dzirdat. Ļoti labi.

Es saprotu jūsu plānus, kādā veidā uzdot jautājumus. Taču vēršu uzmanību, ka ir uzdoti lietā jau diezgan daudzi jautājumi no tiesnešu puses un arī no otras pašvaldības

pārstāvja puses. Šajā tiesas sēdē netiks pieļauta iespēja atkārtoti uzdot vienus un tos pašus jautājumus. Tikko es dzirdēju, ka atkārtojas šie jautājumi, tie tiks noņemti. Tāpēc lūdzu, uzdodiet tos jautājumus, kas vēl nav izskanējuši šajā tiesas sēdē.

Paldies. Turpinām!

A. Stucka.

Labi. Paldies.

Tātad par 6. un 7. lapā atbildes rakstā rakstīto. Tātad pirmais jautājums.

Jūs norādījāt, ka jauns Limbažu novada pašvaldības profils netika sagatavots. Šajā sakarā man ir jautājums. Komisijas sēdē Limbažu un Alojās novadu pašvaldību domes pārstāvji aicināja sagatavot šādu profilu un apspriest to ar pašvaldībām. Attiecīgi tas netika izdarīts. Kāpēc?

A. Laviņš.

Saeimas pārstāvim... Es redzu, ka jums nav ieslēgts mikrofons... Ieslēdziet, lūdzu, mikrofonu!

L. Liepa.

Godātais priekšsēdētāj, es ļoti atvainojos!

Godātais kolēģi, labrīt! Varu atbildēt uz to, ka tātad komisijas deputāti neatbalstīja šādu priekšlikumu.

A. Stucka.

Jā, paldies, es sapratu.

Otrs jautājums man ir... Es piedalījos arī komisiju sēdēs un tajā skaitā atsvaidzināju atmiņu komisijas sēdēs dzirdētajam Saeimas komisijas sēžu audioierakstos. No tiem izriet, ka regulāri netika sniegtas atbildes uz Limbažu novada uzdotajiem jautājumiem, piemēram, kā notiks Limbažu novada administratīvās teritorijas sadalīšana.

Jautājums man ir, vai šāda Saeimas rīcība atbilst Hartas prasībām par pienācīgām konsultācijām?

L. Liepa.

Jā, paldies par jautājumu.

Ne uz visiem jautājumiem, protams, ne uzreiz var atbildēt, taču gan atbildes, gan pilnīgas, gan nepilnīgas, gan arī klusēšana ir daļa no konsultāciju procesa. Protams, tātad arī Satversmes tiesa ir norādījusi savā praksē, ka šīm konsultācijām ir jābūt cieņpilnām un abpusējām, tātad ir jābūt... nu, var sacīt arī tā... ka ir jābūt atgriezeniskai saitei, taču nav tādu striktu parametru, nav striktu kritēriju, pēc kuriem varētu sacīt, kad

konsultācijas ir vai nav bijušas pietiekamas un pilnīgas. Tātad mēs uzskatām, ka arī, ja ir bijuši jautājumi, uz kuriem nav sniegtas detalizētas un izvērstas atbildes, tas nenozīmē, ka konsultācijas nevarētu būt notikušas.

A. Laviņš.

Lūdzu, turpinām!

A. Stucka.

Jā, paldies.

Sakāt, vai Saeimas komisiju sēdēs tika vērtēti Skultes pagasta Limbažu novadā pašvaldības sniegtie pakalpojumi? Vai tie būtiski nemainās jaunajā Saulkrastu novadā?

Un uzreiz, lai vieglāk būtu atbildēt kolēģim, es pajautāšu... piemēram, tādi pakalpojumi, kas saucās... kas attiecās uz lauksaimniecības teritoriju Skultes pagastā apsaimniekošanu, kas ir acīmredzami izdevīgāki Limbažu novadā kā Saulkrastu novadā?

L. Liepa.

Protams, ka Saeimas komisijas sēdē visi tik detalizēti jautājumi nav bijuši apspriesti, taču par sniegtajiem pakalpojumiem komisijas sēdēs deputāti ir debatējuši. Ja nepieciešams, es varētu palūgt pārtraukumu, lai atrastu Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas stenogrammas un tad runāt jau detalizēti. Taču vispārīgi par pakalpojumiem ir bijušas sarunas komisijas sēdēs.

A. Stucka.

Jā, paldies.

Tad man būtu lūgums tiešām šādu informāciju sagatavot, lai atbildētu uz šo jautājumu.

Tālāk. Atbildes raksta 3. rindkopā, 8. lapas 3. rindkopā ir norādīta nepatiesa informācija par to, ka konsultācijas ar pašvaldībām pirms trešā lasījuma nenotika, jo tās notika pirms otrā lasījuma.

Tātad no lietas materiāliem izriet, ka 2020. gada 6. maijā notika tādat komisijas sēde, kura tika apspriesti jaunā Saulkrastu novada izveides priekšlikumi, tajā skaitā netika atbildēts uz Limbažu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja uzdotajiem jautājumiem. Bet to es nejautāšu... tā ir neuzmanības kļūda... bet es pajautāšu... Pirms trešā lasījuma tika iesniegts pavisam jauns priekšlikums pārejas noteikumos likumprojektam, kas paredzēja termiņus un procedūru, kā notiek pašvaldības resursu sadale starp Limbažiem un Saulkrastiem. Kāpēc par šo priekšlikumu nekad netika uzklauts pašvaldību viedoklis?

L. Liepa.

Jā... paldies, kolēģi, par šo jautājumu.

Tas ir visnotaļ specifisks un uz to es jums patiesi atbildi nevarēšu sniegt, jo tas būtu jānoskaidro tam, no kuras ir atkarīgs tas, kāpēc tika vai netika uzklaussīts kāds konkrēts pārstāvis vai par kādu konkrētu jautājumu. Mums ir priekšrocība, ka Satversmes tiesas sēdē piedalīsies attiecīgās komisijas tābrīža vadītājs un mēs šo jautājumu varēsim adresēt Pleša kungam.

A. Stucka.

Jā, paldies par sniegto atbildi.

No atbildes raksta 11. lapas 5. rindkopas pēdējā teikuma izriet, ka Saeima uzskata, ka nav iespējams apgalvot, ka apstrīdētās normas rezultātā Limbažu pašvaldībai nav nodrošināti tās funkciju īstenošanai nepieciešamie finanšu līdzekļi, tāpēc es vēlos pajautāt: kā Saeimā tika vērtēta jaunā Limbažu novada finanšu līdzekļu pietiekamība?

A. Laviņš.

Saeimas pārstāvim vērsu uzmanību... es redzu, ka jūsu mikrofonu nav ieslēgts...

L. Liepa.

Paldies, lūdzu atvainojiet vēlreiz, sēdes priekšsēdētāja kungs...

Jā... tāpat tas ir specifisks jautājums, kuru vērtēja kontekstā ar to, kā izskatīsies jaunais Limbažu novads, tāpat tur klāt nāk divas līdz šim esošajā Limbažu novadā vēl neesošas teritoriālas vienības un Saeimas komisijas deputāti konstatēja, ka finanšu līdzekļi būs pietiekami, pat ja tāpat, kā jūs norādāt, Skultes pagastu kā visnotaļ saimnieciski aktīvu teritoriālu vienību nodalot no jaunā Limbažu novada, tas tomēr neietekmēs Limbažu novada saimniecisko vai ekonomisko līdzsvaru.

A. Stucka.

Jā, paldies par sniegto atbildi, bet tas drusku neatbilst tam, kas ir norādīts jau 12. lapā atbildes rakstā, proti, ka tas lielā mērā izrietēs no jaunā Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma.

Šajā sakarā man ir jautājums: vai šī jaunā likuma kaut kādus aptuvenus skaitļus vērtēja, skatīja Saeimas komisija saistībā ar jauno Limbažu novadu, kurā tiek apvienots Alojās, Salacgrīvas un Limbažu novads bez Skultes pagasta?

L. Liepa.

Tieši konkrēti šādu skaitļu modelēšanu Saeimas komisija neveica.

Un tātad arī, kā es jau atbildēju uz vienu no iepriekšējiem jautājumiem, šinī sesijā starplaikā starp Satversmes tiesas sēdēm es varētu detalizēti novērtēt arī šo jautājumu un sniegt jums atbildi, ja godātā tiesa atļaus.

A. Stucka.

Jā, paldies.

Par 12. lapas 5. rindkopas pirmo teikumu. Tur ir norādīts, ka pierādot reformas norises labu likumdošanu, ir norādīts, ka „pirms administratīvi teritoriālās reformas veikšanas tika veikti vairāki pētījumi”. Un šajā sakarā man ir jautājums, kādi konkrēti pētījumi, vēlos ar tiem iepazīties, tika veikt tieši par Limbažu novada Skultes pagasta nodalīšanas nepieciešamību un vajadzību to pievienot Saulkrastu novadam?

L. Liepa.

Jā, godātais kolēģi! Ir likumsakarīgi tātad, ka, tā kā šis priekšlikums parādījās tikai un vienīgi šajā likuma attīstības procesā Saeimā, tad pirms šī priekšlikuma pētījumi netika veikti. Mēs varam runāt tikai un vienīgi par tiem pētījumiem, kas attiecas uz administratīvi teritoriālo reformu kā tādu kopumā un no tās izdarītajiem parametriem, tajā skaitā arī par šo pašu Skultes pagastu, Saulkrastiem un Limbažu novadu, deputāti tad arī izdarīja savus secinājumus

A. Stucka.

Paldies.

Atbildes raksta 16. lapā Saeima norāda, ka piekrīt Satversmes tiesas iepriekš nolemtajam, ka konsultācijas par atbilstošajām Hartas 5. pantam var atzīt tad, ja pašvaldība ir izstrādājusi savu viedokli domē.

Limbažu novada dome vairākkārt komisijas sēdē norādīja, ka tās rīcībā nav objektīvas pamatinformācijas, piemēram, priekšlikuma pamatojumam, par procedūru skaidrību, finanšu datu un tāpēc lūdzu, atbildiet: neesot šiem datiem, kādu izstrādātu viedokli varēja sniegt Limbažu novada dome bez informācijas par Limbažu novada sadalīšanas pamatojumu un procedūrām, kā arī jauno Limbažu novadu bez Skultes pagasta?

L. Liepa.

Jā, paldies, kolēģi, par jautājumu.

Nu, ir tā, ka informācija par katru reformas... 2019. gada martā atsākto reformu... par katru no administratīvajām teritorijām informācija ir pieejama. Un skaidrs, ka tā nav tukša vieta, kurā gan Saeimas deputāti strādā, gan arī Limbažu novada dome... tās rīcībā bija tieši tie paši informācijas resursi, kas ir norādīti Saeimas atbildes rakstā un Vides un reģionālās attīstības ministrijas veiktajā izpētē.

A. Stucka.

No tā es tikai sapratu, ka nekāds jauns Limbažu novada profils netika sagatavots.

L. Liepa.

Jā, Tā ir. Jauns profils netika sagatavots...

A. Laviņš.

Kolēģi, es aicinu neizvērst diskusiju šobrīd... Šobrīd mēs esam pie jautājumu uzdošanas. Uzdodam jautājumus, saņemam atbildes un virzāmies tiesvedības procesā uz priekšu. Paldies.

A. Stucka.

Paldies, centīšos ievērot.

Tāpat Saeimas atbildes raksta 18., 19. lapā ir citēts Saeimas deputāts Jānis Dombrova un tur ir norādīti viņa apgalvojumi, ka atsevišķa Saulkrastu novada izveide ir saistīta ar valsts teritoriālo attīstību un trīs apļu izveidi, kā arī informācija par migrāciju, kas ir vēsta uz Saulkrastiem no Skultes pagasta iedzīvotājiem.

Vai varētu norādīt, kādos pētījumos var izlasīt šādu pamatojumu?

L. Liepa.

Jā, paldies, kolēģi, par jautājumu.

Ir tā, ka šis pamatojums, kurš ir kalpojis deputātiem par iedvesmu pieņemt tik būtisku lēmumu, acīmredzot, ir rezonējis... tāpat tas ir deputātus pārliecinājis. Man nav nekādas papildu informācijas sīkāk, kas balstītos uz avotiem, uz kuriem deputāts ir balstījis savu teoriju un savu priekšlikumu.

A. Stucka.

Paldies, es sapratu.

Papildus tam tur ir pieminētas kaut kādas īpašas konsultācijas, kuras rīkoja deputāts Dombrova. Kas ir šīs īpašās konsultācijas?

L. Liepa.

Jā, es uztveru, ka tas ir jebkura Saeimas deputāta pamata pienākums tāpat sazināties ar saviem vēlētājiem, sazināties ar sabiedrību un es pieļauju, ka tas ir tāpat viņa šo tikšanās vai sarakstes, vai saziņas ar vēlētājiem rezultāts.

A. Stucka.

Un kāds ir šis rezultāts?

L. Liepa.

Pārlicība par to, ka ir nepieciešams radīt jaunu, ar skatu nākotnē vērstu novadu Saulkrastos, tajā skaitā tam pievienojot arī Skultes pagastu.

A. Stucka.

Kā jūs, sapratāt, tad man ir pēdējais jautājums.

Atbildes rakstam Saeima ir pievienojusi 2020. gada 5. februāra konsultāciju ar pašvaldībām protokolu Nr. 1. 3. sējums, 1.4. punkts, 38.-47. lappuse lietas materiālos.

Limbažu novada dome saņēma šo protokolu tikai 2020. gada 11. jūnijā. Tas ir tikai pēc tam, kad Saeima jau bija pieņēmusi jauno Administratīvi teritoriālo apdzīvoto vietu likumu.

Kāda bija šādas rīcības jēga, ja vien to nepamatoja vēlme pirms Satversmes tiesas censties sakārtot dokumentāciju ar pašvaldību, norises dokumentiem, nosūtīt tik novēloti šo protokolu?

L. Liepa.

Paldies, kolēģi, par jūsu uzlādēto jautājumu.

Es varu sacīt, ka tāpat šī sēde notika 5. februārī, tajā piedalījās arī vairāki deputāti un tāpat jāsaprot, ka arī pats Dombavas kungs, kurš ir šī Saulkrastu jaunā novada idejas iniciators... tāpat tas ir ārkārtīgi vērtīgi un pilnībā atbilst Latvijas Republikas Satversmes tiesas spriedumam lietā Nr. 2009-04-06, kur 12.2. punkts paredz, ka tāpat par konsultācijām ar vietējo kopienu Pašvaldību hartas 5. panta izpratnē vispirms uzskata konsultācijas, kurās uzklaustas vietējās pašvaldības, tieši vēlētajās institūcijas domes vai padomes lūgumi vai viedoklis. Tāpat, jāsaprot tā, ka protokola nosūtīšana vēlāk diez vai mainītu domnieku attieksmi, diez vai mainītu Dombavas kunga attieksmi, jo tas ir izskanējis jau 5. februārī, tāpat šajā sarunā un šī saruna ir notikusi pirms likuma apstiprināšanas Saeimā. Un tas ir tas būtiskākais kritērijs, kā to ir norādījis arī Satversmes tiesa.

A. Stucka.

Paldies, man nav vairāk jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Cienījamie kolēģi, kā jau norādīju, ka tiesnešiem vēl ir radušies daži jautājumi un kā saprotu, ir jautājumi gan Saeimas pārstāvim, gan arī pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem.

Vārds jautājumiem ir tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu, norādiet arī, kam uzdodāt jautājumu. Paldies!

A. Kučs.

Man būs Saeimas pārstāvim viens precizējošs jautājums.

Jūs norādījāt par Saulkrastu novadu, tieši uz Skultes ostu kā vienu no tiem atšķirīgajiem no Ikšķiles un kāpēc bija nepieciešams arī veidot... Bet Skultes osta šobrīd, ja mēs paskatāmies, ietilpst jau Saulkrastu novadā, nevis Skultē. Kāpēc bija nepieciešams pievienot Skulti, ja jau šobrīd Skultes osta ir tieši Saulkrastos un nevis Skultē?

L. Liepa.

Jā, liels paldies.

Godātā tiesa! Neapvainojos, ja no maniem vārdiem es esmu tapis pārprasts. Es gribētu, protams, precizēt par to, kas arī izriet no Latvijas teritoriālās kartes. Skultes novads... atvainojos, Skultes pagasts ir teritorija, kas piekļaujas Skultes ostai un tajā ir arī tātad infrastruktūras, kas ar to ir saistītas, tātad osta jau ir Saulkrastu novads, es atvainojos.

A. Kučs.

Paldies.

A. Laviņš.

Kolēģi, vai ir vēl kādi citi jautājumi pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem?

A. Kučs.

Ja es varu turpināt...

A. Laviņš.

Jā, lūdzu!

A. Kučs.

Pieteikuma iesniedzējiem man būs... gan tātad Stuckas kungam, gan arī Šķiņķa kungam katram jautājums.

Es sākšu varbūt ar Ikšķili, tā kā mēs sākām... Saeimas pārstāvis norādīja uz to, ka bija vairākas tikšanās gan komisijā, gan arī VARAM ar pašvaldību pārstāvjiem.

Man būtu jautājums jums, Šķiņķa kungs... tātad Saeimas pārstāvis norādīja uz to, ka tieši pašvaldības lielums, sociāli ekonomiskā attīstība ir tie apstākļi, kāpēc nevar veidot atsevišķu Ikšķiles novadu. Un ir jautājums, vai tie jautājumi izskanēja arī šajās sēdēs, vai tie bija citi argumenti? Kā jūs no pašvaldības viedokļa to redzat? Kādi bija tie argumenti, kas izskanēja šo tikšanās laikā?

Un Stuckas kungam principā līdzīgi jautājumi. Kādi bija tie argumenti, kas izskanēja arī šajās sēdēs tieši par nepieciešamību nodalīt Skultes novadu?

Bet mēs sāksim ar Iksšķili.

M. Šķiņķis.

Paldies par jautājumu.

Manuprāt, skaidri šādi apsvērumi neizskanēja, vai drīzāk, izskanēja ļoti dažādi apsvērumi. Gan tādi, gan citādi. Un, piemēram, kā viens no apsvērumiem, kādēļ nevarētu... un tad es šeit atsaucos uz ATR komisijas sēdi 7. februāra... kur kā viens no apsvērumiem, kādēļ Iksšķile nevarētu tikt pievienota Salaspilij, tika izvirzīts arguments, ka Salaspils pašvaldība tam nepiekrīt.

Tā kā es teiktu, ka ir ļoti, ļoti dažādi apsvērumi... un katrs argumentēja kādu citu apsvērumu dēļ. Un ar tādu vienu konkrētu pozīciju Iksšķiles pašvaldība nesaņēma atbildi.

A. Kučs.

Paldies. Un tad Stuckas kungam arī tāds līdzīgs jautājums.

Kādi bija tie apstākļi vai argumenti no pašvaldības puses, skatoties, kādi Saeimas komisijas sēdē tika izteikti pašvaldībai par nepieciešamību mainīt šo sākotnējo ieceri izveidot atsevišķu Saulkrastu novadu un arī nodalīt Skulti?

A. Stucka.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Jāsaka, ka es jau centos gan atbildēt, ka īstenībā Limbažu novada domes rīcībā nevienā brīdī nebija sagatavots priekšlikums, ko varētu pienācīgi apsvērt. Respektīvi, kur būtu vērtēti plusi un mīnusi, ieguvumi un zaudējumi, līdz ar to tajā skaitā, lai saprastu tos argumentus, kāpēc tika izteikts šāds piedāvājums, īsteni nevar saprast. Vienīgais, kas centās šādu situāciju nopamatot, tas bija Saeimas deputāts Jānis Dombrova, kurš skaidroja tajā skaitā ostas attīstības plānus, kura, kā mēs noskaidrojām, atrodas Saulkrastos. Skaidroja manis jau pieminētos un manis nezināmos apļus.

Saprotu, ka ir transporta kustība un migrācija... lai gan mēs pētījām migrāciju un migrācija parāda kaut ko gluži citu, ko saka Dombrovas kungs. Tā kā... teiksim tā... mēs argumentus nesadzirdējām, kaut gan konsekventi gan pirms Saeimas otrā lasījuma, gan Limbažu novada domes priekšsēdētājs, gan Alojās novada domes priekšsēdētājs uzdeva jautājumus par to, kā, pirmkārt, šis process notiksies un kādi būs no tā ieguvumi... gan arī pirms trešā lasījuma uzdeva šos jautājumus... Līdz ar to, teiksim tā... nebija pilnīgas un galīgas skaidrības. Pie tam, jautājumi bija diezgan precīzi un viņi arī atkārtojās. Pirmkārt, par procedūru, otrkārt – par finansēm, treškārt – par pakalpojumu izmaiņām, ko tas ietekmēs, atbildes diemžēl netika saņemtas.

Līdz ar to man ir grūti atbildēt un skaidrot jebkādu ieguvumu, jebkādas diskusijas, jo jāatzīst, ka diskusija, kurā viena puse uzdod jautājumu, bet otras puses atbildes uz jautājumiem diemžēl izpalika... par ko var katrs pārliecināties, kas paklausās Saeimas komisiju audioierakstus.

Paldies.

A. Kučs.

Paldies.

Man vairāk jautājumu nebūs.

A. Laviņš.

Paldies.

Cienījamie lietas dalībnieki! Satversmes tiesa plāno izsludināt nelielu pārtraukumu.

Taču pirms pārtraukuma vērsu uzmanību uz diviem jautājumiem. Mums ir jāizlemj jautājums par pieaicināto personu uz klausīšanas secību, un pārtraukuma laikā Saeimas pārstāvim būs iespēja sagatavot atbildes uz diviem neatbildētiem jautājumiem.

Par pieaicināto personu secību. Tiesa ir veikusi zināmus priekšdarbus, un tie ir jāveic, ja šādā attālinātā režīmā norisinās tiesas sēde, kādā mēs varam uz klausīt pieaicinātās personas.

Šobrīd piedāvāju šādu secību:

Ministru kabinetu uz klausīsim visupirms, tālāk Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, tālāk 13. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisija, pēc tam Latvijas Banku, pēc tam Latvijas Kontroli, tālāk turpinātu ar biedrību „Latvijas Pašvaldību savienība”, pēc tam uz klausītu lietpratējus Ivetu Reinholdi, Raitu Karnīti, Andri Miglavu, Jāni Vanagu, pēc tam sekotu Tieslietu ministrija un noslēgumā vēl divi lietpratēji - Edgars Pastars un Jānis Pleps.

Jautājums lietas dalībniekiem... Vai jūs akceptējat šādu pieaicināto personu uz klausīšanas secību?

Vārds Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvim.

M. Šķiņķis.

Jā, godātā tiesa, nav iebildumu.

Un es, ja drīkst, tikai ātri iestarpināšu. Es esmu gatavs arī censties atbildēt uz tiesneša Neimaņa kunga jautājumu iepriekšējā tiesas sēdē, ja man tiek dots kādā brīdī laiks.

Paldies.

A. Laviņš.

Jā. Limbažu novada domes pārstāvim? Akceptējat secību?

A. Stucka.

Paldies, man nav iebildumu par šādu tiesas ierosinātu kārtību. Paldies.

A. Laviņš

Saeimas pārstāvim?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Paldies par iespēju izteikties.

Vispirms par secību. Nebūtu iebildumu.

Runājot par procesa efektivitāti, varētu varbūt pirms Ministru kabineta uzklaut ministrijas VARAM pārstāvjus, ņemot vērā, ka likumprojekts tika sagatavots un arī konsultācijas tika veiktas VARAM. Tātad faktiski tas ir būtiskākais no jautājumu blokiem, par kuriem esam līdz šim runājuši. Ja drīkst varbūt lūgt šādu nelielu rokādi – VARAM pirms Ministru kabineta.

Paldies.

A. Laviņš.

Jā, kolēģi, paldies.

Tiesa ir uzklautjusi jūsu viedokļus, un Saeimas pārstāvis ir lūdzis veikt nelielas izmaiņas pieaicināto personu uzklautšanas secībā. Tiesneši pārtraukuma laikā apspriedīsies un sniegs savu lēmumu pēc pārtraukuma.

Cienījamie lietas dalībnieki, šobrīd tiek izsludināts pārtraukums uz 15 minūtēm. Laiks ir 10.58, respektīvi, pulkstenis ir 11.00, turpināsim tiesas sēdi 11.15.

Pārtraukums.

(Pārtraukums)

A. Laviņš.

Sēdieties, lūdzu!

Turpinām tiesas sēdi.

Attiecībā uz jautājumu par secību, kādā tiks uzklautas pieaicinātās personas, tiesneši nolēma, ka secība būs šāda.

Vispirms uzklautsim Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjus, tad turpināsim ar Ministru kabinetu un tālāk, kā tas bija norādīts, pirms tika izsludināts pārtraukums.

Turpinām ar Saeimas pārstāvim do to vārdu, lai atbildētu uz iepriekšējā sesijā diviem neatbildētiem jautājumiem, un pēc tam būs dots Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvim, lai atbildētu uz tiesneša Jāņa Neimaņa uzdoto jautājumu iepriekšējā tiesas sēdē.

Lūdzu, vārds Saeimas pārstāvim.

L. Liepa.

Jā, paldies, godātā tiesa!

Tātad precizējot Administratīvi teritoriālās reformas komisiju, protokola mums šobrīd nav, bet ir audioieraksts.

Un tātad mums atliek šobrīd norādīt, ka komisijas sēdēs, kā tas arī ir norādīts attiecībā uz Limbažu novadu, kur piedalījās arī novadu domes pārstāvji, sēdēs tas tika apspriests, bet par šo detalizācijas pakāpi šajā īsajā laikā es neesmu varējis no audioieraksta, tā teikt, kompensēt vai izvilkt tos konkrētos apsvērumus, taču atbildes rakstā, kuru jau arī piesauca un daļēji arī citēja mans godātais kolēģis Limbažu novada pārstāvis, tātad šie argumenti ir minēti. Tur papildus 16. un 17. lappusē atbildes rakstā minētajam nekas īpaši nekas vairs nav ko piebilst.

Uz otru jautājumu atbilde ir rodama likuma pārejas noteikumu 14. punktā, kur ir norādīts, ka no 2021. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim Limbažu novada pašvaldība un Saulkrastu novada pašvaldība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina pašvaldības institūciju finanšu, mantas, tiesību un saistību pārdali attiecībā uz Saulkrastu novada Skultes pagastu. Un tas ir, protams, arī ir noteikts Ministru kabineta noteikumu 2020. gada 10. novembra noteikumos Nr. 671, kurā ir paredzēts, kā notiek šī institūciju, finanšu, mantas, tiesību, saistību pārdale pēc administratīvi teritoriālās reformas robežu grozīšanas.

Tātad atbilde ir šāda. Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Un vārds Šķiņķa kungs, jums. Lūdzu, sniedziet atbildi uz tiesneša Jāņa Neimaņa uzdoto jautājumu.

M. Šķiņķis.

Es pateicos... Es centīšos īsi, bet varbūt man neizdosies ļoti īsi.

Tātad visupirms attiecībā uz Igaunijas spriedumu. Mūsu piezīme ir tāda, ka Igaunijas spriedumā, runājot par neziņu, nākotnes neziņu, un kā tāda argumenta neesamību, lai reformētu vai atceltu reformu, ir analizēts valsts deleģētās funkcijas un to finansēšana nākotnē un norādīts, ka tātad šajā aspektā šī neziņa nav pamats, lai secinātu, ka strīdus tiesību norma ir jāatceļ.

Tā tad gribētu uzsvērt, ka mūsu gadījumā ir runa par... vai iebildes ir par autonomajām funkcijām un Igaunijas spriedums uz šo argumentu atbildi nedod. Tā tad tā pozīcija, mūsaprāt, paliek nemainīga šajā aspektā.

Attiecībā uz materiāli tiesiskajiem iebildumiem un kādēļ Ikšķiles pašvaldība iebilst pievienošanai Ogres novadam.

Godātā tiesa, es lūgtu norādīt... vai es norādu dokumentus vai pierādījumus, kas ir tiesas rīcībā, no kuriem izriet arī mana atbilde.

Un pirmais. Es lūgtu ņemt vērā lietā 3. sējumā 130. lapā esošo Ikšķiles pašvaldības 2009. gada 2. oktobra lēmumu, tas ir viens dokuments, kuru mēs lūgtu mūsu argumentu izvērtējot, ņemt vērā.

Otrs dokuments ir Satversmes tiesas rīcībā esošais, bet ne šajā lietā iesniegtais dokuments... un tā tad kopā ar Ikšķiles pašvaldības 6. augusta 2020. gada pieteikumu Satversmes tiesai, pieteikuma Nr. 159/2020 ar 13. pielikumu tika iesniegts Ogres, Ikšķiles, Lielvārdes un Ķeguma novadu pašvaldību Finanšu komisijas 2020. gada 20. jūlija sēdes protokola izraksts, kurā ir norādīts arguments, ko es arī izmantošu un pierādījums tam.

Un trešais dokuments, kas ir publiski pieejams, ir Ikšķiles novada attīstības programma, ko publiski var iepazīties, un tas ir trešais dokuments, kas veido mūsu argumentu un pamatojumu, atbildot uz godātā tiesneša jautājumiem.

Tā tad tie ir avoti.

Tagad par motivāciju vai argumentiem.

Ikšķiles pašvaldība, tā iedzīvotāji, tās iedzīvotāju kopiena ir radījusi tādu pašpārvaldes filozofiju, ka šī pašvaldība ir Pierīgas pašvaldība. Un daudzu gadu garumā strādājot, ir izdevies to arī sasniegt un šobrīd tā tad Ikšķile atbilst visiem, arī VARAM norādītajiem Pierīgas pašvaldības rādītājiem, sociāli ekonomiskajiem. Un tie ir septiņi: tā tad iedzīvotāju pieaugums augošs, demogrāfiskie rādītāji augoši, ikdienas migrācija Rīgas virzienā, daudz darbaspējīgo iedzīvotāju, pretstatā citiem novadiem, kur ir vairāk varbūt pensionāru, ienākumu līmenis augsts, pretstatā citiem, maz sociāli maznodrošinātās personas un pieaugošs uzņēmumu skaits. Tā tad tie ir kritēriji, kā nodala pēc būtības Pierīgas pašvaldības no citām.

Nu, lūk. Šie specifiskie rādītāji ir tikai Ikšķīlei un nav Ogres novadam, Ķeguma novadam un Lielvārdes novadam. Ievērojot šos specifiskos pašvaldības filozofiju veidojošos elementus, Ikšķiles iedzīvotāji savā novada attīstības programmā caur domes lēmumu ir nodefinējuši piecas prioritātes: infrastruktūras izveide, ievērojot pieaugošo iedzīvotāju skaitu...

A. Laviņš.

Šķiņķa kungs, piedošanu, es jūs pārtraukšu. Šobrīd es tomēr aicinātu parādīt spējas, kā lakoniski var atbildēt uz jautājumu. Lūdzu!

M. Šķiņķis.

Paldies, jā...

Es tad uzreiz metos pie gala argumenta, pie kura es centos nonākt.

Tātad autonomās funkcijas, kuras ir definētas likumā „Par pašvaldībām”, to izpilde ir cieši saistīta ar šo pašvaldības filozofiju.

Un tātad... izpildot šo vietējo iedzīvotāju, Ikšķiles iedzīvotāju veidoto pašvaldības filozofiju, turpmāk četras vai piecas autonomās funkcijas izpildīt vai nu vairs nebūs iespējams, vai arī tās būs pilnīgi pretējas šai Ikšķiles iedzīvotāju pozīcijai – gādāt par iedzīvotāju izglītību, nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā, sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā un visbeidzot organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus.

Šīs piecas autonomās funkcijas Pierīgas pašvaldībai, tādai kā Ikšķile, ir pilnīgi atšķirīgas un to izpilde ir pilnīgi atšķirīga no, piemēram, Lielvārdes pašvaldības. Līdz ar ko... piemēram, organizējot sabiedrisko transportu, visa Ikšķiles kopienas ideja ir organizēt tā, lai migrācija Ikšķile-Rīga-Ikšķile būtu iespējama. Skaidrs, ka, pievienojot Ikšķili Ogres novadam, tas vairs nebūs iespējams, jo transporta kustība tiks organizēta pavisam citādāk, tātad Ikšķile-Ogre. Tātad tas ir viens.

Un tā mēs pamatojam šīs piecas autonomās funkcijas, kuras turpmāk izpildīt efektīvi nevarēs. Un kā pierādījums tam ir šis manis norādītais 2020. gada 20. jūlija sēdes protokola izraksts, kurā tātad Ikšķiles kopienai ir radušās vajadzības nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, ārstu prakses, kas nebija iespējams un tādēļ Ikšķiles pašvaldība vēlējās renovēt ēku Skolas ielā 4, lai nodrošinātu šo autonomo funkciju – nodrošinot veselības aprūpes pieejamību. Bet, kā mēs redzam no šīs sēdes protokola, turpmāk Ogres novada veidojošās pašvaldības saka nē, mēs neatbalstām jūsu iniciatīvu un šādu projektu kā ēkas Skolas ielā 4 renovāciju mēs nepieļaujam. Un te jau ir tādā pierādījuma veidā parādīta šī atšķirība, kāda pastāv starp Ikšķili un citiem novadiem, ka konkrēti Ikšķiles iedzīvotāju vajadzībām īstenot konkrētu autonomo funkciju – veselības aprūpes pieejamību – nav iespējams nodrošināt.

Un tā es vairāk netērēšu laiku... Bet tā mūsu ideja ir, ka autonomo funkciju izpilde dēļ tā, ka Ikšķile ir ar citām vajadzībām kā Pierīgas pašvaldība pretstatā pārējām Ogres novada pašvaldībām autonomo funkciju izpilde, Ikšķiles iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanai, turpmāk nebūs iespējama vai vismaz ne tuvu tādā kvalitātē, kā līdz šim. Tāda ir mūsu pozīcija attiecībā uz šo.

Liels paldies.

A. Laviņš.

Jā, paldies.

Tātad esam uzklaušījuši lietas dalībniekus, iztaujājuši un varam turpināt mūsu lietas izskatīšanu ar pieaicināto personu uzklaušīšanu.

Kā jau minēju, vispirms uzklaušīsim Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjus.

Satversmes tiesai ir iesniegti pilnvarojuma dokumenti par to, ka šajā tiesas sēdē šo ministriju pārstāv trīs personas: Ilze Oša, Raivis Bremšmits un Diāna Orlovska.

Satversmes tiesai ir iesniegti arī šo personu apliecinātie dokumenti.

Tā... es labprāt pārliecinātos par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvju dalību šajā tiesas sēdē. Redzu Ošas kundzi, redzu Bremšmita kungu un arī Orlovskas kundzi. Jā, varam pārliecināties par jūsu personu identitāti, mazliet sarežģīti to izdarīt, ja ir maska uz sejas... piekrītu, ka tas man ir izaicinājums šobrīd... jā, es problēmas nesaskatu. Viss kārtībā.

Un vārds tiek dots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai. Kurš no šiem trīs pārstāvjiem pirmais sniegs viedokli? Kāda būs secība? Izstāstiet, lūdzu!

I. Oša.

Jā, paldies.

Godātā tiesa, tātad pamatviedokli...

A. Laviņš.

Ošas kundze, piedodiet, jūs arī, tāpat kā pārējie lietas dalībnieki, varat savu viedokli sniegt sēdus pozīcijā.

I. Oša.

Paldies.

Vispirms viedokli sniegšu es. Attiecībā uz jautājumiem varbūt specifiski par konsultāciju procesiem un par dažiem ekonomiskiem aspektiem attiecīgi papildinās... konsultāciju sadaļā Diāna Orlovska, kura arī piedalījās konsultāciju procesos. Savukārt par ekonomiskiem un attīstības programmas jautājumiem šeit papildinājumus sniegs Raivis Bremšmits.

A. Laviņš.

Lūdzu!

I. Oša.

Jā, paldies.

Godātā tiesa, es arī centīšos būt īsa, nekavējot laiku pie tiem jautājumiem un aspektiem, kas jau šeit tika uzsvērti sakarā ar reformu, taču, manuprāt, ir ļoti būtiski papildināt iepriekš konstatēto par reformas mērķiem ar vairākiem, manuprāt, būtiskiem

valdībā izskatītajiem dokumentiem un redzamiem secinājumiem, kurus pašas pašvaldības ir minējušas iepriekšējā reformas posma izvērtējumā.

Un tādēļ sāksu ar to, ka tiešām reformas mērķi un atsauces uz tiem un arī izvērtējums par šiem mērķiem ir ticis dots Satversmes tiesas lēmumā Nr. 2008-08-0306. Mēs, turpinot reformu... un šis ir pirmais mūsu... es gribētu uzsvērt, ka šī ir iepriekš uzsāktās reformas turpinājums. Tiek saglabāti jau iepriekšējās reformas posmā konstatētie izvirzītie mērķi, proti, par pašvaldības spēju efektīvi un optimāli pildīt visas savas autonomās funkcijas, atrast piemērotu modeli, kurš novērstu pastāvošo pašvaldību sadrumstalotību un līdz ar to mazinātu resursu neracionālu izmantošanu. Un laika posmā no iepriekšējās reformas nosprausto mērķu īstenošanas līdz pat šim brīdim, mums ir arī vairāku citu neatkarīgu institūciju vērtējumi par to, cik liela ietekme tad uz pašvaldības ekonomisko attīstību ir tieši pašvaldības, teiksim, skaitam, iedzīvotāju skaitam un pamatojums tam, ka veidojot efektīvāku pakalpojumu sniegšanu, ir iespējams arī samazināt kopējos izdevumus, kas pašvaldībai rodas, šos administratīvos pienākumus pildot.

Tātad pirmais, ja tā var teikt, starpposmu vērtējums par iepriekšējās reformas posmu... un tam es gribu pieskarties, bija 2013. gada informatīvajā ziņojumā. Tas ir arī pieminēts mūsu iesniegtajā dokumentā. No šī ziņojuma, manuprāt, būtiski ir uzsveramas divas lietas.

Tātad, pirmkārt, šajā ziņojumā ir Centrālās statistikas pārvaldes apkopota informācija par pašu iepriekšējā reformas posmā apvienoto pašvaldību viedokli par tiem jautājumiem, kā ir mainījusies šo apvienoto pašvaldību dzīve pēc reformas. Un man jāuzteic, ka 38 pašvaldības jeb 32 procenti pašvaldību uzskatīja, ka reforma ir pozitīvi ietekmējusi investīciju piesaistes jomu, jo pēc reformas pašvaldības ir palielinājis piesaistīto investīciju apjomu.

Šis faktiski ir viens no tādiem būtiskiem aspektiem, uz ko mēs skatāmies un savus argumentus balstām arī šobrīd. Mazāk par to, ka pašvaldības netiek galā ar autonomajām funkcijām, jo tādu apgalvojumu izdarīt mēs nevaram. Varbūt ir nepietiekami līdzekļi, un varbūt vienā vai otrā gadījumā šī te autonomās funkcijas izpilde pilnībā nerasniedz mērķi, tomēr teikt, ka vispār šīs funkcijas netiek pildītas, tā mēs nevarētu.

Taču mēs redzam būtiskas atšķirības pašvaldību starpā attiecībā uz attīstību un attiecībā uz iespējām investēt attīstībā. Un šīs atšķirības patiešām ir saistītas gan ar to, vai pašvaldība ir attīstības centrs, vai pašvaldība ir tomēr mazāka un pašvaldība bez attīstības centra. Mēs redzam, ka šīs atšķirības ir saistītas arī ar iedzīvotāju skaitu un līdz ar to arī ar to, kādā veidā mēs varam rēķināt administratīvo izdevumu izmaksas uz vienu iedzīvotāju pie lielāka un pie mazāka iedzīvotāju skaita. Detaļās tad par šīm konkrētajām pašvaldībām tālāk.

Bet nu tāpat šie ir tie būtiskie aspekti, kas no pašu pašvaldību vērtējuma jau 2013. gadā ir tādi, kas raksturo reformas pozitīvu ietekmi un apvienošanās pozitīvo ietekmi uz pašvaldības attīstības jautājumiem.

Otrs aspekts, kas arī no šī paša ziņojuma izrietēja, ir pašvaldību administratīvā kapacitāte investoru piesaistes jomā. Un arī šeit pašvaldības ir minējušas, ka tā ir augusi, proti, 50 procenti jeb 59 pašvaldības ir norādījušas, ka ATR rezultātā ir augusi pašvaldības, kā institūcijas spēja, proti, administratīvā kapacitāte investoru piesaistē. Tātad ir iespēja gan piesaistīt kvalificētus speciālistus, kas sagatavo dokumentus, gan arī veidot pieteikumus dažādiem atbalsta instrumentiem, ko valsts un Eiropas Savienības fondi piedāvā uzņēmējdarbības atbalstam. Tas ir otrs būtisks aspekts, kas attīstības kontekstā ir jāņem vērā, turpinot iesākto reformu.

Un trešais, kā jau es minēju, ir jautājums, kas arī ir svarīgs... tas gan neizriet no ziņojuma, bet tas izriet no dažādiem pētījumiem... tāpat ir tas, ka samērojot, tāpat veicot salīdzinājumus, ir būtiski, lai pašvaldībās ir tāpat šī kapacitāte kā tāda, bet arī pietiekošs iedzīvotāju skaits, jo, pie ļoti strauja iedzīvotāju skaita samazināšanas tempa, turpināsies kristies nodokļu ieņēmumi un attiecīgi palielināsies administratīvo izdevumu apjoms uz vienu iedzīvotāju.

Un tādēļ var izdarīt secinājumu, ka jo lielāka pašvaldība pēc iedzīvotāju skaita, jo pozitīvāk tiek vērtēta ATR ietekme uz fondu aktivitāšu īstenošanu. Atkal jau no šī paša ziņojuma 63,2 procenti tāpat vērtē šo pozitīvi no lielajiem novadiem un savukārt no neatrisinātajām problēmām, kas arī izriet no šī informatīvā ziņojuma, tika konstatēts tas, ka pašvaldības administratīvo teritoriju... tās administratīvās teritorijas pēc apvienošanas ne visas atbilda reformas nosacījumiem, proti, bija 50 administratīvās teritorijas, kas neatbilda likuma noteikumiem. Laika gaitā šis skaits ir tikai audzis. Tātad šobrīd tās ir jau 60 teritorijas, kas neatbilda izvirzītajiem kritērijiem.

Kā otra problemātika, kas ir saistīta lielā mērā arī ar investīcijām, bija konstatējums, ka novadi ir izveidoti bez reģionālās attīstības centriem. Kādēļ mēs šos centrus esam likuši kā vienu no pamata jautājumiem šīs reformas kontekstā? Nu, tāpat no šī ziņojuma secinājumiem, ka šie te attīstības centri ir būtiski attīstībai... no stratēģiskajiem dokumentiem, kā, piemēram, Latvijas Republikas Saeimas apstiprinātās stratēģijas „Latvija 2020.-2030.”, kurā ir iezīmēti arī attīstības scenāriji tieši balstoties uz to, lai attīstība notiktu ap teritorijām, kas ir ietver reģionālās attīstības... kas ir ietvertas starp reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centriem...

Tad vēl tādi problēmjautājumi, kas ir no šā ziņojuma izrietoši, ir arī salīdzinoši lielie pārvaldes izdevumi daudzās mazo novadu pašvaldībās.

Tātad tas ir tāds vispārīgs ietvars, par kuru mēs šobrīd argumentējot un konstatējot šos te trūkumus, esam veikuši priekšdarbus un piedāvājuši tādā izpildījumā reformas nākamo posmu... tāpat šo, tikko apstiprināto posmu, kādā jūs to redzat.

No šī ziņojuma izrietēja arī priekšlikumi turpmākai rīcībai. Nu, tātad apskatīta iespēja veidot šos te lielos novadus pie reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centriem, kas ir arī viens no kritērijiem, par kuru mēs šodien diskutējam... tātad izpētīt nepieciešamību par atsevišķu funkciju nodošanu pašvaldībām. Tas pašlaik notiek darba procesā. Un izstrādāt sistēmu, kā virzīt pašvaldību apvienošanu, lai nodrošinātu šo nacionālo reģionālās nozīmes attīstības centru sasaisti ar visām, arī Latvijas Republikas lauku teritorijām.

Šis ziņojums, tāpat kā arī visi citi dokumenti, ko valdība ir pieņēmusi zināšanai vai apstiprinājusi, ir gājis savu saskaņošanas ceļu, izvērtēšanas ceļu, par to ir izteikušas atzinumus arī pašvaldību pārstāvošās organizācijas, kā, piemēram, Latvijas Pašvaldību savienība.

Kādēļ es to pieminu? Tādēļ, ka, ja mēs runājam... un tieši Ikšķiles pārstāvja sākotnējā runā es saklausīju, ka reforma ir jauna un īsti nav skaidrs, uz kādiem mērķiem un kāda pamata balstīta... Tad gribu teikt, ka viss šis posms, ko es tagad iezīmēju, kopš iepriekšējās reformas līdz pat šīs reformas lēmumu pieņemšanai tātad ir bijis gan vērtēts, gan analizēts, gan trūkumi, gan arī priekšlikumi izskanējuši un publiski virzīti apspriešanai un arī pieņemti valdībā. Tādēļ mēs negribētu piekrist, ka tiešām pašvaldības par tādu pozitīvo un negatīvo aspektu jeb reformas posmu ieviešanā un vērtēšanā nav bijušas lietās kursā, nav iepriekš zinājušas.

Tas mans tāds īss komentārs par Ikšķiles kritiku.

Tad, nu, lūk... Un kas tad ir noticis tālākā laika posmā. Ir bijušas arī citas ieceres par to, kā attīstīties pašvaldībām. Nu, piemēram, 12. Saeimas atbildīgās komisijas laika posmā no 2015. līdz 2017. gadam tika apspriesti arī vairāki iespējamie virzieni administratīvi teritoriālā iedalījuma pilnveidošanai, kur virzīta tika arī iecere par sadarbības teritoriju izveidi, kas tā arī netika realizēta. Par šīm sadarbības teritorijām, 29 sadarbības teritorijām faktiski iezīmējās pirmās norises arī tai novadu kartei, kādu VARAM ministrija vēlāk piedāvāja apspriešanai jau šīs reformas posma ietvaros, proti, tika veidots šis te sadarbību teritoriju modelis un faktiski gan Ikšķiles-Ogres gadījumā, gan arī Limbažu sākotnējā novada gadījumā šī sadarbības teritorija arī vēlāk tika piedāvāta kā teritorija, kuras ietvaros notiek apvienošanās process starp to vai atsevišķi esošajiem novadiem.

Šajā laikā posmā nāca klajā arī Valsts kontrole ar vairākiem pētījumiem par pakalpojumu centralizēšanu un iespēju ietaupīt naudu. Kā viens piemērs bija Rēzeknes vērtējums par to, cik Rēzeknē ir efektīvi nekustamā īpašuma nodokļa administrēšana kā viena atsevišķa funkcija, taču tas raksturo arī iespēju kopumā valstī, ieviešot efektīvāku pakalpojumu sniegšanas modeli, teiksim tā... ekonomiskāk izlietot iedzīvotāju maksājumus pašvaldību budžetā nodokļu veidā.

Un turpinot šo reformas stāstu... tātad mēs nonākam līdz 2019. gada februārim, kad atkal jau valdībā tika skatīts informatīvais ziņojums par turpmāko rīcību

administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanai, kas tapa saskaņā ar Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta ieturēto darbību un valdības darba prioritāti, kas ir teritoriālās reformas īstenošana. Un tajā, atsaucoties uz laika posmā no iepriekšējās apvienošanas procesa tika norādīts uz nepilnībām vēlreiz un to, kas mums būtu jāpildinveido.

Un nākamais, protams, kas, atkal jau runājot par mērķiem... šos mērķus iezīmē vai papildus definē, ir šis te kolēģu pieminētais 21. marta Saeimas paziņojums, kurā arī nepārprotami tiek norādīts, ka, ņemot vērā nepieciešamību turpināt reformu, tātad ir nolemts turpināt 1998. gadā iesākto reformu un līdz 2021. gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedz kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām.

Mēs gribētu pieskarties arī vienam dokumentam, kas mums palīdz... un jums ir arī kā pieaicinātā persona Latvijas Banka, tāpat kā Valsts kontrole... tikai norādīšu, ka arī no šī Latvijas Bankas pētījuma, kur Pašvaldību savienība vairākkārt aicināja skaidrot un precizēt tātad tās metodes, pēc kurām Banka ir izdarījusi savus secinājumus... es pieņemu, ka šīs atbildes ir saņemtas un šis pētījums netiek kritizēts kā neatbilstošs, jo mēs no šī pētījuma vadoties arī izdarījām vairākus savus secinājumus, proti, pētījuma autori arī šeit ir norādījuši uz to, ka pēc iedzīvotāju skaita ziņā mazo pašvaldību uzturēšanas izdevumiem tie ir samērā augsti un lielākoties tie ir saistāmi ar vidējo izmaksu palielināšanos, kas rodas samazinoties iedzīvotāju skaitam. Un autori ir norādījuši, ka viens no šīs problēmas risinājumiem ir koncentrēt pašvaldībām deleģēto pakalpojumu sniegšanu lielākos novados.

Kā jau es teicu, detaļas es šeit neminēšu, jo par to pieaicinātā persona droši vien sniegs precīzāku skaidrojumu.

Nu, lūk, vadoties no šiem te dokumentiem un arī no mūsu pašu pasūtītajiem vairākiem pētījumiem, vairākiem... es domāju diviem... Mums bija pētījums pasūtīts „Jāņa sētai”, kura vērtēja un analizēja noteiktu kritēriju kopumu, proti, tātad šis te iedzīvotāju skaita izmaiņas teritorijā, ekonomisko aktivitāti, sadarbības iespējas ar blakusesošajām teritorijām, tātad budžeta ieņēmumus, izdevumus un no šiem pētījumu materiāliem tika gatavoti arī profili. Tie profili, kas bija pievienoti sākotnēji konsultācijām ar pašvaldībām, vēlāk arī Saeimas atbildīgajai komisijai tika nosūtīti ar visu informāciju par ekonomiskajiem jautājumiem, katra jaunveidojamā novada ietvaros parādot, kā mainīsies situācija no šī brīža uz prognozēto.

Tātad... un otrs pētījums, ko mēs bijām pasūtījuši, bija pētījums Latvijas Universitātei par iedzīvotāju svārstmigrācijām, kas parādīja iedzīvotāju pārvietošanās paradumus.

Arī šis dokuments un pētījums, un tā rezultātā sagatavotie secinājumi tika izvērtēti, gatavojot pirmo apspriežamo priekšlikumu, kas tika piedāvāts konsultācijās ar pašvaldībām.

Ja mēs runājam par pašu principu, vai labāk ir apspriest tātad tādu vispārīgu vīziju, vai piedāvājumu, kas jau ir konkrēti piedāvāts konkrētajās apriēs... VARAM izvēlējas neapspriest vispārīgas vīzijas, bet piedāvāt sākotnējai apspriešanai jau konkrētu apvienošanās modeli. Kā jau es teicu... izejot un gatavojot šo te profilu, izejot jau no konkrētiem rādītājiem ekonomiskajiem un arī izejot no tām iepriekšējā reformas posma izvērtējumā konstatētajām problēmām, kuras informatīvajā ziņojumā bija minētas gan 2013. gadā, gan arī vēlākajos izvērtējumos.

Tādēļ uzskatām, ka tā ir rīcības brīvība ministrijai kā virzošajai institūcijai piedāvājumam... šķiet, ka vērtīgāk ir runāt jau par tādu konkrētu piedāvājumu, nekā abstrakti, tāpēc arī esam šādu ceļu izvēlējušies un tāpēc arī pēc Saeimas uzdevuma, pēc šī te paziņojuma, kur Ministru kabinetam bija tātad doti uzdevumi, izstrādājām informatīvo ziņojumu par sabiedriskajai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, arī piedāvājot sabiedriskajai apspriešanai šī te modeļa un teritoriju izveides kritērijus, kur viens no kritērijiem ir šīs teritorijas ģeogrāfiskā vienotība. Otrs kritērijs, kas, mūsaprāt, bija ļoti būtisks un izrietēja no iepriekšējā posma izvērtējuma, ir šī te nepieciešamība novada teritoriju veidot tā, lai tajā būtu reģionālas vai nacionālas nozīmes attīstības centrs, izņemot Pierīgu, jo Pierīgai attīstības centrs ir samērā tuvu un tā ir Rīga... Tātad noteicām... es atvainojos, piedāvājām... Pierīgas kritēriju ne mazāk kā 15 tūkstošu pastāvīgo iedzīvotāju. Par šo ir arī aprēķins, kādēļ tieši šādu šo kritēriju mēs esam piedāvājuši, ja būs vajadzība, mēs to arī skaidrosim...

Nu un tāpatās arī tātad... pārējos kritērijus par pastāvīgi nodrošināmu autonomo funkciju izpildi, par ekonomisko attīstību un spēju pašvaldībai piesaistīt nozīmīgas investīcijas, kas lielā mērā ir saistīti ar pašvaldības budžeta lielumu un arī ar to, vai šīs te pašvaldības kopējā sastāvā būs attīstības centrs vai nē.

Tad mūsu pieminētā perspektīvā vidusskola... Bet es gribētu nedaudz paskaidrot, ka šeit ir doma nevis par to, ka vidusskolai ir kāds īpašs statuss, bet ka vidusskolā mācās pietiekams skaits bērnu. Un tas atkal ir pētījuma ietvaros tātad izvērtēts jautājums, cik tad ir tas nepieciešamais skaits... tas nav mūsu pasūtīts pētījums, tas bija Izglītības un zinātnes ministrijas pasūtīts pētījums, ka šāda terminoloģija kā „perspektīvā vidusskola” tiktu vērtēta tāda vidusskola, kur ir vismaz 120 bērni, kas mācās tieši vidusskolas ciklā. Tātad vērtējam arī šo.

Un protams... arī tie efektivitātes jautājumi, kas ir saistīti ar izglītību, veselību un sociāliem pakalpojumiem.

Tāpat apskatījām arī ceļa infrastruktūras aspektus un to, vai viena vai otra teritorija ir... vai no jebkuras teritorijas būs sasniedzams šis te administratīvais centrs... nevis attīstības, bet tieši administratīvais centrs konkrētajā teritorijā.

Nu šie ir apsvērumi, kā tapa piedāvājums par novadu apvienošanu un kā mēs esam šo te procesu izstrādājuši un izvērtējuši.

Ja runājam konkrēti par pašvaldībām, kas ir šodienas kārtībā, tad jāskar ir arī droši vien arī konsultāciju jautājums. Es nerunāšu par tiem aspektiem, ko mēs jau atbildes rakstā esam uzrakstījuši un kur esam izvērtējuši konsultāciju, mūsaprāt, pietiekamību pamatojumu un to, ka konsultācijas ir veicamas iespējami agrākā posmā, ko ministrija ir arī nodrošinājusi.

Es gribu uzsvērt varbūt divus aspektus par to, vai pašvaldībām bija savlaicīgs laiks šīm konsultācijām sagatavoties. Un gan Ikšķiles, gan Limbažu gadījumā šāds laiks tika dots vairāk, kā mēnesis... tātad uzaicinājums uz konsultācijām Ikšķiles gadījumā tika nosūtīts 30. maijā un konsultācijas bija 18. jūlijā. Savukārt attiecībā par Limbažiem un te es runāju par to konsultēšanās procesu, kas bija veikts par apvienošanās modeli, kurš saturēja arī Skultes novadu Limbažu teritorijā... Tātad tur konsultāciju uzaicinājums tika nosūtīts 18. jūnijā un pašas konsultācijas notika 25. jūlijā. Tātad uzskatām, ka šeit no procedūras viedokļa mēs arī esam ievērojuši šo te konsultācijām... dodot laiku iespējai pietiekami sagatavoties un arī sniegt savu viedokli.

Tātad ņemot vērā, ka šodien mēs skatām jautājumu pat Skultes nodalīšanas vai nenodalīšanas pamatotību un ka šis nebija ministrijas virzīts piedāvājums, es vairāk varbūt pieskaršos tam, kādi tad ir argumenti, kāpēc mēs redzētu Ikšķiles un Ogres ciešāku sadarbību.

Jaunveidojamā novada ietvaros mēs redzam, ka tas būtu ekonomiski pamatoti realizējams. Tātad no profila... un te ir arī profils pamatā, kurš arī ir lietā pievienots, arī izriet šie te, teiksim, tādi pamatojumi. Mēs redzam migrācijas datus par to, ka Ikšķiles iedzīvotāji migrē gan braucot strādāt uz Rīgu, gan braucot strādāt uz Ogri. Ogrei ir salīdzinoši neliels apjoms, bet tātad mūsu kopējais vērtējums par attīstības centriem ir tāds, ka apvienojot visas šīs teritorijas, ko mēs esam piedāvājuši apvienošanai Ogres novadā, Ogres novadā kopumā strādās turpmāk jau 41,1 procents no novada iedzīvotājiem. Un ko tas nozīmētu? Tas nozīmētu to, ka gan pašam novadam ir iespēja attīstīties labāk, gan arī visa tā iedzīvotāju, teiksim, ekonomiskā aktivitāte ir koncentrēta tieši šajā novadā un nevis citos, blakus esošajos novados.

Arī ģeogrāfiskais tuvums Ogres un Ikšķiles gadījumā ir viens no noteicošajiem nosacījumiem, kas pamatoja šo apvienošanu.

Mums ir vēl viens līdzīgs gadījums – tie ir Ozolnieki un Jelgava, kuru teritorijas atrodas ļoti tuvu viena otrai, un Ogres un Ikšķiles gadījumā faktiski ir saaugušas kopā jau pilsētu robežu līmenī. No Ikšķiles mēs dodamies uz Ogrī un tas ir salīdzinoši ļoti tuvu.

Un otrs aspekts bija šis stāsts par perspektīvo vidusskolu, kur Ikšķilē ir viena vidusskola un viena sākumskola. Taču Ikšķiles gadījumā vidusskolas posmā bērnu ir maz, tie bija 51 skolēns pagājušajā mācību gadā. Turpretī no Ikšķiles skolēniem Rīgā kopumā mācās pēc datiem 117 skolēnu, bet Ogres skolās jau šobrīd mācās 160 bērni.

Tā kā redzam, ka arī šajā izglītības jomā ikšķilieši izvēlas Ogrī kā vienu no, teiksim, vietām, kur bērni apgūst izglītību, ne tikai vidējo, bet arī pamatzglītību. Izglītības funkcija kā viena no finanšu resursu ietilpīgākajām funkcijām prasa tādas risinājumus, kas nodrošinātu optimālu izdevumu veidošanu pašvaldībā un arī salīdzināmu mācību kvalitāti.

Tad nākamā lieta, ko mēs droši vien varētu pieminēt, ir arī par savstarpējiem norēķiniem, jo vairumā gadījumu izteikta skolēnu plūsma piedāvātā teritoriālā iedalījuma ietvarā tātad ir uz attīstības centriem. Nu, kā jau es teicu, arī Ikšķilē redzam, ka bērni mācās Ogres skolās. Tas nozīmē, ka starp pašvaldībām ir savstarpējie norēķini par šo te izglītības pakalpojumu sniegšanu no blakus teritorijām. Apvienojot šīs pašvaldības, šie te savstarpējie norēķini varētu mazināties, respektīvi, nebūtu vairs nepieciešamības šādā veidā to organizēt un investīcijas būtu izdevīgāk un efektīvāk plānot kopīgi šī mācību procesa nodrošināšanai.

Kā vēl viens aspekts, kāpēc mēs runājam par Ikšķiles apvienošanu ar pārējām teritorijām vienotā Ogres novadā... ir attīstības jautājumi. Nu, tātad, ne tikai tādi ikdienas, teiksim, tādi mācību procesi... šis ir ne tikai ģeogrāfiskais tuvums, bet arī attīstības jautājumi. Redzot, ka kopumā Rīgas plānošanas reģiona griezumā tātad gan Ogrē, gan arī faktiski daļai no citu Pierīgas pašvaldību teritorijām, ir daudz lielāka jauda aizņemties, ja tā varētu teikt... Piemēram, varam skaitļos minēt to, ka Ogres novads pagājušajā gadā ir bijis starp kopējo aizdevumu apmēriem ieņēmis vienu no vadošajām vietām – 16,2 procenti no kopējās pieejamās naudas, ko varēja aizņemties attīstības projektiem un attīstībai... tātad šos 16,2 procentus ir izmantojis Ogres novads. Savukārt pie Ikšķiles novada šeit mēs redzam, ka tā vajadzība un iespēja ir bijusi tikai 0,3 procenti. Caur šādu te prizmu un arī caur šiem savstarpējiem norēķiniem, kur mēs salīdzinām tātad skolēnu skaitu, par kuriem veic savstarpējos norēķinus Ogres novadā turpmāk apvienojamās pašvaldības, tad mēs redzam, ka šobrīd tā situācija ir tāda, ka kopumā Ikšķile, Ķegums, Lielvārde un Ogrē to kopējo skolēnu skaits, par kuriem tiek veikti savstarpējie norēķini, ir vairāk kā tūkstotis, kas naudas izteiksmē ir 867 tūkstoši eiro, savukārt pēc apvienošanas tad skolēnu skaits, par kuriem šie savstarpējie norēķini būtu jāveic, būtiski samazinātos, tie būtu 472 skolēni tikai un arī šis te naudas apjoms vairs jau nav 867 tūkstoši, bet ir 370 tūkstoši eiro, kas būtu tātad maksājums savstarpējo norēķinu veidā par izglītības funkciju.

Mūsu atbildes rakstā ir arī norādīti šie te tīri kilometrāžas tuvumi precīzāk un arī kopīgais pakalpojumu organizēšanas process šobrīd jau starp jaunizveidojamām teritorijām notiek gan slimnīcas, gan reģionālās bibliotēkas kontekstā. Tātad šie modeļi

jau strādā, pašvaldībām kopīgi sniedzot pakalpojumus. Par tiem es varbūt atsevišķi nepieskaršos.

Bet vēl viens jautājums, ko mēs šodien sadzirdējam, bija attīstības programmas. Un mēs esam paskatījušies un pavērtējuši arī abu teritoriju – Ogres un Ikšķiles – attīstības programmas un jāsaka, ka arī šeit mēs saredzam ļoti lielu vienprātību tajā, kā teritorijas sevi redz attīstībā. Abu teritoriju prioritātes ir līdzīgas, proti, šīs te ilgtermiņa prioritātes ir uzņēmējdarbības vides attīstīšana.

Jāsaka gan, ka Ikšķilei šis formulējums ir ļoti vispārīgs, Ogre ir devusi arī detalizētāku uzskaitījumu, kas tad ir šīs uzņēmējdarbības attīstīšana, bet nu tas pamatnosaukums un tā pamatprioritāte – uzņēmējdarbības vide – abiem ir vienāda.

Nākamais attīstības prioritātes jautājums ir mūsdienu prasībām atbilstoša infrastruktūra Ogrē un transporta infrastruktūra un mobilitāte Ikšķilē, tā kā šie ir saskarsmes jautājumi, kas noteikti abām teritorijām ir prioritāri.

Un trešā prioritāte ir komunālā saimniecība. Un atkal jau... nu, Ikšķilei šī ir trešā, bet jāsaka, ka Ogrē šis iet jau zem otrās prioritātes, zem šīs te pašas atbilstošās infrastruktūras tur ir arī gan ūdenssaimniecība, atkritumu apsaimniekošana un enerģētika... un tā es varētu turpināt arī ar publisko ārtelpu, kas ir gan vienai, gan otrai teritorijai ļoti būtisks attīstības jautājums un arī ar dabas resursiem un vides aizsardzību.

Tā kā caur šiem piemēriem gribam pamatot un parādīt, ka šīs teritorijas ir līdzīgas arī savā domāšanā, arī savā vēlmē un prioritātēs par to, kādai teritorijai būtu jāizskatās nākotnē.

Tas droši vien mums īsumā būtu viss.

Jautājumus, kas iepriekšējā sēdē izskanēja, attiecībā uz publisko apspriešanu un otru teritoriju, respektīvi, uz Limbažu un Skultes jautājumu, mēs esam atbildes rakstā pauduši viedokli. Šajā gadījumā mēs uzskatām, ka nosacījumi, kas ir Pašvaldību likumā attiecībā uz publisko apspriešanu, šeit nebūtu piemērojami, jo šis ir reformas process, ko rosinājusi valsts nevis pati pašvaldība, izvērtējot tātad savu vajadzību, tāpēc šis 61.¹ panta nosacījums par publiskajām apspriešanām šeit nebūtu attiecināms. Mūsaprāt, tas izriet arī no Satversmes tiesas 2020. gada sprieduma par Ikšķiles referendumu.

Paldies.

Es centos būt īsa, un tad mēs būtu gatavi arī atbildēt uz jautājumiem.

A. Laviņš.

Jā, paldies, Ošas kundze, par sniegto viedokli.

Jautājumi būs... tiesnešiem noteikti būs, un vispirms vārdu došu tiesnesei Sanitai Osipovai. Lūdzu!

S. Osipova.

Jā, paldies par izvērstu viedokli.

Man būs vesela virkne ar jautājumiem, kas ir saistīti ar procesiem, kas ir notikuši ministrijā.

Lietas gaitā mēs jau noskaidrojām, ka pēc katras administratīvi teritoriālās reformas pēc kaut kāda laika nāk korekcijas, jo, ieviešot viņas dzīvē, ir redzams, kur kas strādā un kur kas nestrādā.

Sakiet, lūdzu, kurā brīdī būs pilnīgi skaidrs, ka tieši šobrīd mēs sākam pie administratīvi teritoriālās reformas korekcijām? Kurš ir tas datums?

I. Oša.

Paldies par jautājumu.

Nu, ja mēs nospraužam tādu pirmo datumu, tad tas ir 2019. gada februāris, kad ir sagatavots informatīvais ziņojums. Tā droši vien būtu atbilde, kas...

S. Osipova.

Paldies. Man vajadzēja tikai datumu. Tātad 2019. gada februāris, šobrīd ir 2021. gada janvāris, un mēs jau skatām Satversmes tiesā šo lietu. Tātad divu gadu laikā no starta posma ir ne tikai sākts starta posms, bet nonācis jau arī līdz tam, ka ir lieta sagatavota un nonākusi līdz izskatīšanai tiesā. Tātad es raksturotu šo tempu, kā ļoti ātru, salīdzinot ar iepriekšējo administratīvi teritoriālās reformas gaitu, kura notika ilgākā laika posmā.

Sakiet, lūdzu, vai sākotnēji nebija runāts par to, ka ir jāpabeidz reforma? Un kurā brīdī un kā tika izlemts, ka tiek strādāts jauns Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums? Tātad no reformas, iepriekšējās sakārtošanas, uz jaunu kārtību. Pie tam vecajā likumā ir reformas mērķis un arī kritēriji pašvaldību veidošanai, kas varbūt ļautu sakārtot joprojām. Šajā likumā nav, kaut arī es zinu, ka ministrija tādus piedāvāja.

Tātad, kurā brīdī no reformas pabeigšanas mēs nonākam praktiski pie jaunas reformas? Un vai iepriekšējā likumā un reformā iestrādātie kritēriji būtu, nebūtu izmantojami? Un ciktāl atšķiras kritēriji, kurus ministrija piedāvāja šajā posmā?

I. Oša.

Jā, paldies, es varbūt atgriezīšos pie tā, ar ko mēs sākam.

Mēs šo nekādā veidā nepozicionējam kā jaunu reformu.

Jautājums, ko jūs uzdevāt, bija, kurā brīdī ir skaidrs, kad pie šāda modeļa strādāt? Tas bija 2019. gada 5. februāris.

Taču tieši ar iemeslu, ka pirmais vērtējums par iepriekšējā posma atbilstību un izdošanos tika veikts 2013. gadā, bija tas brīdis, kad varēja vērtēt, kā tad ir izdevies iepriekšējās reformas posms. Un, ja viņš nav izdevies pietiekami labi, sākt priekšdarbus, lai šos te uzlabojumus veiktu.

Kādi ir priekšdarbi? Priekšdarbi ir vispirms pašvaldībām pašām iespēja brīvprātīgi apvienoties redzot, ka netiek izpildīti kritēriji vai, piemēram, saskaroties ar finansiālām grūtībām veikt kādu uzdevumu, par ko pašvaldības pašas ir norādījušas. Taču šī brīvprātīgā apvienošanās ne līdz iepriekšējam reformas posmam, ne arī pēc tam nav notikusi. Pašvaldības ir turpinājušas darboties patstāvīgi, saglabājot arī zināmu konkurences elementu. Tās, kas... teiksim, ir vairāk finansiāli, teiksim, stabilas, tās turpināja attīstīties, tās, kurām varbūt ir mazāk šo te iespēju attīstībai, turpināja darīt to darbu, kas no likuma izriet kā pienākums, bet šai attīstībai neatrada finansējumu bieži vien.

Un tieši tāpēc, izvērtējot visus šos aspektus, 2019. gada februārī tika sagatavots šis te informatīvais ziņojums, ka brīvprātīgs pārejas posms un iepriekšējās reformas posma problēmu risinājums nav atradies. Ja mēs tā turpināsim, un iedzīvotāju skaitam turpinot samazinoties, kādā brīdī mēs varam nonākt līdz situācijai, kad pašvaldība vairs nevar nodrošināt arī tos pienākumus, kas izriet un ar likumu ir uzdoti tās autonomajā kompetencē... tāpēc, ka, kā jau minēju, viens no pašvaldību ieņēmumu avotiem ir arī iedzīvotāju iemaksas nodokļu veidā konkrētās pašvaldības budžetā – Iedzīvotāju ienākuma nodoklis un Nekustamā īpašuma nodoklis.

Ņemot vērā arī to, ka Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonds un tajā ietvertie kritēriji par pašvaldībai pārdalāmo naudas summu ir tieši saistīti ar iedzīvotāju skaitu, tajā skaitā vecuma struktūru, tāpēc nevarējām turpināt, teiksim tā, tādu brīvprātīgu... pašvaldībām ļaut, lai šos te procesus pašas koordinētu... ja mēs redzam, ka nākotnē ir riski kaut kāda viena vai otra uzdevuma neizpildē vai nepieciešamība pēc būtiska papildus finansējuma, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pamatvajadzības... šos te pamata pakalpojumus un to visu autonomo kompetenci, kas pašvaldībām ir uzdots.

Un vienlaikus arī noturētu cilvēkus tajās teritorijās, kur viņi dzīvo, piedāvājot viņiem iespēju arī strādāt, piedāvājot uzņēmējiem iespēju nākt šajās teritorijās un attīstīt uzņēmējdarbību... kas, saliekot šos abus faktorus kopā, veicina teritorijas attīstību.

Un, kā jau es minēju, „Latvija 2020.-2030”... šī stratēģija bija viens no galvenajiem dokumentiem, kas arī noteica, ka novadu un pašvaldību atšķirības ir jāmazina, resursi ir jākoncentrē pie nacionālo un reģionālo nozīmes centru teritorijām un šīs teritorijas ir jāattīsta tā, lai Latvija ir, teiksim, līdzsvarotāka savā kopējā attīstības tempā, lai ne tikai ir Rīga vai Pierīga, bet arī visā pārējā Latvijas teritorijā vai Latvijas reģionos.

Tāpēc es teiktu, ka tie priekšdarbi, vai tas problēmu jautājumu loks, kas bija apzināts pēc iepriekšējā reformas posma, viņš tika pamazām definēts, viņš tika skatīts valdībā, tika meklēti dažādi risinājumi, ko varbūt vēl varētu darīt. Bet, tā kā no šī te 2013. gada, kad pirmais ziņojums tapa par problēmjautājumiem...

S. Osipova.

Es atvainojos... Vai pēc 2013. gada ir bijuši vēl ziņojumi? Jo 2013. gads tomēr vēl ir tas laiks, kad Latvija nav atkopusies no krīzes, daudzi cilvēki ir izbraukuši, biznesi vēl nav atjaunoti. Vai pēc 2013. gada ir bijuši vēl ziņojumi?

I. Oša.

Jā, paldies.

Tātad viens no dokumentiem, kurā arī ir atspoguļots šis te pēcreformas posma secinājumi un arī nepieciešamība pēc jauna redzējuma, ir laika posms no 2015. līdz 2017. gadam, kad 12. Saeimas atbildīgajās komisijās tika apspriesti vairāki iespējamie virzieni administratīvi teritoriālā iedalījuma pilnveidošanai. Un 2017. gada 3. maijā bija izskatīts valdībā informatīvais ziņojums par administratīvi teritoriālo iedalījumu un valsts pārvaldes institūciju sadarbības teritoriju izveidi.

S. Osipova.

Paldies. Es esmu saņēmusi uz šo daļu savam jautājumam atbildi.

Jūs mākat ļoti gari un plaši detalizēti runāt, bet tiesai šobrīd tiešām vajag zināt tos faktus, kas mūs interesē, jo lietā ir 16 sējumi. Mums ļoti daudz no tā, ko jūs šobrīd stāstāt, ir lietas materiālos.

Mani interesē par tiem kritērijiem, pēc kuriem veido pašvaldības? Kuras ir tajā pirmajā Administratīvi teritoriālā iedalījuma likumā un kuri neparādās jaunajā likumā, paliekot anotācijā? Lūdzu, salīdziniet šos kritērijus! Un vai tie vecie kritēriji nebija izmantojami? Šeit nāk klāt jauni kritēriji. Kāpēc?

I. Oša.

Attiecībā uz iepriekšējiem kritērijiem. Daļa ir izmantojama, proti, ka novadu teritorija ģeogrāfiski ir vienota, piemēram.

Tātad tas, kas nav varbūt izmantojams, ir šie te nosacījumi par novadu teritoriju, kurā ir ne mazāk kā 4 tūkstoši pastāvīgo iedzīvotāju, jo, kā jau minējām, iedzīvotāju skaits tieši ir saistīts ar to, kāda ir pašvaldības veiktspēja. Līdz ar to jaunajā modelī mēs piedāvājam lielākas pašvaldības, lai šī te veiktspēja būtu lielāka. Paredzot jau to nākamo kritēriju, šīs te teritorijas obligātam priekšnoteikumam ir jābūt, ka tā ir arī nacionālās vai reģionālās nozīmes attīstības centrs.

Nu, tātad tie ir tie, manuprāt, kritēriji, kas no iepriekšējās reformas ir papildus pārcelti arī šeit.

Bez tam, kā jau es minēju, mums ir divi pētījumi, kas parādīja, ka lielākām teritorijām, lielākiem novadiem ir iespēja efektīvāk veikt savus pakalpojumus un sniegt pakalpojumus par samērīgākām cenām. Tas bija vērtējums...

S. Osipova.

Paldies, to jūs jau teicāt, tiesa dzirdēja, protokolā tiks ierakstīts.

Nākamais jautājums.

Tātad ministrija, strādājot pie reformas, sāka diskutēt ar pašvaldībām, sākās šī komunikācija ar pašvaldībām. Sakiet, lūdzu, vai pēc diskusijām ar pašvaldībām ir mainīts sākotnējais ministrijas izstrādātais iedalījuma modelis? Tātad, vai ir kādi gadījumi pa visu Latvijas teritoriju, kur pēc sarunām ar pašvaldībām ministrija ir pārskatījusi sākotnēji iecerēto iedalījuma modeli?

I. Oša.

Jā, paldies par jautājumu.

Tādu gadījumu nav daudz. Tāds gadījums ir bijis konkrēti Inčukalna situācijā, kad pēc šīm sarunām mēs mainījām šo modeli. Kāpēc nav daudz? Tāpēc, ka, piemēram, Ikšķiles gadījumā alternatīvus piedāvājumus izvērtējot, īsti neatbilda reformas šiem te mērķiem par lielākiem novadiem, jo...

S. Osipova.

Es jums uzdevu jautājumu par to, kur ir vainagojies ar labvēlīgu rezultātu. Jūs minat vienu piemēru. Vai tas ir vienīgais piemērs uz Latvijas Republiku?

I. Oša.

Jā, tātad Inčukalns... un vēl mums ir viens cits gadījums – Stopiņi, kur pēc šīm sarunām ir mainīts kopējais piedāvājums.

S. Osipova.

Paldies.

Jūs vairākas reizes savā viedoklī paužat konsultāciju ar ekspertiem. Iepriekšējo reformu izstrādājot tika pieaicināti dažādu nozaru izcilākie speciālisti Latvijā, kas ilgtermiņā strādāja. Šeit pēc tā, kā reforma ir noritējusi, mēs jau saprotam, ka šādus ilgtermiņa pētījumus nav iespējams bijis veikt. Tajā pašā laikā ir tas 2013., 2015.-2017. gada kaut kāda izpēte bijusi, jūs esat izmantojuši Latvijas Bankas pētījumu...

Mani interesē, kā jūs nonācāt līdz tam, ka jūs iesaistījāt „Jāņa sētu” izpētē? Vai tie ir Latvijas eksperti? Vai jūs esat izsludinājuši konkursu? Kā jūs nonācāt līdz šim viedoklim, kur jūs noteikti arī iepirkumu veicāt?

I. Oša.

Es došu vārdu savai kolēģei Diānai Orlovskai, kura atbildēs uz šo jautājumu.

D. Orlovska.

Jā, labdien... nelielas tehniskas problēmas.

Attiecībā uz abiem pētījumiem, tika ņemts vērā, ka abiem ekspertiem, ko ministrija piesaistīja, tātad gan „Jāņa sētai”, gan Latvijas Universitātei, jau iepriekš bija izstrādātas unikālas metodes, kas ļāva novērtēt teritoriju ekonomisko attīstību. „Jāņa sētas” gadījumā tas ir aprēķins par pievienoto vērtību, kas ir radīta konkrētajā teritorijā, šis te aprēķins ir pieejams arī vietnē ATR.kartes.lv.

Attiecībā uz Latvijas Universitāti tika ņemts vērā tas, ka viņi ir izstrādājuši metodi par iedzīvotāju mobilitātes vērtējumu pēc mobilo datu plūsmas.

S. Osipova.

Jūs taču nepiesaistījāt visu Latvijas Universitāti ar rektoru priekšgalā? Ko no Latvijas Universitātes jūs piesaistījāt?

D. Orlovska.

Tie bija divi no Biznesa vadības un ekonomikas fakultātes pētnieki, tajā skaitā toreizējais dekāns, kuri bija veikuši jau iepriekš un arī publicējuši pētījumus ar šo te metodi.

S. Osipova.

Paldies. Sapratu, kā jūs nonācāt līdz ekspertiem.

Kā tad jūs skaidrojat... nu, nav tik plaša ekspertīze vispusīga veikta, kā ir iepriekšējā, sagatavojoties administratīvi teritoriālajai reformai... Jūs esat, kā es saprotu, sekojuši ekspertu ieteikumiem.

Bet tad mēs nonākam pie tā, ka Latvijas Zinātņu akadēmijas konsīlija ziņojums un Eiropas pašvaldību kongresa Uzraudzības komitejas Ziņojums nonāk pie pilnīgi pretējiem atzinumiem. Un, piemēram, Latvijas Zinātņu akadēmijas konsīlija ziņojumā, citastarp, atrodams, ka nevienā ministrijas dokumentā nav atrodams pamatojums tam, ka ar šobrīd īstenoto reformu pieaugs ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju vai būs lielākas iespējas iesaistīties dažādos projektos. Tāpat neesot identificētas problēmas ar pašvaldību funkciju izpildi.

Kā jūs uz to skatāties?

I. Oša.

Jā, paldies.

Mēs jau minējām, ka pašvaldību funkciju izpilde patiešām nav tas prioritārais nosacījums, kādēļ mēs šobrīd šo reformu virzām. Tie ir riski. Un par pašvaldību funkciju izpildi mums šobrīd nav pamats teikt, ka kāda pašlaik netiek galā. Cits jautājums ir par lietderību un vai sasniedz mērķi, ko jūs esat vērtējuši arī, piemēram,

pabalstu jautājumos, vai tas, ko pašvaldība šobrīd ir noteikusi kā pabalstu, ir pietiekams, lai sasniegtu to mērķi, kam šis pabalsts ir domāts. Bet tas ir lietderības jautājums, ko mēs tiešām neesam vērtējuši.

Tas, ko mēs redzam atšķirīgi no šiem te zinātniekiem... piedāvājums tur ir pavisam cits, piedāvājums ir par otrā līmeņa pašvaldību kā par vēl vienu veidu, kā tā var nodrošināt reformu un sasniegt reformas mērķus. Mūsu ieskatā Latvijai kā unitārai valstij, salīdzinoši mazai valstij, otrā līmeņa pašvaldību veidošana nav tāds līdzvērtīgs problēmu risinājums un bez tam, Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā likumdevējs ir uzdevis deleģējumu vērtēt administratīvo reģionu... nu, tādu izveidi kā valsts un pašvaldību atsevišķu funkciju realizēšanai nepieciešamu instrumentu. Tas arī pašlaik notiek un mēs pie šī te procesa strādājam.

S. Osipova.

Paldies.

Ministrijas viedokļa sagatavošanas laikā Ziņojums par administratīvi teritoriālo reformu Latvijā vēl nebija apstiprināts Eiropas vietējo pašvaldību kongresā un viedokli ir norādīts, ka ministrija uz to brīdi vēl nav sniegusi formālu atbildi.

Vai šobrīd tas jau ir ticis izdarīts, un, kādi ir galvenie ministrijas argumenti, ja ir atbildēts, ir norādīti?

I. Oša.

Jā, paldies.

Atbilde ir divās daļās.

Pirmkārt, mums šo formālo izskatīšanu bija paredzēts veikt pagājušajā gadā, uz kuru mēs arī bijām aicināti un bijām sagatavojušies, tajā skaitā ministrs plānoja dalību, un bijām sagatavojuši savu viedokli gan par neprecizitātēm... kas ir faktu neprecizitātes šajā ziņojumā, gan arī mūsu papildus viedokli, kas nebija atspoguļots ziņojumā vispār... Diemžēl dēļ pandēmijas šis jautājums tika noņemts no izskatīšanas un mums netika paziņots fakts, ka šis dokuments kongresā tika skatīts šogad janvārī, bet mēs esam sazinājušies... uzzinot, ka tāda situācija ir notikusi, esam sazinājušies ar Ārlietu ministriju un šo savu viedokli nosūtīsim tuvākajā laikā, lai norādītu uz tām tīri jau faktoloģiskajām kļūdām un arī vēlreiz uzsvērtu savu redzējumu, kas ir balstīts arī iepriekšējā reformas izvērtējumā, tajā skaitā ar Satversmes tiesas lēmumu paustajām atziņām... Tā kā to mēs plānojam darīt. Paldies.

Tad vienlaikus, ja es drīkstu pateikt... tad, mūsaprāt, šis faktu ziņojums, kas tika gatavots 6. februārī, vēl pat likumprojektam neesot atbalstītam otrajā lasījumā, nu, protams, ir izvērtējams, bet argumenti par to, ka konsultācijas nav notikušas, ja tie ir izteikti, vēl pirms Saeima otrajā lasījumā ir izskatījusi likumprojektu, mēs vērtētu neviennozīmīgi. Paldies.

S. Osipova.

Paldies, jums par informāciju. Tās tiešām mums iztrūka.

Atgriežoties par kritērijiem novadu veidošanai. Tātad ministrija strādāja un bija skaidri iestrādāti kritēriji anotācijā un arī likumprojektā. No likuma šie kritēriji tātad tika izņemti.

Sakiet, lūdzu, kā ministrija vērtē? Vai šobrīd visi izveidotie novadi atbilst tiem kritērijiem, pēc kuriem ministrija veica iestrādes šajā reformā?

I. Oša.

Paldies.

Esam jau arī pauduši komisijas sēdēs... Jāsaka, ka Saulkrastu novads neatbilst kritērijiem par attīstības centru... par šo te nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centra esamību kā vienu no nosacījumiem, kas ir jāievēro, veidojot novadu.

Par pārējiem novadiem... no šo kritēriju viedokļa atbilst.

Man, protams, ir jāpiemin arī Valkas specifiskais gadījums ar savu iedzīvotāju skaitu salīdzinoši nelielo un veikspēju, kas arī ir apgrūtināta tieši no attīstības viedokļa, bet nu tam droši vien ir jārod specifisks risinājums... Valkas pašvaldības vadītājs arī par šo runāja komisijas sēdē, norādot Valkas īpašo gadījumu arī robežu jautājumā ar Valgu un tāpēc jāsaka, ka arī šeit no tādas ekonomiskās attīstības viedokļa arī uz Valku mēs skatāmies kā uz teritoriju, par kuru mums vēl droši vien būs jādomā arī vērtējot un sniedzot Saeimai ziņojumu par ATR izvērtējumu, kas izriet no likuma pārejas noteikumiem. Bet pārējie atbilst.

S. Osipova.

Paldies jums.

Un pēdējais, ko es gribētu jums uzjautāt un kas ir būtisks arguments pieteikuma iesniedzēju skatījumā, tas ir tieši par konsultācijām ar pašvaldībām.

Ministrijas viedoklī ir norādīts, ka jau 2016. gadā notika konsultācijas ar pašvaldībām par iespējamu sadarbības teritoriju izveidi. Tas ir tas, ko jūs jau minējāt.

Vai šādas konsultācijas notika arī ar Ikšķiles novada pašvaldību? Vai jau tobrīd Ikšķiles novada potenciālā sadarbības partnere bija Ogres novads? Kāda bija Ikšķiles novada nostāja šajās konsultācijās? Un tad varbūt pie viena arī, vai šādas konsultācijas notika arī ar Limbažu novadu?

I. Oša.

Paldies par jautājumu. Es šobrīd varēšu atbildēt tikai daļā... tad mēs arī lūgtu iespēju papildus šo noprecizēt attiecībā par konsultāciju norisi.

Bet atbildot uz jautājumu, vai sadarbības teritoriju ietvaros mēs redzējām tieši tādu pašu sadarbības modeli, kā šobrīd novadu apvienošanā, attiecībā uz Ikšķili un Ogrī,

jā. Sadarbības teritorijas ietvaros šīs teritorijas bija piedāvāts, ka viņas sadarbojas kopīgi. Tātad tādā pašā sastāvā, kā šobrīd mēs to piedāvājam, veidojot Ogres novadu.

Un attiecīgi Limbaži jau iepriekš bija minējuši, ka tātad viņu vērtējumā konsultācijas sākotnējās ir bijušas atbilstošas un es arī nesaklausīju no Limbažu pārstāvja argumentāciju, ka Limbaži nebūtu piekrituši šādam jaunizveidojamam novadam, kurš atbilda... nu, pirms Skultes atdalīšanas... kurš atbilda arī sadarbības teritoriju kartes modelim.

Bet par to otro jautājumu, vai ir bijušas konsultācijas un kas tur ir teikts Ogres un Ikšķiles gadījumā par sadarbības teritorijām... mēs lūgtu tad papildus iespēju to noprecizēt.

S. Osipova.

Nu, jā Limbažiem nebija iebildumu, Salacgrīvai un Alojai bija iebildumi tajā brīdī...

Sakiet, lūdzu, mēs redzam, ka procesā konsultācijas netiek protokolētas, un, vai nebija aizdomas, ka kāda no pašvaldībām vēlāk var apšaubīt šo konsultāciju norises kārtību, tostarp vēršoties tiesā, kā tas ir noticis?

I. Oša.

Nu, jā, protams, mēs šeit varam atzīt, ka... kas arī ir fiksēts, ka šo protokolu rakstiski nav. Mēs palāvamies, ka pašvaldības it sevišķi gadījumos, kad tā nav tikai viena pašvaldības deputāta vai deputātu grupas, bet visu pašvaldības deputātu dalība šajās konsultācijās, ka attiecīgi tādi iebildumi par to vai apšaubīšanas, kas ir šajās konsultācijās runāts, nenotiks. Mums, protams, pašiem sev, lai atcerētos visus argumentus, bija darba pieraksti, ko mēs arī darba grupā pēc tam šeit vērtējām.

Nu, faktiski neesam arī saņēmuši tādu apgalvojumu, ka mēs esam nepareizi kaut ko piefiksējuši vai ka šīs konsultācijas pierakstu neesamība ir tas galvenais iebildums. Drīzāk jau iebildums ir par to, vai pašvaldība vēlas atrasties tur, kur mēs esam piedāvājuši sākotnējā modelī vai nē. Bet jā, šo pierakstu mums tādu protokolu veidā nav.

S. Osipova.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Jautājumus uzdos tiesnesis Artūrs Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Paldies.

Labdien! Man būtu vairāki jautājumi, gan arī par to, ko jūs tagad teicāt.

Jūs teicāt, ka apzinot tās pašvaldības, kas jau ir apvienojušās, jūs redzat, ka ir pozitīvi novērtēta investīciju piesaiste, lielākas iespējas attīstībai.

Mans jautājums būtu tāds, vai tika apzināts arī iedzīvotāju viedoklis tām pašvaldībām, kas ir attīstījušās, vai, teiksim, ir kāds pētījums veikts, vai tā attīstība ir bijusi tikai tajos centros, vai attīstība ir bijusi, ja tā var teikt, iepriekš neatkarīgās pašvaldībās, bet tagad varbūt nomalēs... Vai arī, teiksim, aptaujājot iedzīvotājus un skatoties ne tikai centros, bet skatoties arī tātad kopumā šo pašvaldību, respektīvi, vai arī iedzīvotāju un viņu labklājība ir tikusi ņemta vērā, ne tikai finansiālie apsvērumi?

I. Oša.

Paldies par jautājumu.

Nē, tiešā veidā iedzīvotājus mēs apzinājuši neesam. Bet pašvaldību konsultācijās, tāpat kā pie iepriekšējās reformas, bija bažas, ka būs teritorijas, kas paliks nomalēs un tāpēc tās varbūt netiks pienācīgi sadzirdētas un attīstītas, tāpēc Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā tika iestrādāts uzdevums veidot šīs iedzīvotāju konsultatīvās valdes vai padomes.

Tas, ko ministrija šobrīd ir izdarījusi, ja es vēl drīkstu pie šī atbildēt, jo es to nepiemēnu, bet man liekas, ka ir diezgan svarīgi... Mēs esam veikuši vēl citus pasākumus, kas mazina bažas par iedzīvotāju nesadzirdēšanu, proti, izstrādājot jaunu Pašvaldību likumprojektu, kurš ir arī izsludināts valsts sekretāru sanāksmē. Ir paredzēti vairāki instrumenti sabiedrības lielākai iesaistei pašvaldību darbā un viens no tiem ir līdzdalības budžets, kas ļaus katrai teritoriālajai vienībai tātad piedalīties un izvirzīt tos prioritāros jautājumus, ko noteikta finansējuma apmērā vajadzētu realizēt tieši konkrēti tajā teritorijā.

Otrām kārtām, ir izdarīti arī grozījumi tātad Republikas pilsētas domes, novadu domes deputātu likumā, kurā mums ir cits pārstāvju skaits... palielināts arī šo te deputātu skaits pašvaldību teritorijās, atkarībā no kopējā teritorijas iedzīvotāju skaita. Ar šiem instrumentiem un arī ar šīm iedzīvotāju padomēm, ar citiem sabiedrības līdzdalības veidiem, ko mēs piedāvājam šobrīd arī skatīt valdībā un tad virzīt uz izskatīšanu Saeimā ar mērķi, lai 2022. gadā stātos spēkā Pašvaldību likums, mēs mazinām bažas par to, ka kāda teritorija vai kādas teritorijas iedzīvotāji būs mazāk sadzirdēti vai nevarēs ietekmēt procesus.

Paldies.

A. Kučs.

Paldies. Nu, te es saprotu, ka, ja mēs skatāmies uz pagātņi, tad tāds izvērtējums nav bijis, bet jūs redzat, ka ar šiem instrumentiem nākotnē to varēs līdzsvarot, ja? Labi, paldies.

Par Saulkrastiem man laikam jautājumu nebūs, jo es sapratu no jūsu pozīcijas, ka jūs apstiprināt, ka jūs joprojām uzskatāt, ka šī novada veidošana neatbilst kritērijiem. Tā ir?

I. Oša.

Jā, attiecībā uz šo vienu kritēriju, tā ir. Tas, ko mēs varējām izdarīt... mēs varējām pievienot materiāliem informāciju, ka vispār šāda novada izveidošana tālajos 2000. gados ir bijusi apsvērta kā variants, un tas arī ir lietas materiālos pievienots no pētījumiem, ka vispār šādi te veidojumi faktiski arī šādā sastāvā varētu tikt skatīti. Tas arī ir tas, kas bija mūsu rīcībā. Bet mēs tādu nepiedāvājām, tā neatbilstība ir vienam šim te kritērijam.

A. Kučs.

Paldies.

Tad par Ikšķili. Jūs paši esat norādījuši, ka Ikšķiles novada izaugsmi nodrošina Rīgas tuvums, proti, jūs norādāt, ka tikai 22 procenti Ikšķiles iedzīvotāju strādā novadā, bet 52 procenti strādā Rīgā.

Un tādēļ man tas jautājums bija tāds: kādēļ pie tā, ka vairāk nekā puse Ikšķiles iedzīvotāju strādā Rīgā, Ikšķiles arguments, ka viņa ir Pierīgas pašvaldība, kādēļ šāds arguments ir noraidāms?

I. Oša.

Te ir divi varbūt kritēriji. Pirmkārt, Pierīgas pašvaldības... mēs tomēr arī gribējām kaut kur novilkt robežu, kas tad ir Pierīga un kas nav Pierīga. Tāpēc nodefinējām, ka Pierīga ir tā, kas tiešām robežojas ar Rīgu. Ja mēs ņemtu plašāku tvērumu, tad Pierīga būtu arī Sigulda un arī Tukums. Piemēram, ja mēs skatāmies uz plānošanas reģioniem, tad arī tās pašvaldības ietilpst Rīgas reģionā. Tāpēc tika izvēlēts šis te maksimālais tuvums ar robežu ar Rīgu. Tā ir viena atbilde.

Otra atbilde tāpat par Ikšķili-Ogri. Tā iemesla dēļ, kā jau mēs minējām, šī ir ģeogrāfiskā sasaiste Ikšķiles pilsētai ar Ogres pilsētu un kopīgie pakalpojumi, ko teritorijas nodrošina vairākās jomās. Arī iedzīvotāju, skolēnu, izvēle par labu ne tikai Rīgas skolām, bet arī Ogres skolām... Un vēl, kā jau minēju... ir aspekti, kas saistīti ar teritorijas attīstības prioritātēm, tās ir līdzīgas.

Paldies.

A. Kučs.

Ja es pareizi sapratu... es gribētu precizēt... Jūs kā vienu no šīm prioritātēm un attīstības plāniem minējāt, ka Ogres pašvaldība ir aizņēmusies daudz vairāk, kā Ikšķiles pašvaldība. Vai es pareizi sapratu, ka tas ir vērtējams kā pluss, atšķirībā no... man liekas, ka, ja pašvaldība strādā taupīgi un neaizņemas papildus, ka tas drīzāk ir vērtējams kā pluss. Tāpēc es gribēju saprast, lai jūs precizētu šo pozīciju.

I. Oša.

Jā, es precizēšu vispārīgi, un tad varbūt par detaļām mans kolēģis Raivis Bremšmits.

Tāpat vispārīgi mēs vērtējam aizņemšanos un attīstību kā plusu, jo tāpēc, ka bez aizņemšanās pašvaldībām ir diezgan mazas iespējas attīstīt būtiskus infrastruktūras projektus, un nodrošināt atbalstu uzņēmējdarbībai, kas ir arī viens no Eiropas Savienības fondu finansētiem pasākumiem, ko pašvaldības var izmantot. Bet tā sasaiste ir... ja pašvaldība var pretendēt uz šo fondu finansējumu, un aizņemies arī daļu naudas, lai šos fondus veiksmīgi apgūtu, tā rada savā teritorijā labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, kas nodrošina iedzīvotājiem darbavietas, tas nodrošina līdz ar to ieņēmumus pašvaldības budžetā un piesaista jebkura vecuma iedzīvotājus konkrētajai teritorijai, kas atkal jau ir būtiski no migrācijas viedokļa, lai šie cilvēki nebrauktu projām un viņiem būtu gan darbs, gan visi citi pakalpojumi konkrētajā teritorijā. Tas viss veicina teritoriju attīstību.

Ja ir nepieciešama detalizācija, tad kolēģis var...

A. Kučs.

Nē, nē, paldies... jūs jau atbildējāt.

Un varbūt vēl par Ogrī un Salaspili. Man tas pirmais jautājums, vai vispār tika izvērtēta kādā konsultāciju stadijā, vai VARAM veicot pētījumu... vai tika izvērtēts, teiksim, sociāli ekonomiski arī Salaspils un Ikšķiles apvienošanās? Vai tā vispār nekad netika vērtēta?

I. Oša.

Jā, tā pirmā atbilde ir, ka mēs rakstiski šādu priekšlikumu no Ikšķiles neesam saņēmuši, bet esam saņēmuši mutisku šādu te priekšlikumu iedzīvotāju sapulcē 25. novembrī 2019. gadā. Un tāds priekšlikums rakstiski, ja man ir pareiza informācija, ir ticis iesniegts tikai Saeimā. Līdz ar to mūsu konsultēšanās procesā šādu mēs neesam vērtējuši, bet droši vien, ka Saeimas kolēģi varēs paskaidrot. Manuprāt, ka bija būtisks arī tas, vai Salaspils novads piekrīt šādam priekšlikumam un tur, ja es pareizi atceros, nebija atbalstošas pieejas šim te apvienošanās modelim.

Tā kā Salaspils pašvaldība ir Pierīgas pašvaldība un izpildīja tos kritērijus, kas Pierīgai bija definēti, tad mēs neuzskatījām par nepieciešamu paust šeit viedokli, ka Ikšķīli varētu pievienot Salaspilij, jo Salaspils pati par sevi izpildīja šos kritērijus. Bet tas vairāk ir Saeimas jautājums. Mūsu konsultācijā rakstiski šādi priekšlikumi nav iesniegti.

A. Kučs.

Un tāpēc, kā jūs rakstāt... ka jūs arī nevērtējāt, ka jūs sakāt, ka jums šāds priekšlikums nebija vispār iesniegts...

Labi, paldies. Man nebūs vairāk jautājumu.

A. Laviņš.

Labi, paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai Ikšķīles novada pašvaldības pārstāvim. Lūdzu, vai jums būs jautājumi?

M. Šķiņķis.

Jā, liels paldies. Būs.

Pirmais jautājums. Par faktiem un notikumu gaitas secīgumu. Jautājums tāds: vai jūs varētu precīzi norādīt secīgi... jo tas lietā nav redzams... kad „Jāņa sētas” speciālisti un Latvijas Universitātes speciālisti nodeva savus nodevumus VARAM... secīgi, kad tika izstrādāti novadu veidošanas kritēriji... un secīgi un ļoti precīzi gribētu, kad tika izstrādāts Ogres profils?

D. Orlovska.

Labdien! Attiecībā uz nodevumiem... varam precizēt pēc īsa brīža, jo jāpaskatās materiālos.

Tomēr vēlos norādīt, ka sadarbība ar pētniekiem notika visu laiku, un materiāli tika mums saskaņoti pastāvīgi, tajā skaitā, piemēram, 10. aprīlī, kad bija pirmā prezentācija 2009. gadā, arī mums uz to brīdi bija pieejams jau sākotnējais ekspertu vērtējums par teritoriālo iedalījumu.

Savukārt, runājot par Ogres profilu, tad tika sagatavots uz konsultācijām, kuras ar Ogrī notika 2019. gada 18. jūlijā... 25. jūlijā, precizēju...

Vēl arī precizēšu, ka mums arī pašiem bija sava veikta analīze, ne tikai ekspertu pētījumi, ko mēs iestrādājām informatīvajā ziņojumā, kura projekts arī tika pašvaldībām prezentēts 10. aprīlī un pēc tam arī normālā saskaņošanas procesā ar iesaistītajām institūcijām.

A. Laviņš.

Jā, jautājums bija samērā precīzs par atsevišķi veiktajām darbībām noteiktajā laikā. Ja jums patiešām ir nepieciešams vēl papildus laiks, lai to sagatavotu, es redzu, ka jums ir vairāki pārstāvji, lūdzu, ir iespēja precīzi sniegt atbildes par faktiem, ko vaicāja Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvis.

Jūs daļēji atbildējāt...

Lūdzu, turpinām ar jautājumiem.

M. Šķiņķis.

Paldies. Es lūgšu sagatavot atbildi uz šo jautājumu.

Otrais jautājums. 2020. gada 28. janvāra ATR komisijas sēdē VARAM pārstāvis norādīja, ka VARAM nav iebildumu pret Ikšķiles pievienošanu Salaspils novadam. Ja varētu izsmeļoši atbildēt uz pozīciju, kādēļ nebija iebildumu vai...

I. Oša.

Jā, nu gluži vienkārši šāda kombinācija nav neiespējama, bet, kā jau es minēju, šeit ir svarīgi arī tas, ja tā pašvaldība, kura ir Pierīgas pašvaldība un kurai ir izskanējis komisijas sēdē piedāvājums pievienot... ar kuru ir piedāvājums apvienot vēl kādu pašvaldību, ja viņa pati par sevi atbilst šiem kritērijiem vai viņas viedoklis ir uzklauts. Tad es saprotu, ka, uzklaut Salaspils viedokli, šis te vērtējums nav bijis pozitīvs. Attiecīgi acīmredzot tad likumdevējs ir izšķīries par labu tātad sākotnējam ministrijas piedāvājumam. Paldies.

M. Šķiņķis.

Paldies. Tad man ir nākamais jautājums par attīstības centriem.

Jūs teicāt, ka tikai Saulkrastu novads neatbilst kritērijiem, bet, manuprāt, ir arī citi... Gribēju saprast jūsu pozīciju, piemēram, par Dienvidkurzemes novadu, kur arī attīstības centrs teritorijā neatrodas, vismaz, kā mēs to saprotam. Kādēļ jūs tur uzskatāt, ka atbilst kritērijiem pa attīstības centru?

I. Oša.

Jā, šeit ir drusku atšķirīga pieeja likuma pārejas noteikumos... Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumos attiecībā uz šo teritoriju ir specifisks jeb speciāls regulējums par to, lai, sadarbojoties ar Liepājas pilsētu, šo kritēriju tomēr izpildītu, jo tas ir attīstības jautājums. Un vēl atsevišķos šajā pārejas noteikumā norādītajos jautājumos šeit ir noteikts, ka pašvaldībām ir obligāti jāsadarbojas un jāizstrādā kopīgi dokumenti, lai šo te attīstības nosacījumu izpildi ievērotu.

M. Škiņķis.

Tad es pareizi sapratu, ka jūs piekrītat vai nepiekrītat... es, godīgi sakot, nesapratu... tad, piemēram, tajos novados kā Dienvidkurzemes novads, šobrīd izpilda anotācijas otro kritēriju vai neizpilda?

I. Oša.

Te varbūt nedaudz garāk mums ir jāatgriežas vēsturē... Sākotnēji mēs kā ministrija piedāvājām, ka šīs nav divas dažādas teritorijas – valsts pilsēta un novads – ka šīs ir vienots novads ar centru Liepājā, taču vēlāku diskusiju gaitā Liepāja kā valsts pilsēta tika iezīmēta kā patstāvīga administratīvā teritorija un tādēļ mana atbilde bija, ka pārejas noteikumi, kamēr mēs ar jums runājam, es arī atvēru... 25. punkts Apdzīvoto teritoriju un apdzīvoto vietu likumā nosaka, ka, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu pēc 2021. gada 1. jūlija, Liepājas valsts pilsētas pašvaldība ar Dienvidkurzemes novada pašvaldību sadarbojas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, attīstības programmas izstrādē un izveido kopīgas sadarbības institūcijas civilās aizsardzības, izglītības un atkritumu apsaimniekošanas jomā. Caur šo papildus nosacījumu un instrumentu mēs arī redzam, ka tiek sasniegti tie mērķi, kaut arī tāpat Dienvidkurzemes novads pats par sevi nav ar šo attīstības centru, bet mēs esam uzlikuši par pienākumu... es atvainojos... likumdevējs ir noteicis par pienākumu attīstību plānot kopīgi un arī realizēt kopīgus attīstības projektus turpmākajā periodā.

M. Škiņķis.

Paldies.

Vēl viens jautājums par attīstības centriem.

Atkal jau atsaukos uz ATR komisijas šoreiz 7. februāra sēdi, kurā VARAM pārstāvis norādīja, ka par attīstības centriem Saeima vēl lems 2020. gada vasarā, ka tā lemšana ir priekšā, bet tā arī tas nenotika.

Tad ir jautājums tāds: vai kopš 2010. gada ir pārvērtēti attīstības centri, tāpat nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centri un izdarīts vērtējums, vai kopš 2010. gada nav notikušas kādas izmaiņas. Varbūt kāds jauns centrs izveidojies dabiski, kāds varbūt vairs neatbilst šiem kritērijiem?

I. Oša.

Kā jau minējām, attiecībā uz centru, jautājums ir noregulēts un tie ir arī uzskaitīti stratēģijā „Latvija 2020.-2030.” Cik man zināms, šī stratēģija nav pārvērtēta un pagaidām šis nenotiek. Tādēļ mēs... nu, ņemam vērā un strādājam pēc tāda stratēģiska dokumenta, kurš ir spēkā esošs.

M. Šķiņķis.

Paldies. Saprātu.

Tad nākamais jautājums. Jūs teicāt, ka Ikšķile neizvirzīja priekšlikumu konsultāciju laikā rakstveida formā par pievienošanu Salaspils novadam. Pēc kādas... vai jums nešķiet, ka trūkums šeit varētu procedūras neesamība, jo Ikšķiles pašvaldība nevarēja iedomāties, ka ir tas brīdis... kurš ir tas brīdis, kad...

A. Laviņš.

Es atvainojos... neieklāujiet tajā vērtējumu... Jautājums kāds būtu?

M. Šķiņķis.

Jautājums ir, kurā vietā, vai mēs varam avotā redzēt procedūru, no kuras varētu redzēt, kad pašvaldībai jāizvirza argumenti?

I. Oša.

Nu, droši vien, ka pašvaldībām ir brīvi paust viedokli jebkurā brīdī, kad viņas to var un grib darīt. Un es gribu teikt, ka gan Ikšķile, gan arī Limbaži šīs tiesības ir izmantojušas gan savos lēmumos, gan arī savās vēstulēs, tāpēc īsti neredzu, ka mums būtu bijis jāpasaka, kad pašvaldības drīkst un kad pašvaldības nedrīkst paust savu viedokli. Nu, tā ir īsā atbilde...

M. Šķiņķis.

Saprātu, paldies.

Nākamais jautājums par Saeimas 2019. gada 21. marta lēmuma dabu. Vai jūs uztverāt šo lēmumu kā saturošu... jums uzliktu pienākumu, kas ir obligāti jāizpilda, vai jums ir rīcības brīvība arī saturiski citādāk izpildīt šo Saeimas lēmumu?

I. Oša.

Mūsaprāt, Saeimas lēmums pietiekami precīzi nosaka tos darbus, kas ir veicami. Un par šī lēmuma dabu jau Saeimas pārstāvis atbildēja. Mēs pildījām šos uzdevumus, izejot no Saeimas lēmuma, un piedāvājām gan konceptuālo ziņojumu, gan veicām konsultācijas, ņemot vērā, ka tas Saeimas lēmumā bija minēts.

M. Šķiņķis.

Paldies.

Tad nākamais, Jūs atbildes rakstā vai viedoklī norādījāt, ka konsultāciju priekšmets bija kritērijiem atbilstošas teritorijas strukturējums, neko nerunājot par mērķiem. Gribēju saprast, vai konsultācijas VARAM organizēja arī par reformas mērķiem? Ja jā, tad – kad?

I. Oša.

Kā jau atbildēju pašā sākumā, šī nav jauna reforma. Šīs reformas mērķi bija zināmi gan pieņemot reformu 2008. gadā, to posmu, gan arī fiksēti Satversmes tiesas lēmumā, gan arī norādīti tajos visos dokumentos, ko valdība ir apstiprinājusi un kas ir publiski pieejami un redzami, par kuriem ir izteikusies arī pašvaldības pārstāvošā biedrība „Latvijas Pašvaldību savienība”. Tādēļ atsevišķi un no jauna kādus īpašus mērķus ministrija nav ne izvirzījusi, ne arī apspriedusi. Tie joprojām ir tie paši mērķi, kas pašvaldībām bija zināmi kopš reformas iepriekšējā posma.

M. Šķiņķis.

Sapratu.

Un tad man šķiet, ka jau ir pēdējais jautājums par jūsu teikto, ka ministrija nav analizējusi atsevišķu pašvaldību pakalpojumu apmēru, kvalitāti un pieprasījumu. Vēlos jūsu argumentāciju, kā var sasniegt Saeimas 21. marta lēmumā norādītos mērķus, neveicot šo analīzi?

I. Oša.

Mēs arī norādījām uz diviem ļoti būtiskiem nosacījumiem, kas ir par pamatu, lai izdarītu vienu vai otru secinājumu, tas ir, iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas, tie ir dokumenti, kuri nosaka, kā veidojas pašvaldību budžeti, tie ir izdevumi un informācija par budžeta apmēru, un tāpat arī tā informācija, kas liecina par pašvaldības spēju, kā jau es minēju, aizņemties naudu un realizēt attīstības projektus.

Bez tam, kā jau pieminēju papildus, arī Latvijas Banka mums šajā ziņā palīdzēja ar saviem skaitliskajiem datiem un iepriekšējos gados Valsts Kontroles veiktās revīzijas arī kopumā deva ieskatu tam, kā optimālāk un efektīvāk organizēt darbu.

M. Šķiņķis.

Tad man radās viens pēdējais tiešām tikai precizējošais... tāpat jūs tādu kopējo redzējumu uzbūvējāt... Bet vai jūs projicējat šādas kopējās tādas tendences uz konkrētiem novadiem, un šajā gadījumā tieši uz Ogrī, Ikšķili, un kur mēs varam to projekciju pārbaudīt vai redzēt?

I. Oša.

Virzot reformu valstī kopumā, protams, ka šis skats un šis te vērtējums ir par visas teritorijas spēju sabalansēti attīstīties. Un mēs šeit nevaram ļoti precīzi vienas teritorijas ietvaros, nu, teiksim, veikt to analīzi, nevērtējot valsts attīstību, izmaiņas un tendences kopumā. Tieši tāpat kā Latvijas Banka savu vērtējumu bija veikusi par 110 pašvaldībām un izdarījusi kopējos secinājumus, tieši tāpat arī mēs šo procesu organizējam, veicot reformas un piedāvājot reformas procesu kopumā. Protams, ka

visās tādās situācijās var būt vienai pašvaldībai lielāks, teiksim, ieguvums no šādas reformas, kādai pašvaldībai varbūt īstermiņā šis ieguvums ir mazāks, ja, piemēram, tiek apvienota viena ļoti attīstība un viena pašvaldība, kurā varbūt ir mazākas attīstības iespējas, tad te mēs veidojam tādu izlīdzināšanu, līdzīgi, kā tas, piemēram, ir šobrīd ar Pašvaldību izlīdzināšanas fondu, kur vienas pašvaldības iemaksā par labu citām pašvaldībām. Tas ir tāds balanss starp to, kā ir šobrīd un ar to mērķi, kas ir izvirzīts, lai kopumā šī attīstība būtu līdzsvarotāka. Tā es gribētu teikt.

Paldies.

M. Šķiņķis.

Jā, es pateicos. Man pagaidām nav citu jautājumu.

D. Orlovska.

Ja mēs drīkstam... mums ir atbilde arī uz uzdoto jautājumu par tiem termiņiem, ko Ikšķiles pārstāvis mums lūdza.

A. Laviņš.

Jā, tieši to es arī vēlējos vaicāt pārstāvjiem.

D. Orlovska.

Tāpat mums bija divi pētnieki pasūtīti – „Jāņa sētai” bija trīs starpziņojumi, no kuriem pirmo mēs pieņēmām 2019. gada 13. jūnijā, otro – 2019. gada 13. decembrī, savukārt trešo – 2020. gada 6. jūnijā.

Par Latvijas Universitāti... Pirmais starpziņojums tika pieņemts 2019. gada 13. augustā un otrais – 2019. gada 23. decembrī, bet es arī atkārtoti norādīšu, ka materiāli, ko pētnieki izstrādāja, ar mums tika nepārtraukti saskaņoti un pirmie rezultāti bija pieejami arī profilos, ko izsniedzām uz konsultācijām, tajā skaitā arī Ogres novada profilā.

Paldies.

A. Laviņš.

Jā, paldies.

Vai būs jautājumi Limbažu novada pašvaldības pārstāvim?

A. Stucka.

Jā, paldies. Man būs jautājumi.

A. Laviņš.

Tad jums vārds jautājumiem.

A. Stucka.

Pirmais jautājums ir šāds. Tātad no Saeimas paziņojuma izriet, ka priekšnoteikums spēcīgas pašvaldības izveidošanai ir tas, ka ir samērīgi pašvaldības sniegtie pakalpojumi izmaksu ziņā.

Šajā gadījumā man jautājums: vai ministrija pēc savas iniciatīvas vai Saeimas komisijas uzdevumā jebkad ir vērtējusi, cik izmaksā Skultes pagasta iedzīvotājiem pakalpojumi gadījumā, ja šo teritorija pievieno Saulkrastu novadam... vai šīs izmaksas atšķiras no tām, kādas viņas ir Saulkrastos, un kādas viņas ir Limbažos?

I. Oša.

Jā, paldies par jautājumu.

Tātad ministrija nav specifiski vērtējusi Skultes pakalpojumu izmaksas Saulkrastu novadā, jo ministrija nevirzīja šādu priekšlikumu par Skultes pievienošanu Saulkrastiem.

A. Stucka.

Jā, paldies par sniegto atbildi.

Sakiet, pēc konsultācijām 2020. gada 25. februārī jūs nosūtījāt vēstuli Saeimas komisijai, skaidrojot savu redzējumu attiecībā par to, vai jūs atbalstāt, vai neatbalstāt Saulkrastu novadu izveidi un norādījāt, ka nevajag veidot atsevišķu Saulkrastu novadu, jo nav nacionālas vai reģionālas attīstības nozīmes centra, neveidosies Limbažu novadiem samērīgi pašvaldības ieņēmumi par pašvaldību sadalīšanu un nav noskaidrots iedzīvotāju viedoklis.

Sakiet, vai Saeimas komisija šos VARAM argumentus jebkad vērtēja? Un ja vērtēja, tad kādi bija pretargumenti?

I. Oša.

Nu, es te gribētu teikt, ka tas droši vien ir Saeimas komisijas jautājums, vai un kā šie jautājumi Saeimā ir vērtēti. Varu apliecināt, ka mēs šo savu viedokli bijām snieguši.

A. Stucka.

Skaidrs. Saprātu. Paldies, to es tad uzdošu Saeimas komisijas pārstāvim.

Pagājušajā nedēļā, piektdien, 15. janvārī, laikrakstā „Latvijas Avīze” ikviens interesents varēja izlasīt interviju ar ministra padomnieku Lasmaņa kungu, kurš norādīja, ka Limbažu novada sadalīšanas gadījums ir pats sarežģītākais gadījums jauno novadu darbības uzsākšanā. Tajā skaitā arī viņš minēja, ka ir neatrisinātas problēmas saistībā ar Eiropas Savienības fondu turpmāko apguvi. Viņš arī norādīja, ka VARAM

bija gana skeptisks par idejām veidot jaunu Saulkrastu novadu, bet politiķiem bija savs redzējums.

Sakiet, vai Limbažu novada pašvaldība VARAM un Saeimas komisiju par šīm problēmām informēja visā likumdošanas procesā?

I. Oša.

Man tomēr ir jāsaka, ka es detalizēti nevarēšu atbildēt uz jautājumu par to, cik Limbaži Saeimas komisiju par šo ir informējuši. Tas, ko es varu apliecināt, ka mēs šobrīd Limbažiem strādājam pie tiem problēmu jautājumiem, kurus jūs tikko minējāt par to, kā tiks dalītas šīs te saistības un manta. Tas darbs notiek, jo noteikumi par to, kā šim procesam ir jārealizējas, Ministru kabinets ir pieņēmis, un apliecinot, ka tur ir vēl neatbildēti jautājumi, bet mums ir arī sadarbība ar Valsts Kasi, kā arī ar citām institūcijām, lai tos jautājumus maksimāli atrisinātu līdz vēlēšanām.

Paldies.

A. Stucka.

Paldies par sniegto atbildi.

Sakiet, reformas laikā VARAM aicināja divas pašvaldības – Ķekavas un Olaines pašvaldības – rīkot publiskās apspriešanas par teritoriju robežu grozīšanu, respektīvi, par vienas teritorijas apdzīvotas vietas nodošanu citai teritorijai. Pirms Saeimas pirmā lasījuma ministrs Pūce šo gadījumu skaidroja arī Saeimas deputātiem un teica, ka šis mājasdarbs likumprojekta izstrādes gaitā ir jāpaveic.

Sakiet, kāpēc Limbažu novada Skultes pagasta nodalīšanas gadījumā nenotika tāpat?

I. Oša.

Nu, atkal jau šis te nav mūsu priekšlikums, bet drīzāk ir jautājums, vai pašvaldībai bija liegts šādu te procesu organizēt. Manuprāt, ka netika liegts. No likumdošanas Pašvaldību likumā ir šis te pants, par kuru arī jūs minējāt iepriekš, kurš ļāva noskaidrot sabiedrības viedokli dažādos veidos.

Tā mūsu atbilde, kas bija... un arī tā jūsu izteiktā tēze, ka tas bija obligāti jādara... mūsu atbilde ir, ka nē, mūsaprāt tas nebija obligāti jādara tā iemesla pēc, ka mēs runājam par kopējo reformu visā valsts teritorijā.

Savukārt Ķekavas un Olaines gadījums bija tātad divu pašvaldību sākotnēja iniciatīva par to, lai šo vienu teritorijas daļu, šo mežu, kas pašlaik ir vienā teritorijā, bet teritorijas vienotības nolūkos būtu pievienojams otram teritorijai, lai tad sabiedrību, iesaistot šo individuālo gadījumu, tas tiktu apspriests, kā Pašvaldību likums to saka.

Bet, kā jau minēju, mūsu ieskatā šī publiskā apspriešana kā obligāts priekšnoteikums visas valsts reformai nav izvirzīts.

A. Stucka.

Jā, paldies par sniegto atbildi.

Sakiet... es saprotu, ka jaunais Saulkrastu novads neatbilst vienam no kritērijiem... nu, pareizāk sakot, viņš neatbilst vairākiem, gan par iedzīvotāju skaitu, gan arī par šo nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centru.

Sakiet, vai šie divi kritēriji... pareizāk sakot, neatbilstība šiem kritērijiem, var kaut kādā veidā ietekmēt jaunā Saulkrastu novada piekļuvi Eiropas Savienības fondiem? Paldies.

I. Oša.

Es precizēšu... Saulkrastu novads nav novads, kas robežojas ar Rīgu, un līdz ar to nosacījums par iedzīvotāju skaitu tam netiek attiecināts. Tiek gan šis te otrs kritērijs par nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centru. Un, jā, daļēji tas tiešām var ietekmēt pašvaldības iespējas saņemt šo te finansējumu, jo finansējums tiek iezīmēts šīm te teritorijām, kas ir 21+9, nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centriem, bet tas ir daļēji.

Es varbūt lūgtu, ja jums vēl detalizētāk vajag... es saku, ka daļēji, tāpēc, ka pilnā mērā tas neierobežo pašvaldības iespējas... tad es lūgtu Raivi Bremšmitu vēl papildus nokomentēt, kurus aspektus tas skar un kurus nē. Paldies.

R. Bremšmits.

Jā, labdien. Tātad pamatā tas ierobežos no kapacitātes viedokļa, kā jau tika pieminēts. Pamatmodelis fondiem 21:27 tiek plānots caur reģionālajiem konkursiem attiecīgi reģionu ietvaros, konkursus pašvaldībām tāpat ir plānots veikt arī ..... caur plānošanas reģionu predefinētiem tādiem reģionāla mēroga projektiem, līdz ar to ļoti būtiska un izšķiroša loma patiesībā ir pašvaldības kapacitātei un spējai sagatavot šāda te veida reģionāla mēroga projektus.

Paldies.

A. Stucka.

Paldies par atbildi. Man ir pēdējais jautājums.

Un pēdējais jautājums ir saistīts ar to, ka tobrīd ministrs Juris Pūce 2020. gada 10. jūnijā Latvijas Televīzijas raidījumā „Panorāma” attiecībā par trim iedzīvotāju skaita mazajām – Līvānu, Saulkrastu un Valkas – pašvaldībām – norādīja, ka būs jādomā par atbalsta mehānismiem šiem novadiem, tātad, ja es pareizi saprotu, par dotācijām.

Sakiet, jūs domājat par kaut kādām šādām papildus atbalsta iespējām šīm trim pašvaldībām? Paldies.

I. Oša.

Šobrīd mums nav konkrētu priekšlikumu, ko mēs varētu uzskaitīt šajā sakarā par Valku. Kā jau es teicu, tas ir atsevišķs jautājums tieši dēļ šīs te pierobežas un sadarbības ar Valgu, kas ir vairākkārt skatīts arī atbildīgajās Saeimas komisijās kā problēmjautājumi, taču tāda konkrēta risinājuma šai teritorijai nav.

Savukārt par Līvāniem es nedaudz atļaušos nepiekrīst, jo Līvānu ekonomiskā aktivitāte un produktivitāte, un attīstības rādītāji ir salīdzinoši augsti. Teritorijā atrodas gan uzņēmumi, kas veic ražošanu ar ļoti augstu pievienoto vērtību, tātad līdz ar to Līvāni spēj nodrošināt arī šos te attīstības centram izvirzītos mērķus par darbavietām, iedzīvotāju piesaisti un salīdzinoši labi ir šie rādītāji. Tādēļ mēs Līvāniem nesaskatām nepieciešamību pēc atbalsta instrumentiem.

Par Saulkrastiem neesam šo apsprieduši pagaidām.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai Saeimas pārstāvim. Lūdzu!

L. Liepa.

Jā, paldies godātais sēdes priekšsēdētāj, ir viens jautājums precizējošs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjiem.

Proti, tātad šodienas sēdē, diskutējot un atbildot arī uz jautājumu par to, vai tika sagatavots novada profils jaunizveidotajam Saulkrastu novadam, Saeimas pārstāvis minēja, ka tāds netika sagatavots, taču rūpīgāk iepazīstoties ar lietas materiāliem, tomēr izriet, ka šāds profils tika sagatavots, kaut arī ne tik detalizēts kā citu novadu gadījumā.

Un proti, es atsaucos uz Limbažu novada domes pārstāvja vai pašvaldības iesniegtā pieteikuma, tā 16. lappusi tā 31. punkts, kur ir runa par 2020. gada 25. februāra Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas sēdi un tur mans godātais kolēģis norāda, ka šajā komisijas sēdē tās dalībniekiem informācijai bija sagatavoti jauno novadu profili.

Tātad precizējošs jautājums ministrijas pārstāvjiem. Vai jūs sagatavojāt Saulkrastu novada profilu, kurā bija iekļauts arī Skultes pagasts?

Paldies.

I. Oša.

Jā, paldies par jautājumu.

Patiešām, pēc šīs Saeimas uzdevuma un lēmuma vai priekšlikuma, ka šāds novads ir veidojams, mēs patiešām pārskatījām un pārstrukturējām profilus ne tikai Saulkrastiem, bet arī profilu Limbažiem, Siguldai un Ādažiem, jo visas trīs šos te jaunveidojamus novadus vienā vai otrā veidā varētu ietekmēt šī te Saulkrastu novada

izveide. Un šie profili attiecībā uz Saulkrastu novadu tika arī šis profils izmantots tajās konsultācijās, kas notika 2020. gada sākumā par Saulkrastu novada izveidi.

Un arī pārējie profili Saeimas komisijai un deputātiem bija pieejami pēc sagatavošanas un iesniegšanas Saeimā.

Paldies.

L. Liepa.

Liels paldies par atbildi. Jautājumu šobrīd vairs nav.

A. Laviņš.

Paldies.

Vēl ir papildus radies jautājums tiesnesei Sanitai Osipovai.

S. Osipova.

Paldies. Atvainojos... Bet Saeimas pārstāvis manu jautājumu par profilu jau uzdeva, jo es viņam šo jautājumu biju uzdevusi. Es gribēju pāradresēt ministrijai, bet paldies Liepas kungam.

A. Laviņš.

Labi. Tātad visi jautājumi, ko tiesneši un lietas dalībnieki ir vēlējušies uzdot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjiem, ir uzdoti.

Teikšu paldies pārstāvjiem par sniegto viedokli un sniegtajām atbildēm un novēlēšu, lai veiksmīga šī diena jums ir. Paldies.

I. Oša.

Paldies.

A. Laviņš.

Cienījamie lietas dalībnieki! Satversmes tiesa izsludina pārtraukumu uz vienu stundu. Pēc stundas turpināsim tiesas sēdi ar Ministru kabineta pārstāvja viedokļu uzklaušīšanu.

Paldies.

Tiek izsludināts pārtraukums. Pulkstenis ir 13.04. Turpināsim tiesas sēdi 14.05.

Pārtraukums.

(Pārtraukums)

A. Laviņš.

Sēdieties, lūdzu.

Turpinām tiesas sēdi.

Uzklausīsim pieaicināto personu Ministru kabinetu.

Satversmes tiesā ir iesniegti pilnvarojošie dokumenti par to, ka Ministru kabinetu ir tiesīgs pārstāvēt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Artūrs Toms Plešs.

Lietā ir iesniegts arī personu apliecinošs dokuments, pēc kura mums ir iespēja identificēt Artūru Tomu Plešu, kurš šajā tiesas sēdē pārstāv Ministru kabinetu. Paldies.

Vārds Ministru kabineta pārstāvim – viedokļa paušanai. Lūdzu!

A.T. Plešs.

Labdien, godātā tiesa!

Es ceru, ka līdzīgi, kā arī iepriekšējie kolēģi pauda viedokli, arī es varu viedokļa paušanā palikt sēdot... Vai es pareizi saprotu?

A. Laviņš.

Jā, noteikti. Paldies.

A.T. Plešs.

Liels paldies, godātā tiesa, par iespēju izskaidrot un detalizētāk iepazīstināt ar Ministru kabineta viedokli. Sīks paskaidrojums un viedokļa izklāsts jau ir pieejams mūsu iesniegtajā viedoklī. Vienlaikus centīšos vērst uzmanību uz vairākiem svarīgiem faktoriem, kas ir būtiski un svarīgi šīs lietas izskatīšanā.

Pirmkārt, iepazīstoties ar abu pieteicēju iesniegtajiem pieteikumiem Satversmes tiesā, varam secināt galvenokārt to, ka šīs te prasības pieteikumos izpaužas galvenokārt divos aspektos.

Pirmkārt, ka šīs administratīvi teritoriālās reformas piedāvājums neesot sagatavots, un nav pieņemts Satversmē un Hartā noteiktajā procesuālajā kārtībā, kā arī, otrkārt, nav sniegts pilnvērtīgs un pienācīgs pamatojums tā nepieciešamībai.

Ejot cauri vairākiem argumentiem, kas Ministru kabineta ieskatā ir svarīgi, par pirmo detalizētāk vēlos pieskarties tieši konsultāciju procesa izvirzītajām prasībām, kas arī detalizēti ir aprakstītas mūsu iesniegtajā viedoklī.

Jāsaka, ka jā, Hartas 5. pants attiecas uz vietējās teritorijas robežu izmaiņām un nosaka, ka, ja jebkādas izmaiņas tiek veiktas, konsultācijas ir nepieciešamas un konsultācijām ir jābūt savlaicīgām. Tur mēs pilnā mērā piekrītam. Līdzīgi ir norādījusi arī Eiropas Padomes vietējo un reģionālo pašvaldību kongress.

Vienlaikus ir svarīgi, ka šajā konsultēšanās procesā... ir būtiski informēt pašvaldības par plānotajām izmaiņām, vienlaikus šim konsultāciju procesam ir jānotiek savlaicīgi.

Kā to norādīja arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas kolēģi iepriekš, arī pastiprināti vēlos vērst uzmanību uz to, ka administratīvi teritoriālās reformas process un tā sagatavošana ir patiesībā daudz ilgāks laika rāmis par konkrēto Saeimas sasaukumu. Līdzīgi, kā tas tika diskutēts norādīts arī pie šo lietu izskatīšanas pirmajā Satversmes sēdes dienā, tad arī sagatavojot 2009. gada reformu, tas process notika patiesībā ļoti ilgi un tā lēmuma pieņemšana, kas tika konkretizēta ar likumu, kas iedibināja jau administratīvi teritoriālo kārtību toreiz 119 pašvaldību veidolā, bija ilgāks laika posms nekā tikai diskusijas un apspriešanas Ministru kabinetā un Saeimā par konkrēto iedalījumu. Un līdz ar to arī šajā gadījumā tieši tā iemesla dēļ tika nolemts analizējot dažādus pētījumus, uz ko es arī sīkāk vērsīšu uzmanību, tika vērsta uzmanība uz to, ka ir nepieciešams administratīvi teritoriālo reformu turpināt, kura patiesībā tika iesākta jau daudz senāk, 1998. gadā.

Kas vēl ir svarīgi atzīmēt par šo kopējo konsultāciju procesu... Satversmes tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka no Saeimas Kārtības ruļļa un arī citiem likumiem neizriet tas, ka Hartas 5. pantā paredzētās konsultācijas būtu pieļaujamas veikt tikai vienā konkrētā likumdošanas stadijā. Un tādā ziņā nav arī noteiktas konkrētas procedurālas normas, kādā veidā šīs konsultācijas būtu jāveic, pēc iespējas pieņemot to, lai pašvaldības iedzīvotāji no vienas puses būtu savlaicīgi iesaistīti šajā procesā un pēc iespējas pilnvērtīgāk dažādos laika rāmjos.

Taču vienlaikus ir arī svarīgi atzīmēt, ka daudz racionālāk un pamatotāk konsultācijas un diskusijas ir veikt par jau sagatavotu konkrētu administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, kāds tika piedāvāts Ministru kabinetā attiecīgi 2019. gada 14. maijā par sabiedrības apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli.

Jāsaka, ka pie šāda te kopējā konsultāciju apjoma un norises veicot šādu visaptverošu reformu, kas ietekmēs, mūsaprāt, pozitīvā veidā Latvijas tālāko attīstību un nākotni, nav iespējams nodrošināt, ka konkrētās katras pašvaldības vēlēšanās vai intereses tikt vai netikt apvienotai ar konkrētu novadu, tiks izpildītas, jo gan Ministru kabinets, pieņemot šos te lēmumus, kas ir notikuši secīgi, ir vadījušies pēc tā, kādā veidā mēs varam sasniegt vislabāko rezultātu visiem Latvijas iedzīvotājiem, nodrošinot sabalansētu un ilgtermiņa attīstību nākotnē.

Papildus tam vēlos piezīmēt... par konsultāciju procesu. 2019. gada 17. septembrī valdībā... Ministru kabinetā... tika apspriests un arī pieņemts konceptuālais ziņojums par administratīvi teritoriālo iedalījumu, kas jau tika piedāvāts un celts valdības dienaskārtībā pēc tam, kad Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija arī valdības uzdevumā vairāku mēnešu garumā tika veikusi konsultācijas ar vietējām varām. Jāpiezīmē, ka arī Ministru kabinets bija plaši informēts par konsultāciju norisi. Par to liecina arī Ministru kabineta pievienotie dokumenti, kur Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sīki iepazīstina ar konsultāciju norisi, tostarp, 30 notikušām konsultācijām ar 114 pašvaldībām, kurās kopumā

piedalījās 947 deputāti no 1492 kopā ievēlētajiem deputātiem. Arī šajā pieejamajā prezentācijā un dokumentā, kas ir pieejama Ministru kabineta attiecīgā jautājuma izskatīšanā, ir iezīmēts arī konkrētais laika rāmis, kādā veidā un kādā administratīvi teritoriālā reforma būtu jāveic un tas tiešā mērā saskan arī ar Saeimas pieņemto lēmumu 2019. gada martā, kur ir skaidri atzīmēts tas, ka Saeima ir nolēmusi turpināt 1998. gadā iesākto teritoriālo reformu un, tā teikt, paredz, ka līdz 2021. gadam ir nepieciešams izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas.

Atsevišķi momenti par to, kādā veidā ir nepieciešams pamatot administratīvi teritoriālās reformas īstenošanu un realizāciju.

Kā jau es minēju, Ministru kabineta ieskatā un, kā to ir paudusi arī Saeima, vairākkārt gan attiecīgās komisijas sēdēs, gan arī Saeimas sēdēs, pie šādas te reformas veikšanas ir nepieciešams analizēt plašāku sociāli ekonomisko kontekstu, uz ko norādījusi arī Eiropas Padomes Ministru komiteja. Tomēr jāatzīst, ka arī ne Satversme, ne Harta specifiski nenorāda, cik un kāda lieluma pašvaldībām valstī būtu jāpastāv.

Pirmkārt, vēlos atzīmēt, ka pie šī Satversmes tiesa ir atzinusi, ka pašvaldības princips netiek skarts, ja tiek īstenota mazāku vietējo pašvaldību apvienošana lielākā novadā. Savukārt otro punktu vēlos piezīmēt, ka Harta arī nereglamentē to, kā veidojams katras valsts administratīvais iedalījums, un neparedz to, ka reiz izveidota pašvaldība nevarētu tikt apvienota lielākā pašvaldībā vai attiecīgi sadalīta citas pašvaldības veidolā. Un tas ir svarīgi saprast no tāda plašāka administratīvi teritoriālās reformas pamatojuma nepieciešamības un esamības, kas arī ir mūsu rīcībā.

Un šajā situācijā es vēlētos arī sīkāk iepazīstināt ar atsevišķiem dokumentiem, kuri noteikti nav visi, kas ir pamatojuši to, ka pēc 2009. gada veiktās reformas tas process pie valsts pārvaldes un pašvaldību tālākas uzlabošanas, gan arī ekonomiskās attīstības veicināšanas ir bijis nepārtraukts, taču skaidrs, ka vienā brīdī pienāk situācija, ka gala lēmumi ir jāpieņem.

Tādēļ es vēlos atzīmēt, ka kopš 2009. gada, kāda virkne ziņojumu un virkne pētījumu ir bijuši, kas ir vērsti uz pašvaldību darba uzlabošanu un ar kuriem pašvaldības arī ir tikušas iepazīstinātas un par to tās ir zinājušas.

Tā, piemēram, 2012. gada 20. septembrī Saeima pieņēma likuma grozījumus Rajonu un pašvaldību reorganizācijas likumam, ar to uzdodot tostarp Ministru kabinetam veikt iepriekšējās administratīvi teritoriālās reformas izvērtējumu.

2012. gada nogalē tika arī apstiprināts Nacionālās attīstības plāns, kur arī skaidri tika pausts tas, ka ir nepieciešams pilnveidot administratīvi teritoriālo iedalījumu.

Jau plaši iezīmēts un ko iezīmēja arī kolēģi no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, 2013. gada 15. janvārī Ministru kabinetā... es atvainojos... precizēšu 2013. gada 26. martā tika attiecīgi Ministru kabinetā izskatīts šis ziņojums par administratīvi teritoriālās reformas izvērtējumu, kas jau 2013. gadā skaidri norādīja,

ka ir nepieciešams veidot lielākus novadus. Arī Ministru kabinets to atzina, jau tobrīd gatavojot grozījumus Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā.

Tāpat secīgi 2014. gada 30. decembrī tika Ministru kabinetā apstiprināts Valsts pārvaldes politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam, kas arī skaidri ietvēra to, ka ir nepieciešams pilnveidot administratīvi teritoriālo iedalījumu un veicināt to attīstību.

Un tālāk jau 2017. gada 24. februāris. Varam iepazīties ar Valsts kontroles ziņojumu par pašvaldības pakalpojumu sniegšanu par samērīgām izmaksām. 2017. gada 3. maijā Ministru kabinetā tika izskatīts informatīvais ziņojums, kurā tika analizēta administratīvi teritoriālā iedalījuma problemātika un tika piedāvāts diskutēt par šo 29 sadarbības teritoriju modeli.

Tāpat tad secīgi vēlos atzīmēt, ka šīs te... kā jau es arī teicu... ka ir šis te ilgāks diskusiju posms, kas ir vērsts uz kopēju administratīvi teritoriālā iedalījuma uzlabošanu ar mērķi veidot ekonomiski spēcīgākas pašvaldības un ir mirklis, kad ir šie gala lēmumi jāpieņem un jāiet uz šo lēmumu pieņemšanu, lai to mēs spētu nodrošināt.

Un līdz ar to 2019. gada 5. februārī Ministru kabinetā tika izskatīts un apstiprināts informatīvais ziņojums par turpmāko rīcību administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanai. 2019. gada 21. martā tika pieņemts attiecīgs Saeimas lēmums par šo. 2019. gada 14. maijā Ministru kabinetā tika izskatīts un apstiprināts informatīvais ziņojums par sabiedriskajai apstiprināšanai izvirzāmo administratīvi teritoriālās reformas iedalījuma modeli.

Tālāk secīgi. 2019. gada 17. septembrī Ministru kabinetā tika izskatīts un arī apstiprināts konceptuālais ziņojums par administratīvi teritoriālo iedalījumu, uz kura pamata tika izstrādāts likumprojekts „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, kas tika iesniegts arī Saeimā. Tāpat papildus vēlos atzīmēt, ka 2019. gada oktobrī Latvijas Republikas Saeima publicēja pētījumu par administratīvi teritoriālās reformas ietekmi uz publiskās infrastruktūras tīklu. Tāpat, kā minēts arī mūsu viedoklī Satversmes tiesai, tika veikts arī Latvijas Bankas pētījums par plašāku... šīs te reformas ietekmi uz pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu un tālāku pašvaldību ekonomisko spēju attīstīties.

Kā arī, vēlos atzīmēt, ka 2020. gada 26. februārī Eiropas Komisija nāca klajā ar ziņojumu par nepieciešamību īstenot administratīvi teritoriālo reformu un šo publiski arī pauda, viesojoties Saeimā.

Kā arī, protams, jāatzīmē ir arī *OECD* novērtējums, kur ir rekomendēts veidot lielākas pašvaldības, lai nodrošinātu to, ka tās ir spējīgas daudz veiksmīgāk attīstīties un daudz plašākā mērā nodrošināt attīstību ilgākā termiņā.

Līdz ar to no tā ir iespējams secināt, ka šīs te reformas sagatavošanas procesā ir bijusi pieejama pietiekama un plaša informācija, lai izsvērti Ministru kabinets varētu pieņemt arī attiecīgu lēmumu.

Tostarp vēlos arī atzīmēt, ka tiešām diezgan plašs materiāls, profili, pašvaldību profili, šie te ziņojumu pētījumi ir publiski bijuši pieejami arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas mājaslapā, tostarp arī Saeimas mājaslapā pašvaldības ir paudušas viedokli.

Un kā pēdējo vēlējos pieskarties arī pieteicēju minētajam subsidiaritātes principam. Šeit vēlos atzīmēt to, ka Ministru kabineta ieskatā subsidiaritātes princips, īstenojot šo reformu, skarts netiek, jo, veicot administratīvi teritoriālo reformu šādā iedalījumā, kāds tas Saeimā arī ir pieņemts, pirmkārt, netiek pārskatīts pašvaldību līmenis, respektīvi, šis te līmenis saglabājas tādā apmērā, kāds eksistē šobrīd, un otrkārt, netiek šī likuma ietvaros pārskatītas pašvaldību funkcijas, kurām tās ir nepieciešams veikt. Līdz ar to... jā, ņemot vērā šo minēto mūsu ieskatā subsidiaritātes principu apstrīdētās normas neskar.

Vienlaikus vēlos papildināt, reaģējot uz arī iepriekš izskanējušajiem viedokļiem Satversmes tiesas izskatīšanas laikā par to, kādā veidā administratīvi teritoriālā reforma ietekmētu ar dažādiem instrumentiem plašāku administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli un kas būtu tie dažādie instrumenti, kā pašvaldības varētu tikt arī atbalstītas.

Un jāpiezīmē šeit, ka gan Ministru kabinetā, gan arī pēc manas informācijas, Saeimā, apspriežot konkrēto likumprojektu, pašvaldības vērsa uzmanību uz to, ka ir nepieciešams sakārtot autoceļu tīklu. Tas bija ļoti svarīgs aspekts un uz to valdība ir reaģējusi un Ministru kabinetā ir apstiprināts informatīvais ziņojums par autoceļu programmas administratīvi teritoriālās reformas ietvaros īstenošanu, tādā ziņā plānojot investīcijas autoceļu sakārtošanā 300 miljonu apmērā, kur finansējuma realizācija ir jau notikusi iepriekšējā gadā, šajā brīdī arī šogad jau ir apstiprināti 27 miljoni autoceļu sakārtošanai. Tāpat šobrīd notiek diskusijas par atvaseļošanās un noturības mehānismu, kur arī ir iezīmēts elements tieši reformas kontekstā un iezīmēts arī finansējums, kuru attiecīgi veltīs autoceļu sakārtošanai.

Tāpat šobrīd diskusiju un arī apspriedes finālstadijā ir likums „Par pašvaldībām”, kurš arī tostarp nosaka diezgan plašas sabiedrības iesaistes iespējas līdzdalības budžeta veidā, iedzīvotāju padomju veidā, kolektīvo iesniegumu veidā un citu inovatīvo risinājumu veidā, tādā veidā arī mazinot... ja ir kādi satraukumi, kas tika uzdoti arī reformas gaitā par to, kādā veidā iedzīvotāji varēs sadarboties ar varu 42 pašvaldību iedalījumā.

Es centīšos arī tālāk... lai plašāk neaizkavētu godātās tiesas laiku... bet, ņemot vērā iepriekš minēto, no Ministru kabineta puses lūdzam Latvijas Republikas Satversmes tiesu atzīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikumu „Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 28.2., 28.19. un 35.4. apakšpunktu par atbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, un 5. pantam.

Es būšu priecīgs atbildēt uz jautājumiem, ja tādi būs.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies ministra kungam par sniegto viedokli.

Vārds jautājumu uzdošanai Ministru kabineta pārstāvim tiesnesei Sanitai Osipovai. Lūdzu!

S. Osipova.

Jā, labdien. Paldies par jūsu viedokli.

Kad bija skaidrs, ka reforma ir turpināma, iniciatīva reformas turpināšanai nāca no VARAM vai no Ministru kabineta?

A.T. Plešs.

Vēlos atzīmēt, ka administratīvi teritoriālās reformas īstenošanas nepieciešamība ir nostiprināta un fiksēta Artura Krišjāņa Kariņa valdības deklarācijā.

S. Osipova.

Paldies.

Tad vēl bija diskusijas par to, ka tā ir reformas turpināšana, iepriekšējās reformas pabeigšana, kāds sākotnēji arī bija Ministru kabineta mērķis. Kā jūs komentētu to, ka tika izstrādāts jauns Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojekts?

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Jāatzīst, ka pirmais tāds plašākais arī vērtējums par iepriekš veikto administratīvi teritoriālo reformu tika veikts 2013. gada 26. martā, kā es jau to iezīmēju, kur jau bija diezgan skaidri secinājumi, ka ir nepieciešams veikt uzlabojumus šobrīd esošajā administratīvi teritoriālajā iedalījumā un izejot no tā, diskutējot par to, kāds būtu veiksmīgākais modelis un veiksmīgākais risinājums, ņemot vērā arī to informāciju, kuru es iezīmēju, kura bija Ministru kabineta rīcībā, tika lemts par to, ka šī te administratīvi teritoriālā reforma ir turpināma un attiecīgi pieņemti šie lēmumi, un virzīts Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums izskatīšanai valdībā, protams, pirms tam diskutējot arī ar sabiedrību un deputātiem par konceptuālo ziņojumu, un tālāk nodots diskutēšanai un lemšanai Saeimā.

S. Osipova.

Paldies.

Mainījās kritēriji, kā arī VARAM pārstāvji skaidroja šajā tiesas sēdē, ka drusciņ tika piekorigēti arī tie kritēriji, pēc kuriem tiek veidoti novadi, jaunie kritēriji bija ietverti gan likumprojekta anotācijā, gan arī pašā likumprojektā, kā jūs komentējat to, ka no likumprojekta šie kritēriji tika izņemti, un likumā šo kritēriju nav.

Tātad, vai procesuāli pēc likuma novadu veidošana, jūsuprāt, ir notikusi pietiekami korekti, ja pašā likumā atšķirībā no iepriekšējā Administratīvi teritoriālās reformas likuma kritēriju, kā veidot novadus, nav?

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Vēlos atzīmēt to, ka Ministru kabineta rīcībā ir informācija, ka, attiecīgi iesniedzot likumu valdībā, šie kritēriji bija, tālāk tie arī ir iestrādāti, kā mēs to varam lasīt, likumprojekta anotācijā. Kā zināms, Saeimā veicot diskusijas par administratīvi teritoriālās reformas veikšanu un pie likumprojekta teksta apspriežot kritērijus, Saeimas Juridiskais birojs norādīja, ka šādu kritēriju esamība likumprojektā ir politisks akts, ja tā var atzīt un Saeima attiecīgi izšķirās atbalstīt Saeimas Juridiskā biroja viedokli no likumprojekta teksta šos kritērijus izslēgt. Bet vienlaicīgi vēlos atkārtoti uzsvērt, ka tie kritēriji parādās likumprojekta anotācijā.

A.T. Plešs.

Ja tie kritēriji parādās anotācijā, lai gan anotācijā ietverti kritēriji īsti nav saistoši, jo anotācija ir likumprojekta izstrādātāju ideja par to, kā top likumprojekts...

Sakiet, lūdzu, vai tie kritēriji, kas ir ietverti anotācijā, ir tikuši ievēroti, veidojot šos jaunus novadus, jo īpaši mūs interesē tātad divi, tie, par kuriem mēs šodien runājam, te ir Limbažu novada pretenzijas par Skultes atdalīšanu un pievienošanu jaunajam Saulkrastu novadam?

A.T. Plešs.

No Ministru kabineta puses sagatavojot šo konkrēto likumprojektu, kritēriji tika ievēroti Ministru kabineta izskatīšanā līdz tālākai attiecīgi iesniegšanai Saeimā.

S. Osipova.

Un kā jūs uztverat to, kas tālāk ar jūsu darbu notika? Vai joprojām ir tikuši ievēroti jūsu izvirzītie kritēriji Limbažu novada pieteikuma ietvaros?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu.

Vēlos atzīmēt, ka Saeimas kompetencē un pilnvarās ir pietiekami plaša rīcības brīvība...

S. Osipova.

Es atvainojos, es jums neprasu par Saeimas kompetenci... Es prasu, vai tie kritēriji ir ievēroti. Es neprasu, vai Saeima darīja savas kompetences vai nedarīja kompetences ietvaros... Esiet, lūdzu, tik laipns, jums ir skaidri kritēriji, pēc kuriem ir veidots tād jaunais administratīvi teritoriālais iedalījums. Vai šiem kritērijiem atbilst arī tas, kas ir izteikts Limbažu pašvaldības pieteikumā, ka viņiem ir atvienota Skulte un tād ir izveidots tād šis Saulkrastu novads?

A.T. Plešs.

Jā, analizējot šo te informāciju attiecībā uz Limbažu novadu, kā jau tas arī iepriekš Satversmes tiesas sēdē ir izskanējis, šis te konkrētais viens kritērijs attiecībā uz nacionālas nozīmes attīstības centru, tādā ziņā neizpildās, bet attiecīgi pārējie kritēriji attiecībā gan uz jaunveidojamo Limbažu novadu, gan jaunveidojamo Saulkrastu novadu tiek izpildīti.

S. Osipova.

Jā, paldies par jūsu atbildi.

Vēl viens jautājums. Šajā lietā ir ļoti svarīgs jautājums: tād šī valsts centrālās varas konsultācija ar vietējām pašvaldībām. Un ļoti daudz argumentu jau ir izskanējis. Un jau VARAM pārstāvji teica, ka ar visām pašvaldībām ir konsultējušies, taču pašvaldību iebildumi no visām tām 120 pašvaldībām, ar kurām ir konsultējušies, un iebildumi ir bijuši noteikti virknei, bet ir ņemti vērā šīs administratīvi teritoriālās reformas sagatavošanas procesā ir tikai divu pašvaldību iebildumi.

Un pašvaldības pauž, ka viņām ir tiesības izteikties, bet viņas nesaņem atbildes, viņas nesaņem pretargumentus.

Kas Ministru kabineta ieskatos ir pienācīga konsultēšanās ar pašvaldībām administratīvi teritoriālās reformas ietvaros, kurām mainās pašvaldības teritorija, kas ir īpaši būtisks jautājums?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu.

Vēlos atzīmēt, ka visi priekšlikumi un visi iebildumi vai viedokļi, kurus pašvaldība ir paudusi, ir tikuši izvērtēti, kā to ir paudusi un norādījusi arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Vienlaikus, kā es arī norādīju sākumā, šāda te viedokļu apkopošana un uzklauššana negarantē to, ka konkrēta pašvaldība tiks apvienota vienā vai citā veidolā. To gala lēmumu pieņem Saeima, un šīs diskusijas ir bijušas.

S. Osipova.

Paldies jums.

Un tad divi jautājumi, kas man būtu jāuzdod Ministru kabinetam, iepazīstoties ar lietas materiālos savāko informāciju.

Valaiņa kungs Saeimas sēdē minēja pozitīvo Somijas piemēru, kurā administratīvi teritoriālā reforma tika īstenota vienlaicīgi arī ar izglītības, veselības aprūpes reformām un arī VARAM pārstāvji teica, ka būtiski skatīties, kur brauc bērni uz skolu, šī skola kā būtisks moments.

Vai šāds variants – vienlaikus izglītības un veselības aprūpes reformu veikt – tika apsvērts arī Latvijā? Un vai administratīvi teritoriālajai reformai varētu sekot arī citas reformas, kas ir saistītas ar veselības aprūpi, izglītību?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu.

Pēc manā rīcībā esošās informācijas, izstrādājot administratīvi teritoriālās reformas piedāvājumu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija konsultējās gan ar Izglītības un zinātnes ministriju, kā arī ar Veselības ministriju par to, kādā veidā gan attīstīt skolu tīklu, gan veselības iestāžu tīklu. Vienlaikus Ministru kabineta ieskatā ir svarīgi tas, ka ir nepieciešams veikt šādu te visaptverošu reformu, pilnveidojot pašvaldību kapacitāti, lai tālāk secīgi varētu veikt nepieciešamās reformas, kas ir svarīgi pašvaldību turpmākai attīstībai un pakalpojumu sniegšanai samērīgākā kvalitātē iedzīvotājiem.

S. Osipova.

Jā, liels paldies.

Tad man ir vēl viens jautājums.

Deputāts Kazinovskis Saeimas sēdē un mums arī lietā pieaicinātā persona ekonomikas zinātņu doktors Staņislavs Keišs norādīja, ka administratīvi teritoriālā reforma būtu vienlaikus jāīsteno visos pārvaldes līmeņos, tostarp tādējādi, ka tiek veidotas arī reģionu pašvaldības nevis tas tiek atstāts uz vēlāku laiku, pretējā gadījumā līdzsvarota valsts attīstība neesot iespējama.

Vai tika apsvērts arī šāds variants?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu. Vēlos atzīmēt, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, balstoties arī uz Saeimas lēmumu 2019. gada martā, kā arī balstoties uz diskusijām Saeimā, ir izstrādājusi konceptuālo ziņojumu par administratīvajiem reģioniem un funkciju sadali un pārdali starp pašvaldībām un valsti.

Nu, šobrīd šis konkrētais jautājums ir apspriešanas stadijā un ir paredzams, ka tuvākajā laikā tas varētu tikt izskatīts arī valdībā.

S. Osipova.

Liels paldies jums. Man vairāk jautājumu nav.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Gunāram Kusiņam. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, labdien Pleša kungs!

Man jums būtu viens jautājums, kā Ministru kabineta pārstāvim. Es saprotu, ka jūs nesen esat stājies amatā un mans jautājums vairāk attiecas uz to periodu, kad jūs nebijāt ministra amatā. Bet, tā kā jūs esat Ministru kabineta pārstāvis šajā lietā, tad es ceru, ka jūs sniegsiet atbildi.

2019. gada oktobrī, kad Ministru kabinets iesniedza Saeimā likumprojektu, tam bija pievienota arī anotācija. Jūs jau vairākas reizes arī savā runā un šodien arī pārējie un pieaicinātās personas, un lietas dalībnieki norādīja uz šo anotāciju.

Anotācijas 3. sadaļā, kur tiek norādīta tiesību akta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem, ir norādīti vairāki finansiālas dabas dati, sauksim tos tā. Šobrīd tur izskatās, ka nav nekāda finansiāla vērtējuma par šādas reformas sekām.

Vai jūs varat kaut kā paskaidrot? Vai tā varētu būt, ka tur ir norādīts, ka nav precīzi aprēķināmas finansiālās sekas? Vai varētu būt, ka šī reforma ir finansiāli neizdevīga, finansiāli nepareiza? Un mans konkrētais jautājums – saki, lūdzu, vai pirms šī akta iesniegšanas ir izvērtētas finansiālās sekas šai reformai? Un, ja tas ir, tad saki, lūdzu, kurā aktā to var saskatīt?

Paldies jums.

A.T. Plešs.

Jā. Paldies par uzdoto jautājumu.

Es šeit atbildēšu divās daļās.

Pirmkārt, nav precīzi aprēķināms tas... nu, teiksim, tā, līdz centam un eiro... kāda būs administratīvi teritoriālās reformas galīgā ietekme, jo arī pašvaldību un to kompetencē ir lemt, kādā veidā veidot administratīvās struktūras pašvaldības ietvaros, kādā veidā realizēt tās funkcijas un katras pašvaldības pieņemtie lēmumi ietekmē to, kā attiecīgā pašvaldība saimniekos ar finanšu līdzekļiem un kādu kopējo iespaidu tas atstās uz valsts attīstību kopumā.

Savukārt otrā daļa, ko es vēlējos precizēt, kā mēs arī to esam norādījuši savā viedoklī... 2019. gadā tika publicēts arī Latvijas Bankas pētījums, kurš parādīja šos potenciālos ietaupījumus, kādi varētu rasties pie dažāda vidējā iedzīvotāju skaita pašvaldībās.

G. Kusiņš.

Vai es pareizi saprotu jūsu atbildi, ka Ministru kabinets savu atsevišķu pētījumu neveica par šīm finansiālajām sekām un balstījās uz Latvijas Bankas veikto?

A.T. Plešs.

Vienā daļā – jā, taču otrā daļā jāsaka, ka arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izvērtējot, piedāvājot un izstrādājot administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, ir analizējusi pašvaldību šos, kā lai saka, pašvaldību budžeta un finanšu iespējas, kā tas ir arī atainots šajos profilos, ar kuriem devās apspriesties līdz likuma iesniegšanai Ministru kabinetā.

G. Kusiņš.

Paldies.

Un pēdējais, trešais, jautājums.

Es domāju, jūs zināt, ka ne tikai šīs divas pašvaldības ir vērsušās Satversmes tiesā, bet arī vairākas citas. Un mēs esam saņēmuši vairākus pieteikumus un ir ierosinātas vairākas lietas.

Sakiet, lūdzu, kāds būtu Ministru kabineta viedoklis šajā situācijā? Vai mēs varam uzskatīt, ka administratīvi teritoriālā reforma ir veikta pienācīgi konsultējoties ar pašvaldībām, ja tik daudzas pašvaldības vērsās Satversmes tiesā un norāda uz iespējamiem, viņuprāt, pārkāpumiem?

Paldies.

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Nu, pēc manā rīcībā esošās informācijas, konsultācijas ir notikušas vairākos cēlienos un tur ir notikušas ļoti plašā mērogā. No vienas puses starp šo te Ministru kabinetā izskatīto un apstiprināto informatīvo Ziņojumu par attiecīgi šo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, kurš tiek izvirzīts sabiedriskajai apspriešanai. Tāpat Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija veica konsultācijas ar pašvaldību iedzīvotājiem. Un, protams, arī Saeima vairākos lasījumos gan rakstveidā, gan klātienē, gan attālināti veica konsultācijas un diskusijas kā ar pašvaldībām, tā ar iedzīvotājiem un nevalstiskajām organizācijām, kuras viedokļus vēlējās paust.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu!

A. Kučs.

Labdien, Pleša kungs! Man būtu vairāki jautājumi.

Viens varbūt saistībā drusciņ ar jūsu iepriekšējo darbību. Par Stopiņiem un Inčukalnu. Vai jūs varētu nedaudz paraksturot, kas bija tās situācijas un kāpēc šajos gadījumos tika nolemts par sākotnējo ieceru maiņām?

A.T. Plešs.

Jā, konkrētā administratīvā teritorija, veidojot un izstrādājot to Ministru kabinetā un tālāk diskutējot par to arī Saeimā, atbilda izvirzītajiem kritērijiem un, kā zināms, tas tika atbalstīts. Un abi piekrita.

A. Kučs.

Respektīvi, nāca iniciatīva no iedzīvotāju puses un jūs uzskatījāt, ka viņa atbilst un tāpēc arī, ja tā var saprast, arī tika pieņemts šāds lēmums, ja?

A.T. Plešs.

Jā, vēlos atzīmēt, ka abu pašvaldību iedzīvotāji, uzņēmēji šajā te apspriešanas procesā pozitīvi izteicās par šādu te risinājumu. Tas tad attiecīgi tika sagatavots.

A. Kučs.

Paldies.

Tad vēl prasīšu jums par Ministru kabineta pozīciju saistībā ar Satversmes tiesā iesniegto. Jūs esat norādījuši, ka sabiedrības interesēs pieņemts lēmums var nesakrist ar katras atsevišķas pašvaldības individuālajām interesēm, nu, ko jūs arī šodien paudāt.

Un mans tas jautājums būtu tāds... Kā mēs varam pārliecināties, ka lēmums tiešām ir pieņemts sabiedrības interesēs, jo mēs šodien dzirdējām, ka, pieņemsim, no tām pašvaldībām, kas jau ir iepriekš tikušas apvienotas, ir iedzīvotāju aptauja par viņu... kā viņi jūtas, teiksim... vai viņu labklājība ir pieaugusi... tas nav ticis noskaidrots.

Atbildot uz Stuckas kunga jautājumu, jums nebija atbildes par to, kādas būs, teiksim, pakalpojumu izmaksas Skultei, ja viņi paliktu pie Limbažiem vai ja viņi būs jaunajā novadā...

Šobrīd, atbildot uz kolēģa Gunāra Kusiņa jautājumu, īsti nav skaidrs, kādi būs finansiālie ieguvumi. To, starp citu, ir norādījusi arī Valsts kontrole.

Kā tad mēs varam šobrīd pārliecināties... mēs tiešām operējam ar tādiem lieliem jēdzieniem kā sabiedrības intereses, bet kā mēs varam pārliecināties, ka sabiedrības interesēs šie lēmumi ir? Kas ir tie kritēriji pēc jūsu viedokļa?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu.

Gan Ministru kabinetā diskutējot par administratīvi teritoriālo reformu, kas tālāk tika īstenota arī Saeimā, plaši tika diskutēts par šo te, kā jūs arī atzīmējāt, Kuča kungs, plašāko sabiedrības ieguvumu. Un šeit tiešām vēlreiz vēlos uzsvērt uz sīki veikto Latvijas Bankas pētījumu, kurš parādīja to, ka pie vidējā iedzīvotāju skaita pašvaldībā 20-25 tūkstoši, tas potenciālais finansiālais ietaupījums valsts mērogā, ko ir iespējams vai nu novirzīt funkciju attīstībai vai jaunu pakalpojumu sniegšanai, ir aptuveni 180 miljoni eiro.

Vienlaicīgi, vērtējot šo te plašāko sociāli ekonomisko kontekstu, Saeimas komisijā, kur notika ļoti sīkas, garas un smalkas diskusijas, arī vērtēja katru atsevišķo gadījumu, vai tas būtu Iksķīles apvienošana kopējā Ogres novadā... Un, kā to ieskicēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvji, ir diezgan skaidra vairāku sadarbības virzienu jau esamība šajā brīdī, kopīga infrastruktūra, kopīgas iestādes, tajā pašā laikā, piemēram, analizējot arī Skultes jautājumu, tas, protams, būtu vairāk jautājums Saeimai, kādā veidā šie lēmumi tika pieņemti.

Bet arī, raugoties kaut no telpiskās perspektīvas un arī to informāciju, kuru ir pievienojusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija savam viedoklim, šādi izvērtējumi un diskusijas ir bijušas.

A. Kučs.

Paldies.

Kā jūs redzat... ja mēs runājam par šo reformu tādā ilgtermiņā uz Latvijas attīstību, kādi būs tie kritēriji, ja nu šī lieta pēc 5 vai 7 gadiem nonāk atkal Satversmes tiesā? Kā jūs redzat, no jūsu perspektīvas raugoties, kas būtu tie kritēriji, kas ļaus izvērtēt, vai šī reforma ir bijusi sekmīga vai nav? Pieņemsim, ja mēs paskatāmies pēc 5 vai 10 gadiem...

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Es domāju, ka šajā gadījumā tie būtu vairāki aspekti.

Pirmkārt, tās būtu pakalpojumu izmaksas, jo tas, ko mēs varam arī vērot šajos dokumentos, kuri tika izskatīti Ministru kabinetā, iedzīvotāju skaitam ar tendenci samazināties pašvaldībā, nu, šīs te vidējās pakalpojumu izmaksas pieaug... un tādā

veidā vairāk finanšu līdzekļu tiek veltīti pēc būtības administrācijas uzturēšanai, bet mazāk līdzekļu var tikt veltīti attīstībai.

Tajā pašā laikā tie noteikti būtu ekonomiskās attīstības rādītāji, kā arī pašvaldību viedoklis. Jo, kā mēs to arī varam raudzīties 2013. gada izstrādātajā ziņojumā par iepriekš veikto administratīvi teritoriālo reformu 2009. gadā, vairums pašvaldību norādīja, ka to apvienošana lielākās pašvaldībās, pirmkārt, ir stimulējusi uzņēmējdarbības attīstību, otrkārt, ir ļāvusi daudz sekmīgāk piesaistīt investīcijas, kas skaidrā veidā ir priekšnoteikums tam, lai iedzīvotāji kopumā kļūtu turīgāki, nodrošinātāki un labklājīgāki.

A. Kučs.

Tad man vēl būtu jautājums... Jūs teicāt, ka tāad pakalpojumu izmaksas, ekonomiskā attīstība un pašvaldību viedoklis. Kur paliek cilvēks? Iedzīvotāju viedoklis arī ir būtisks visā šajā vai nē?

A.T. Plešs.

Šajos visos manis minētajos piemēros arī, protams, arī ir iedzīvotājs un arī pašvaldības viedoklis tiešā mērā, es teiktu, arī ir iedzīvotāju viedoklis, jo iedzīvotāji, dodoties uz pašvaldību vēlēšanām, ievēl savus pārstāvjus, kas realizē to redzējumu, tos jautājumus, kuri viņu izpratnē ir svarīgi un arī pārstāv sabiedrību.

A. Kučs.

Paldies. Un man varbūt pēdējais...

Jūs teicāt par šīm konsultācijām un par pieejamību, ka šie pašvaldību profili bija pieejami gan Saeimas, gan VARAM mājaslapā.

Tad man ir jautājums, vai Saeimas un VARAM mājaslapā, kur bija šie profili, bija pieņemsim, argumenti, kādēļ tiek veidots, pieņemsim, Saulkrastu novads vai kādēļ Ikšķīle tiek pievienota Ogrei un nevis Salaspilij? Vai, teiksim, cilvēks var atrast šādu informāciju?

A.T. Plešs.

Šādi te jautājumi pēc manā rīcībā esošās informācijas tika plaši diskutēti Administratīvi teritoriālās reformas komisijas sēdē, kur gan sabiedrības pārstāvji, iedzīvotāji, gan arī pašvaldība pauda savu viedokli un savu redzējumu. Tāpat vēlos atzīmēt, ka arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas mājaslapā ir pieejams plašs dokumentu kopums ar administratīvi teritoriālās reformas turpināšanas nepieciešamības pamatojumu, plašāki šo te sociāli ekonomiskie ieguvumi, kā arī ir iespējams iepazīties ar katras jaunveidojamās pašvaldības specifisko profilu.

A. Kučs.

Paldies. Un tad man droši vien pēdējais jautājums...

Vai jūs šo redzat arī kā pēdējo reformas posmu vai kā starpstadiju nākamajai reformai? Mēs jau pagājušajā sēdē runājām, ka, iespējams, ir jāvirzās tālāk nākotnē uz vēl lielākām pašvaldībām, tika izteikti šādi viedokļi. Kā jūs to saredzat?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu.

Jautājums ir vietā. Šeit es arī vēlētos atbildēt divās daļās.

Pirmā daļa būtu tāda, ka arī administratīvi teritoriālās reformas diskusiju ietvaros Saeimā, kā zināms, tika diskutēts par to, kādā veidā attīstīt un veidot sadarbību starp valsts pilsētām un to pieguļošajiem novadiem, pieguļošajām teritorijām. Un attiecīgi tas, kas ir jauninājums, kas netika iesniegts no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Ministru kabinetā, ir nepieciešams veikt šo te... tā teikt... pārejas posmā izvērtējumu par šo pašvaldību atsevišķu saimniekošanu un sadarbību. Iespējams, šis ir virziens, kurā tuvākajā nākotnē varētu būt uzlabojumi.

Savukārt otrā atbildes daļa varētu būt tāda, ka jau līdz šim tas kopējais valsts attīstības, valsts un pašvaldību sadarbības attīstības jautājumi ir nepārtraukti. Un ievēlētajām amatpersonām, politiķiem un kopumā valsts pārvaldei katru dienu ir jāstrādā pie tā, lai mēs uzlabotu kopīgo pārvaldi. Līdz ar to tādā ziņā var uzskatīt, ka tas darbs pie mūsu valsts tālākas attīstības un izaugsmes ir nepārtraukts un nebeidzams.

A. Kučs.

Paldies. Man vairāk jautājumu nebūs.

A. Laviņš.

Paldies.

Tiesnesim Gunāram Kusiņam vēl ir papildu jautājumi. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, Pleša kungam vēl viens jautājums.

Es atvainojos... es neuzdevu pirmajā uzdošanas reizē.

Administratīvi teritoriālās reformas sakarā vairākas amatpersonas ir izteikušas viedokļus un viens no viedokļu izteicējiem ir arī Latvijas Valsts prezidents Egils Levits. Un pagājušā gada jūnijā Valsts prezidents izplatīja īpašu paziņojumu un tajā ir norādīts, ka „diemžēl administratīvi teritoriālās reformas sagatavošanas posms ir bijis nepietiekoši pārdomāts par labu iespējami ātrai likumprojektu virzībai, upurējot rūpīgu analīzi, pienācīgu koncepcijas izstrādi un līdzvērtīgu dialogu ar sabiedrību”.

Sakiet, lūdzu, jūs kā Ministru kabineta pārstāvis piekrītat vai nepiekrītat šādam vērtējumam? Paldies.

A.T. Plešs.

Paldies.

Mēs līdz galam šim viedoklim nevarētu piekrist, jo mēs esam virkni procesu, lai šīs bažas tādā ziņā novērstu, kas nebeidzas tikai ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pieņemšanu. Bet, kā jau minēju, turpinās darbs pie Pašvaldību likuma izstrādes. Jau ir skaidras iestrādes tam, lai tiktu veikti ieguldījumi ceļu infrastruktūras uzlabošanai Latvijā, tiktu ilgtermiņā plānoti atjaunošanās un noturības mehānisma līdzekļu stratēģiska un pārdomāta ieguldīšana pašvaldībās, tajā skaitā arī Eiropas Savienības daudzgadu budžeta fondu līdzekļu ieguldīšana un tamlīdzīgi.

Un vienlaikus arī vēlos atgādināt to, ka pie konceptuālā Ziņojuma par administratīvi teritoriālo iedalījumu un arī Saeimas lēmumā tika skaidri šis te kopējais laika rāmis ietverts, kas šajā gadījumā tieši no pašas šīs pēdējās reformas turpināšanas un pabeigšanas daļas, ja tā varētu izteikties, ir pietiekams, ņemot vērā, cik garas diskusijas ir bijušas līdz 2019. gadam.

A. Laviņš

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvim. Vai būs jautājumi?

M. Šķiņķis.

Jā, liels paldies, ir daži jautājumi.

A. Laviņš.

Lūdzu!

M. Šķiņķis.

Pirmais jautājums. Vai arī Ministru kabinets Saeimas 2019. gada 21. marta lēmumu uztvēra kā saistošu uzdevumu?

A.T. Plešs.

Jā.

M. Šķiņķis.

Skaidrs. Paldies.

Un tad man secīgi nākamais jautājums. Faktiski to izpildi veica lielā mērā VARAM. Tāpēc ir jautājums: kā Ministru kabinets pārbaudīja, ka VARAM ir izpildījis visus šos uzdevumus un tieši konkrēti jūs teicāt, ka visi pašvaldību iebildumi ir tikuši izvērtēti.

Nu, lūk. Un iepriekšējā jūsu kolēģe no VARAM teica, ka Ikšķile neesot izteikusi argumentu tād šajā konsultāciju sadaļā par vēlmi pievienoties Salaspils novadam, savukārt Ikšķiles novada deputāti man personīgi pusdienu pārtraukumā teica, ka nē, jau 2019. gada 18. jūlija sanāksmē Ogrē Ikšķiles pašvaldība izvirzīja priekšlikumu un to pamatoja, ka Ikšķile būtu pievienojama Salaspils novadam.

Lūdzu, kā Ministru kabinets ir izvērtējis, pirmkārt, kurš saka neprecīzu šo te notikumu gaitas izklāstu un, otrkārt, vai un kā ir izvērtēts šis konkrētais priekšlikums?

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Vēlos norādīt, ka tad, kad Ministru kabinetā tika izskatīts un pieņemts informatīvais ziņojums par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, šis te sanāksmes dokumentācijā nav pieejams viedoklis, un acīmredzot Ikšķiles pašvaldība nav paudusi viedokli par to, ka viņai būtu kādi iebildumi. Vienīgais viedoklis, kas ir pieejams, ir Ogres novada pašvaldības viedoklis, kurā tiek atbalstīts šis te piedāvātais iedalījums, kurā Ogres novada pašvaldība tiek veidota kā jauns subjekts attiecīgi ar Ikšķiles, Lielvārdes, Ķeguma un arī ar Ogres pašvaldību.

Vienlaikus vēlos arī minēt, ka šajā pašā sēdē arī Latvijas Pašvaldību savienība ir paudusi savu viedokli par šo informatīvā ziņojuma apsvērumiem, no kuriem vairāki ir ņemti vērā šīs teritoriālās reformas īstenošanas ietvaros, tajā skaitā teritoriālā reforma ir sasaistīta ar Nacionālo attīstības plānu 2027, kā arī teritoriālā iedalījuma modelis ir papildināts ar ceļu infrastruktūras uzlabošanas plānojumu.

Tāpat arī vēlos minēt, ka jau manis pieminētajā 2019. gada 17. septembra sēdē, kad tika izskatīts konceptuālais Ziņojums par administratīvi teritoriālo iedalījumu, Ministru kabinets no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas puses tika informēts par konsultāciju... par kopējo konsultāciju procesu, kā tas ir noritējis ar pašvaldībām. Un tur piedalījās arī Ikšķiles novada pārstāvis.

M. Šķiņķis.

Jā, ir radusies tāda situācija, ka ir vārds pret vārdu tād par faktiskajiem notikumiem.

Tādēļ ir jautājums, vai Ministru kabinets paļaujas tād uz VARAM sniegto informāciju par konsultācijas gaitu, vai ir kādi citi instrumenti, kā jūs varat pārbaudīt, kas tad īsti notika šajās konsultācijās vasaras mēnešos?

A.T. Plešs.

Šīs te veiktās konsultācijas, kuras Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija veica Ministru kabineta uzdevumā ir par pamatu tam, lai attiecīgās pašvaldības pieņemtu lēmumu par šo te administratīvo iedalījumu, kāds nu tas tiek piedāvāts. Taču, kā jau es minēju, tas, ka pašvaldība pieņem vienu vai citu lēmumu, tas par pamatu... respektīvi... tas, ko es vēlos pateikt, ka netiek nodrošināta tā iespēja, ka vienmēr tādu lēmumu vai viedokli, kādu pašvaldība būs paudusi, tas nenozīmē to, ka šāds viedoklis noteikti tiks ietverts likuma regulējumā.

M. Šķiņķis.

Tas ir skaidrs. Jautājums jau ir par citu... Nu, bet labi.

Nākamais. Jūs teicāt, ka jūs piekrītat tam, ka ir laicīgi jāiesaista vietējie iedzīvotāji un to prasa Hartas 5. pants. Gribēju saprast, Ikšķiles gadījumā tieši konkrēti... Vai jūs šo laicīgo periodu saprotat starp 2019. gada 31. maiju, kad tika Ogres novada profils nosūtīts pašvaldībai un 18. jūliju, kad notika Ogrē sanāksme, vai jūs to skatāt tādā plašākā periodā?

Un otra daļa jautājumam. Kādā formā iedzīvotāji, jūsuprāt, ir jāiesaista, lai tā būtu jēgpilna konsultācija Hartas 5. panta izpratnē?

Paldies.

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Vēlos atzīmēt, ka atbilstoši tam, kā Ministru kabinets ir paudis arī savu viedokli, konsultācijām ir jānoris ar vietējo varu. Un šeit tādā ziņā tā ir arī pašvaldību atbildība noskaidrot iedzīvotāju viedokli.

M. Šķiņķis.

Paldies. Saprātu.

Tad man ir nākamais jautājums par reformas mērķiem. Tāds īss jautājums. Vai Ministru kabineta pozīcija sakrīt ar VARAM pozīciju, ka mērķis reformai nav mainījies jau sākot no 1998. gada, kā es saprotu... Un kādēļ konsultācijas par mērķi nav bijis nepieciešams īstenot?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu. Šis te kopējais mērķis, protams, saglabājās. Ir nianses, kuras ir nepieciešams uzlabot, arī laikam ejot uz priekšu, bet kopējais mērķis veidot šo te ar pašvaldību attīstību sabalansētāku un tādu, kas ir vērsta uz attīstību, protams, saglabājas.

M. Šķiņķis.

Tad man ir tāds precizējošs jautājums. 1998. gada likumā „Par reformu” bija sākotnēji definēts mērķis izveidot divu līmeņu pašvaldības. Vēlāk šis mērķis tika mainīts un tika definēts viena līmeņa pašvaldību izveidošanas mērķis. Šobrīd ar likuma 14. pantu mēs redzam, ka tiek veidoti vēl aprīņķi. Gribu saprast tātad šīs reformas mērķu transformāciju kontekstā ar strīdus likuma 14. pantu un tātad viena vai divu līmeņa pašvaldībām.

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Vēlos vērst uzmanību uz to, ka Ministru kabinets, arī īstenojot administratīvi teritoriālo reformu un to tālāk iesniedzot Saeimā, ir vadījies, protams, pēc svaigākajiem sociāli ekonomiskajiem novērojumiem, kas Latvijā ir.

Un tādā ziņā šis piedāvājums diezgan skaidri ir arī balstīts un tie apsvērumi, kādēļ administratīvi teritoriālā reforma ir nepieciešama jeb turpināma, ir balstīts uz 2013. gada Ministru kabinetā izskatīto informatīvo ziņojumu, kur diezgan skaidri tika iezīmēta tā problemātika, kura eksistē pie 119 pašvaldību modeļiem un kādi uzlabojumi ir nepieciešami.

M. Šķiņķis.

Paldies. Atbilde jāapdomā... Vēlāk debatēs droši vien atbildēšu.

Tad jautājums par labas likumdošanas principu un Ministru kabineta uzraudzību par to, vai VARAM to ir īstenojis.

Mani samulsināja VARAM kolēģes atbilde, ka tātad pirmais zinātnieku vai piesaistīto speciālistu atzinums tika nodots vien 14. jūnijā 2019. gada, bet jau aprīlī mēs redzam, ka jau principā likumprojekts saturiski jau bija gatavs 10. aprīlī.

Gribētu saprast, kā... varbūt jūs kā Ministru kabineta pārstāvis varētu izstāstīt, kā tad notika šis darbs secīgi, ja zinātniskais pamatojums nāca jau pēc tam, kad faktiski jau konsultācijas bija pabeigtas? Paldies.

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu.

Vēlos atzīmēt, ka likumprojekts tika izsludināts jau 2019. gada 29. augustā. Vienlaikus, pēc manā rīcībā esošās informācijas, šis minētais eksperts, ko minējuši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvji, ir bijis klātesošs konsultācijās, kurās notika apspriešana par administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli.

M. Šķiņķis.

Paldies.

Par novadu veidošanas kritērijiem. Man ir jautājums, vai Ministru kabineta pozīcija saskan ar jūsu kā Saeimas deputāta izteikumu, ka jūs teicāt, ka 2020. gada 5. marta sēdē, ka „novadu izveidošanas noteikumi ir politiski un tiem nav tādā ziņā juridiska svara”. Tas ir precīzs citāts. Ja varētu palūgt pozīciju...

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Šie te kopējie apsvērumi par reformas īstenošanu, tie, protams, ir tiesību politiski jautājumi, kā mēs to esam norādījuši arī savā viedoklī Satversmei tiesai. Vienlaikus šis te mans minētais un debatēs izskanējušais viedoklis toreiz, kā Saeimas deputātam, kā jau es arī šodien to minēju, ir balstīts uz Saeimas Juridiskā biroja pausto viedokli, kas tika plaši diskutēts Administratīvi teritoriālās reformas komisijā par to, ka šo kritēriju noteikšana likumā ir tāda politiska rakstura. Taču vienlaikus šie kritēriji ar šiem nosacījumiem, kādā veidā būtu administratīvi teritoriālais iedalījums jāveido, anotācijā saglabājas.

M. Šķiņķis.

Tad vēl viens precizējošs jautājums.

Tiesneses Osipovas kundze jautāja, kuri novadi atbilst kritērijiem un kuri nē. Jūs teicāt, ka tikai Saulkrastu.

Man ir jautājums, kas bija arī iepriekš. Tātad par visiem tiem novadiem, kuriem administratīvais centrs neatrodas novada teritorijā, tātad gan Dienvidkurzemes un vēl tādi ir vairāki... Vai tie, jūsuprāt, atbilst kritērijiem vai neatbilst?

A.T. Plešs.

Jā, paldies par uzdoto jautājumu.

Šeit es vēlētos precizēt, ka šeit Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvji uz šo jautājumu atbildēja un tas ir skaidri izlasāms arī Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, kur minētā problemātika ir risināta gan likumprojekta tekstā, gan pārejas noteikumos, veicinot sadarbību dažādos veidos ar valsts pilsētu un pieguļošo pašvaldību izglītības jomā, atkritumu apsaimniekošanas jomā, investīcijas attīstības un plānošanas jomā un tamlīdzīgi.

M. Šķiņķis.

Tātad atbilst.

A.T. Plešs.

Jā.

A. Laviņš.

Es pārtraukšu...

Turpiniet ar jautājumiem, ja vēl kādi ir.

M. Šķiņķis.

Man ir vēl pāris... divi...

Par ATR komisijas vadīšanu. Jautājums, kas man izriet no Ministru kabineta iekārtas likuma un jūsu kā parlamentārā sekretāra pienākumiem. Vai VARAM ministrs, Pūces kungs, jums deva kādus uzdevumus attiecībā uz novadu reformas realizēšanu kā parlamentārajam sekretāram?

A.T. Plešs.

Es neredzu īsti šī jautājuma sakaru, ja tā drīkst atbildēt... Jo no likumdošanas prakses neizriet tas, ka parlamentārais sekretārs nedrīkst savienot amatus, kā tas ir arī minēts jūsu pieteikumā.

A. Laviņš.

Jā. Precizēsim. Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvi, nomotivējiet, lūdzu, šā jautājuma uzdošanas nepieciešamību... Es vēlos saprast to kontekstu...

M Šķiņķis.

Jā, godātā tiesa. Paldies.

Šis ir ļoti būtisks arguments. Mēs uzskatām, ka tas ir būtisks procesuāls pārkāpums un no varas dalīšanas principa izrietošs pārkāpums, ka tātad parlamentārais sekretārs vienlaikus ir ATR komisijas vadītājs. Šādu pārkāpumu varētu mazināt un to varētu, iespējams, tiesa atzīt par nebūtisku, ja mēs noskaidrotu, ka nekādi uzdevumi attiecībā uz konkrētā likumprojekta pieņemšanu nav doti. Savukārt, ja ir doti, tad, mūsaprāt, attaisnojot šādu procesuālu pārkāpumu nav iespējams un debatēs es par to noteikti runāšu un tādēļ man tas ir ļoti būtiski, lai būvētu savu debašu runas argumentāciju.

Tādēļ es lūgtu tomēr Pleša kungam atbildēt uz manu jautājumu.

A. Laviņš.

Pleša kungs, atbildiet uz jautājumu.

A.T. Plešs.

Jā, paldies par jautājumu.

Es vēlos norādīt to, ka nav šobrīd nevienas likumdošanas normas vismaz manā rīcībā un manā zināšanā, kas aizliedz Saeimā ievēlētam deputātam, kurš vienlaikus ir

ministrijas parlamentārais sekretārs, savienot šos amatus ar komisijas vadītāja amatu. Vienlaikus komisijā lēmumi netiek pieņemti vienpersoniski, bet ar komisijas locekļu kopumu. Un gala vārds tāpat pieder Saeimai.

A. Laviņš.

Jā, paldies.

Turpinām ar jautājumiem, ja tādi vēl ir.

M. Šķiņķis.

Godātā tiesa, vai es drīkstu lūgt tomēr atbildēt, jo atbilde netika sniegta. Tika sniegta motivācija, ka tam nav nozīmes, bet atbilde, kas ir ar jā vai nē, vai bija doti uzdevumi, vai nebija, netika sniegta. Es tomēr lūgtu tomēr uzstāt uz atbildes sniegšanu.

A. Laviņš.

Nu, kā es sapratu to atbildi uz jautājumu... tad ministrs uzskata, ka šādam faktam nav juridiskas nozīmes un viņa atbilde ir šāda. Ja jūs uzskatīsiet, ka šim apstāklim ir juridiska nozīme un tas savādāk būtu novērtējams, jums būs visas iespējas uz to norādīt savā debašu runā un argumentēt, ka, iespējams, tas ir tāds pārkāpums, kas ir novedis pie kaut kādām tiesiskām sekām.

Es aicinātu šobrīd turpināt ar citiem jautājumiem, ja tādi ir. Lūdzu!

M. Šķiņķis.

Paldies.

Tad man ir tikai vēl viens jautājums, kas ir saistīts gan ar subsidiaritātes principu, gan ar citiem apsvērumiem.

Tātad Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums, kas zaudējis spēku, tātad 2008. gada likums, noteic, ka Ministru kabinetam ir jāizstrādā likums „Par apriņķu pašvaldībām”. Vai jūs varat izskaidrot, kādēļ tas netika izdarīts?

A.T. Plešs.

Šāda likuma izstrādei, pēc manā rīcībā esošās informācijas, nebija politiska atbalsta.

M. Šķiņķis.

Skaidrs, paldies. Man pagaidām nav citu jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies. Vai būs jautājumi Limbažu novada pašvaldības pārstāvim?

A. Stucka.

Jā, es labprāt uzdotu jautājumus Pleša kungam.

A. Laviņš.

Jā, lūdzu!

A. Stucka.

Pirmais jautājums. Sakiet, Ministru kabinets 2019. gada 12. martā atbalstīja Administratīvi teritoriālās reformas turpināšanas likumprojektu. Es saprotu, ka viņš tika iesniegts Saeimā, bet likumprojekts netika pieņemts, tā vietā tika pieņemts Saeimas paziņojums par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu, par kuru mums ir ļoti daudz diskusiju, respektīvi, tik precīzi, cik neprecīzi ir aprakstītas procedūras.

Kā Pleša kungs kā Ministru kabineta loceklis vērtē šādu situāciju, ka likumu aizstāja Saeimas paziņojums?

A.T. Plešs.

Paldies, Stuckas kungs, par uzdoto jautājumu,

Es domāju, ka šis jautājums ir Saeimas kompetencē un Saeima noteikti vērtējot apsvērumus, kādā veidā labāk pieņemt lēmumu, to izdarīja un šāds paziņojums attiecīgi Saeimā ir tapis, uz kura pamata attiecīgi tālāk Ministru kabinets ir rīkojies un izstrādājis administratīvi teritoriālās reformas iedalījuma modeli.

A. Stucka.

Piedošanu, es jautāju Ministru kabineta pozīciju, ka Saeima noraidīja šādu likumprojektu. Kāds ir vērtējums? Kā mēs ļoti labi zinām, likumā ir iespējams precīzi noregulēt reformas procedūras. Šāda pieredze bija speciālajā Administratīvi teritoriālās reformas likumā, kas darbojās no 1998. līdz 2009. gadam, tāpēc es prasu Ministru kabineta locekļa viedokli.

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu,

Es vēlreiz vēršu uzmanību, ka šajā gadījumā tas arī ir... teiksim tā... Ministru kabinets Saeimā iesniedza sagatavoto dokumentāciju, bet tālāk procedurāli un atbilstoši kopējam normatīvajam ietvaram tas ir Saeimas kompetencei lemt un tā ir Saeimas pilnvarās, kādā veidā labāk šo lēmumu pieņemt un Saeima to ir izdarījusi.

A. Stucka.

Tā nav atbilde uz jautājumu.

Otrais jautājums. Sakāt, jūs plaši stāstījāt par visiem valdības pieņemtajiem politikas plānošanas dokumentiem un pētījumiem, kas pamatoja novadu apvienošanu. Es neko neesmu dzirdējis un neesmu lasījis, ko Ministru kabinets būtu pieņēmis vai pētījumos pasūtījis attiecībā par novadu sadalīšanu.

Vai jūs varētu minēt kādu dokumentu, kur tas ir aprakstīts? Paldies.

A.T. Plešs.

Paldies, Stuckas kungs, par uzdoto jautājumu.

Jā, nu Ministru kabineta uzdevumā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija veica šo darbu, kas ir nepieciešams, lai realizētu un izstrādātu administratīvi teritoriālās reformas modeli, kas ir svarīgs un skatāms plašākā sociāli ekonomiskā kontekstā, kas vienlaikus var ietvert sevī gan pašvaldību apvienošanu, gan pašvaldību sadalīšanu.

A. Stucka.

Atbildi nesaņēmu, bet paldies par viedokli.

Sakiet... iepazīstoties ar Ministru kabineta sagatavotā likumprojekta anotāciju, es redzu sadaļā par konsultācijām norādes tikai par kvantitatīviem rādītājiem, respektīvi, cik reizes tikās un cik pašvaldību deputāti šajās konsultācijās piedalījās. Bet es neredzu kvalitatīvos rādītājus. Līdz ar to es nevaru, piemēram, Satversmes tiesai pierādīt, ka, piemēram, Limbažu veidojošās novadu pašvaldības iebilda par Skultes pagasta atdalīšanu. Tāpat kā es nevaru pierādīt pretējo.

Sakiet, kur es varu iepazīties ar šo konsultāciju dokumentāciju un pārliecināties, ka tas viedoklis ir sadzirdēts? Paldies.

A.T. Plešs.

Paldies, Stuckas kungs, par uzdoto jautājumu.

Jāsaka, ka šis nav Ministru kabineta jautājums, jo Skultes pagasta attiecīga nodalīšana no esošā Limbažu novada tika diskutēta un lēmums tika pieņemts Saeimā.

A. Stucka.

Piedošanu... bet es jautāju par Limbažu, par jaunā Limbažu novada, veidojošo pašvaldību konsultācijām. No tām var pārliecināties, ka visas pašvaldības, piemēram, ir „par” to, ka Skulte ietilpst jaunā novada teritorijā.

Kur es varu izlasīt?

A.T. Plešs.

Es nezinu, vai es precīzi sapratu jautājumu, bet šis te konsultāciju process, ko Ministru kabineta uzdevumā veica Vides aizsardzības un reģionālās attīstības

ministrija, ir pieejams, ir pieejami šie profili, ir arī šajā te dokumentācijā Satversmes tiesas lietā pievienoti arī to cilvēku saraksti, kuri ir piedalījušies sanāksmēs, un attiecīgi šī informācija ir pieejama.

Bet vienlaikus vēlreiz vēlos norādīt, ka attiecībā par Skultes pagasta nodalīšanu Ministru kabinetā netika lemts un netika diskutēts. Šis jautājums tālāk tika kā priekšlikuma veidā sākotnēji iesniegts Saeimā no deputātiem.

A. Stucka.

Paldies. Es sapratu, ko jūs teicāt.

Nākamais jautājums. Tātad jūs norādījāt, ka tiek turpināta 1998. gada pašvaldību reforma. Pirmais vilnis tātad noslēdzās 2008. gadā. Šajā laikā konsultācijas starp pašvaldībām regulēja īpašs Ministru kabineta rīkojums – 2003. gada 1. decembra rīkojums Nr. 738 „Par novadu izveidošanas modeli „, kur citastarp ir precīzi aprakstītas konsultāciju procedūras Ministru kabineta ietvarā.

Kāpēc šādas procedūras netika īstenotas šīs reformas norises laikā, atsakoties no šīs pozitīvās pieredzes? Paldies.

A.T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Es šeit vēlos norādīt, ka arī Ministru kabinets ir savu viedokli rakstiski paudis. Harta un arī Satversme specifiski nenorāda, kādā veidā konsultācijas ar pašvaldībām būtu jāveic. Līdz ar to uzskatāms ir tas, ka tās iespējams veikt ir dažādi un nepieciešams pēc iespējas tās veikt dažādās likumprojekta apspriešanas un pieņemšanas stadijās, kas arī ir izdarīts, ņemot vērā to, ka konsultācijas ar vietējo varu ir notikušas līdz konceptuālā ziņojuma iesniegšanai valdībai. Un tālāk konsultācijas gan rakstveidā, gan klātienē, gan attālinātā formā ir notikušas Saeimā.

A. Stucka.

Es dzirdēju, ko jūs teicāt, bet nedzirdēju atbildi. Bet, labi, skaidrs. Sapatru.

Tagad man ir vēl pēdējais jautājums. Kāpēc Ministru kabinets neizvēlējās organizēt ar pašvaldībām jauno novadu veidošanās kontekstā saistībā ar tiem kritērijiem un jauno novadu iedalījumu publiskās apspriešanas?

A.T. Plešs.

Jā, paldies, Stuckas kungs, par uzdoto jautājumu.

Šajā gadījumā Ministru kabinets deleģēja konsultācijas veikt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija veica konsultācijas ar vietējām varām, kuras skar attiecīgās teritoriālas izmaiņas tādā veidā, kā tās tika veiktas.

Kas attiecas uz publisko apspriešanu un uz šo formātu, kuru jūs minējāt, šajā gadījumā manā ieskatā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir veikusi pietiekamas konsultācijas un viedokļu noskaidrošanu ar vietējo varu tādā formātā, kādā tās ir īstenots.

A. Stucka.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Vai Saeimas pārstāvim būs jautājumi?

L. Liepa.

Godātā tiesa! Paldies par iespēju. Šajā brīdī jautājumu nav.

A. Laviņš.

Nav.

Labi. Tātad esam uzklusījuši Ministru kabineta pārstāvja viedokli un sniegtās atbildes uz jautājumiem.

Ministra kungs, paldies par dalību tiesas sēdē un pausto viedokli! Lai jauka diena! Paldies.

Tā... Turpinām tiesvedības procesu ar nākamās pieaicinātās personas uzklusīšanu, un tā ir 13. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisija. Satversmes tiesai ir iesniegti dokumenti, no kuriem izriet pilnvarojums šo komisiju pārstāvēt tās priekšsēdētājam Jurim Pūces kungam. Tiesai ir iesniegti arī personu apliecinoši dokumenti un mēs varam pārlicināties par jūsu identitāti.

Jā, Pūces kungs... Lūdzu... Kā komisijas vadītājam jums tiek dots vārds viedokļa paušanai Satversmes tiesas procesā. Lūdzu!

J. Pūce.

Labdien, augsti godātā tiesa!

Es ceru, ka, līdzīgi kā iepriekšējiem runātājiem, jūs man ļausiet paust savus paskaidrojumus sēdus. Tas būtu daudz ērtāk šajā formātā.

A. Laviņš.

Jā.

J. Pūce.

Paldies, jums liels.

Jā, es jūtos pagodināts, ka es varu Satversmes tiesai paust informāciju par to, kādā veidā Saeimā notika Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma apspriešanas gaita un kādas tika ievērotas procedūras šajā procesā un kā tad Saeima nonāca līdz gala lēmumiem, tajā skaitā uz apstrīdētajām normām šajā konkrētajā lietā saistībā ar Ikšķiles novada domes un Limbažu novada domes pieteikumu.

Kopumā Saeima visu pamatinformāciju saistībā ar likumprojekta apspriešanas gaitu jau ir paudusi Saeimas atbildes rakstā. Es varbūt vēlētos uzsvērt dažus no aspektiem, kas droši vien ir būtiski, lai izprastu vienu vai otru jautājumu, kas tajā skaitā ir pieteicēju, īpaši Ikšķiles novada domes, pieteikumā minēti kā īpaši aspekti, kas būtu vērtējami, tajā skaitā, kas nupat kā tika uzdoti Ministru kabineta pārstāvim.

Pirmkārt, nevar apgalvot, ka šis likumprojekts Saeimā būtu ticis izskatīts kādā īpaši paātrinātā vai saspringtā procedūrā, kurā nav bijusi iespēja piedalīties Saeimas deputātiem vai visām ieinteresētajām pusēm, pašvaldībām. Faktiski tas notika parastajā likumdošanas procesā, trijos lasījumos. Likumprojekts Saeimā savu gaitu ar nodošanu komisijām uzsāka 24. oktobrī un tika gala lasījumā pieņemts 10. jūnijā, tam tika veltīti septiņi ar pusi mēneši darba, kas atbilst normālam likumdošanas procesam Saeimā. Tā apmēram vidēji ņemot likums Saeimā tiek pieņemts.

Protams, parasti lēmumi, kas ir lielākas reformas jautājumi, kur tiek izskatīti sarežģītāki jautājumi, mēdz iestrēgt, bet mēdz būt arī gadījumi, ka tieši pretēji, lielas un nozīmīgas pārmaiņas tiek pieņemtas ļoti ātrā likumdošanas procesā, it īpaši, ja tam ir augsts politisks atbalsts.

Var konstatēt to faktu, ka pēc būtības parlamentā šai reformai ir augsts, liels nozīmīgs politisks atbalsts. To raksturo gan Saeimas 2019. gada marta paziņojums, kas tika pieņemts Saeimā vienbalsīgi, kas notiek diezgan reti, ka tādā ļoti augsti politiski lādētā tēmā šāds vienbalsīgs lēmums tiek panākts, gan arī ir liels vairākums, kas atbalstīja likumprojektu gan tā sauktajā nultajā, gan pirmajā, gan otrajā, gan trešajā lasījumā kopumā.

Protams, ka šī likumprojekta apspriešana pēc savas būtības, ņemot vērā arī iepriekšējo pieredzi, saistībā ar administratīvi teritoriālās reformas ieviešanu Latvijā un to faktu, ka tā iepriekš ir tikusi vērtēta arī Satversmes tiesā, uzliek savus pienākumus un arī atbildību, kas izriet no Vietējo reģionālo pašvaldību hartas.

Šim nolūkam varbūt šis, kas varbūt ir lielākais, atšķirīgākais process no normāla parasta likumdošanas procesa, ir bijis Saeimas lēmums un šis ir trešais gadījums Saeimas vēsturē, kad pieņem lēmumu par speciālas likumdošanas komisijas izveidi Saeimas Kārtības ruļļa 150. panta pirmajā teikumā paredzētajā par komisijas izveidi, kas faktiski tika pieņemts divu nozīmīgu apsvērumu dēļ. Tika prognozēts liels iesniegto priekšlikumu skaits, ņemot vērā diskusijas, kas pavadīja nodošanu komisijā un atbalstu pirmajam lasījumam, kā arī to faktu, ka ir nepieciešams nodrošināt visu pašvaldību

iespējas izteikties, iespējas iesniegt priekšlikumus un tajā skaitā tādā veidā Saeimai iepazīties ar apstākļiem, kādi ir likumprojekta pamatā.

Komisija tika izveidota normālā procedūrā, es esmu lasījis pieteikumā Iksšķiles novada domes pieteikumā, ka šeit nav ievērota proporcionalitāte, kuru esot pieteicējuprāt bijis jāievēro. Man ir jāatzīmē, ka Saeimā šobrīd darbojas divas komisijas, pastāvīgās komisijas, kurās, kā pastāvīgs princips ir ielikts tas, ka ir pārstāvji no frakcijām ir vienādā skaitā. Tas, acīmredzami, nav nekāds īpašs princips, ko Saeima šajā gadījumā ievēro vai neievēro.

Likumdošanas komisija arī pēc būtības attaisnojās, ņemot vērā to, ka kopumā tātad uz likumprojekta otro lasījumu tika iesniegti 316 priekšlikumi un uz likumprojekta trešo lasījumu – 366 priekšlikumi, kas ir ļoti liels priekšlikumu skaits priekš viena likuma Saeimas gaitā.

Un komisija kopumā izskatīja šo likumprojektu uz otro lasījumu 14 komisijas sēdēs, kopumā jums Satversmes tiesas rīcībā ir gan sēžu audioieraksti, gan protokoli, tātad kopumā tā norise bija gandrīz nedaudz vairāk, kā 80 stundas, kas, teiksim, Saeimas likumdošanas komisijas normālā darba kārtībā nozīmētu, ka faktiski tās komisijas darbs būtu paralizēts ar šo likumprojektu uz ļoti ilgu laiku. Komisijas sēdes nereti notika visu darbadienu no rīta līdz vakaram un tas prasa ļoti lielu koncentrēšanos uz vienu mērķi noteiktā brīdī.

Un otrā lasījumā bija 8 komisijas sēdes, nedaudz mazāk, kā 80 stundas, bet nu kopumā ļoti liels patērētā darba laiks, lai šo jautājumu izskatītu.

Kad šī komisija tika izveidota, faktiski nekavējoties Saeimas jaunizveidotās komisijas vadītājs, kuram arī bija nodota šī likumprojekta izskatīšana, nosūtīja vēstuli visām pašvaldībām un lūdza rakstveidā viedokli par Ministru kabineta iesniegto likumprojektu. Šis rakstveida viedoklis... to pauda apmēram divas trešdaļas pašvaldību... tas tika aicināts paust nevis vienkāršu viedokli kā vēstuli, bet pievienot pašvaldības domes lēmumu un šim viedoklim tika dots mēnesis laika, kas ir samērīgs periods, ņemot vērā to, ka likums „Par pašvaldībām” uzliek par pienākumu katrai pašvaldībai obligāti sanākt uz kārtējo sēdi katru mēnesi. Tā kā faktiski bija iespēja arī pietiekamu laiku veltīt šī lēmuma sagatavošanai.

Nu, turklāt, būsim arī godīgi. 2019. gada novembrī, kad atbildīgā komisija prasīja viedokli par šo jautājumu pašvaldībām, pirms tam jau faktiski sešus mēnešus bija bijis apspriešanas process Ministru kabinetā, konsultāciju process, par kuru ļoti detalizēti pirms brīža informēja gan VARAM ministrijas pārstāvji, gan Ministru kabineta pārstāvis un... teiksim tā... šaubas vai neskaidrības pašvaldību pusē droši vien uz to brīdi, ja arī tādas bija, varēja nebūt pietiekamas, lai nevarētu savu viedokli noformulēt lēmuma formā. Un ļoti daudzām pašvaldībām tas izdevās. Šis viedoklis arī tika gan izsūtīts visiem komisijas deputātiem, gan arī ievērojot vispārējo kārtību, Saeimā bija pieejams Saeimas mājaslapā pie attiecīgā likumprojekta apspriešanas un

arī šodien... ja jūs ieejat attiecīgā likumprojekta apspriešanas tabulā, tad ir redzami visi šie lēmuma projekti... es burtiski pirms apmēram stundas paskatījos, viņi tur patiešām stāv, tā kā nekas tur tā nozīmīgi nav mainījies un tie ir visi pieejami...

Tā kā apspriešana uz otro lasījumu faktiski notika tātad tradicionālā kārtībā. Saeimas komisijā notika klātienēs sēde, šie sagatavotie lēmumi vai vēstules no pašvaldībām bija pieejamas arī uz vietas sēdē deputātiem, pat tad, ja attiecīgās pašvaldības pārstāvji sēdē nepiedalījās. Tādi gadījumi arī bija.

Konkrētajā gadījumā gan Limbažu novada dome, gan Ikšķiles novada dome pauda viedokli un šie lēmumi bija pieejami atbildīgās komisijas deputātiem lēmumu pieņemšanai.

Par strīdus jautājumiem... šajā gadījumā gan par Ikšķiles pilsētas, gan Tīnūžu pagastu, gan par Skultes pagasta likteni... formulēsim to tā... tika iesniegti arī deputātu priekšlikumi, faktiski dodot iespēju deputātiem izvēlēties dažādus variantus. Bija gan priekšlikumi attiecībā uz Ikšķiles novadu... pašreiz vēl esošo Ikšķiles novadu un Tīnūžu pagasta saglabāšanu kā Ikšķiles novadu, gan priekšlikums par Ikšķiles-Salaspils novadu, gan priekšlikumi par Limbažu novadu esošajās robežās, proti, bez izmaiņām, gan, protams, bija Ministru kabineta bāzes versija, kas tika izskatīta no pirmā lasījuma, kur Limbažu novads bija jaunajās robežās, ieskaitot arī tajā Skultes pagastu, kas Saeimas procesā tika pārskatīts.

Kopumā attiecīgie jautājumi, kas attiecas uz Limbažu novada robežām, tika izskatīti trijās sēdēs uz otro lasījumu un vēl vienā sēdē uz trešo lasījumu, attiecīgi tas ir 28. janvāris, 11. februāris, 25. februāris un 6. maijs. Un Ikšķiles novada jautājums tika izskatīts 28. janvārī un 7. februārī. Minētie jautājumi tika arī plaši diskutēti un to patiešām var redzēt komisijas sēžu protokolos, izteicās ļoti liels skaits gan deputātu, aktīvi piedaloties diskusijās, gan arī, protams, ministrijas pārstāvji, kas arī piedalījās sēdē, gan arī attiecīgo novadu deputāti. Visa šī informācija jums ir pieejama Saeimas atbildes rakstā. Tā kā, tas nav nekas tāds jauns.

Tad komisijas procesā tika veiktas atsevišķas izmaiņas, salīdzinājumā ar Ministru kabineta iesniegto projektu, un šīs izmaiņas visos gadījumos tika apspriestas esot klāt attiecīgo pašvaldību pārstāvjiem un dodot viņiem iespēju izteikties, un tās tika debatētas arī Saeimas plenārsēdē.

Tādā ziņā šie priekšlikumi, kas ir atbalstīti, ir izskatīti pienācīgā kārtā, ievērojot Saeimas Kārtības rullī paredzēto procesu. Ir uzklašītas pašvaldības, uz viņu viedokļiem vienmēr komisija... visos gadījumos komisijas vadītājs lūdza atbildīgās ministrijas viedokli, kā arī deva iespēju izteikties deputātiem un tātad vismaz mans personīgais viedoklis un arī, teiksim, komisijas kopīgais viedoklis šajā jautājumā ir bijis tāds, ka šajā jautājuma ir ievērots arī Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību hartas 5. pantā minētais noteikums par konsultāciju procesu, vietējai varai ir bijusi iespēja piedalīties... ne tikai vietējai varai... teiksim, Ikšķiles pašvaldības gadījumā komisijas

sēdē piedalījās arī iedzīvotāju iniciatīvas grupas pārstāvji, kas organizēja tikšanās un aktivitātes Ikšķiles novadā.

Savukārt Skultes pagasta gadījumā komisija pēc tam, kad saņēma Nacionālās apvienības deputātu frakcijas pieteikumu, ierosinājumu, par to, ka varētu tikt izveidots Saulkrastu novads, kurā tiktu iekļauti tobrīd trīs pagasti no topošā Limbažu novada sākotnējā varianta sastāva, veica ļoti plašas diskusijas un nonāca līdz lēmumam, kuru vairākums deputātu atbalstīja, ka viens no pagastiem varētu tikt iekļauts, tomēr divi nē, sagatavojot alternatīvo komisijas redakciju, kas tika no sākuma konceptuāli komisijā izskatīta un pirms tā tika pieņemta komisijas sēdē un atbalstīta kopumā, tā tika apspriesta īpašā sanāksmē, uz kuru aicināja arī piedalīties iedzīvotājus un vietējo varu pārstāvjus. Tas notika Zvejniekciema kultūras centrā, šī sanāksme arī ir protokolēta un arī pieejama Satversmes tiesas materiālos.

Nu, no tā viedokļa raugoties, arī šajā jautājumā iespēja izteikties ir bijusi. Jā, jāatzīst, ka Limbažu novada dome, kā par to liecina arī šodienas izskatāmais pieteikums, nebija apmierināta ar Saeimas pieņemto rezultātu, līdzīgi kā Ikšķiles novada dome nebija apmierināta ar pieņemto rezultātu, bet viņu iebildumi tika uzklauti, izdebatēti pienācīgā kārtā un Saeimas deputātu vairākums izšķīrās par vienu vai otru variantu attiecīgā novada teritorijas izveidošanā.

Likums tika pieņemts pienācīgā kārtā, izsludināts atbilstoši Satversmē noteiktajai kārtībai, un tāpēc es personiski aicinātu atzīt tiesu apstrīdētās likuma normas par atbilstošām Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī par atbilstošu Eiropas Padomes vietējo un reģionālo pašvaldību hartai.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesei Sanitai Osipovai. Lūdzu!

S. Osipova.

Jā, liels paldies, Pūces kungs, par jūsu viedokli.

Mēs jau esam diezgan daudz dzirdējuši šajā tiesas sēdē gan arī Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrijas viedokli, gan Ministru kabineta viedokli. Un ir skaidrs, ka VARAM izstrādāja šo reformu un novadu iedalījumu pēc konkrētiem kritērijiem, kuri bija iekļauti arī likumprojekta anotācijā un pašā likumprojektā, šādā kvalitātē arī caur Ministru kabinetu izgāja šis likumprojekts un anotācija.

Sakiet, lūdzu, Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisija... pēc kādiem kritērijiem jūs vērtējāt tās izmaiņas, kuras jūs veicāt Ministru kabineta iesniegtajā projektā?

J. Pūce.

Nu... kritēriji no likumprojekta pamatteksta tiešām tika svītroti, atbalstot deputāta Māra Kučinska ierosinājuma, bet *de facto* atbalstot Saeimas Juridiskā biroja ierosinājumu. Tāds bija vienkārši viedokļa formā pausts, bet tātad deputāta Māra Kučinska priekšlikums tika atbalstīts un šie kritēriji tika izņemti.

Bet tas nenozīmē, ka kritēriji kā tādi vairs netika lietoti atbildīgās Saeimas komisijas darbā un to ļoti labi var redzēt vairākās vietās, apspriežot dažādu teritoriju izveidi un alternatīvus variantus. Atsauci gan deputāti lieto diskusijās, ka tas atbilst vai neatbilst visnoteiktajiem kritērijiem un diskutē par to.

Skaidrs, ka kritēriji pēc savas būtības ir Ministru kabineta priekšlikums par to, kādiem kritērijiem ir jābūt. Un kā tāds Saeimas likumdošanas procesā tas ir, protams, pakļauts Saeimas lēmumam par to, vai tos vienmēr un kādā veidā pielietot. Un katrā gadījumā, kad Saeima ir atkāpusies no šiem principiem, ir arī mēģināts meklēt risinājumu, lai nodrošinātu tās problēmas, ko tajā skaitā valdības pārstāvji, VARAM pārstāvji attiecīgi komisijas sēdē pauda kā riskantas saistībā ar šīm atkāpēm. Tas attiecas gan uz... kā jau es dzirdēju Ikšķiles novada domes pārstāvja uzdoto jautājumu par to, kā tad ar Dienvidkurzemes un Ventspils, Rēzeknes, Jelgavas un Augšdaugavas novadiem... un visos šajos gadījumos ir speciāls risinājums izveidots likumdošanas tekstā, gan arī attiecībā uz Saulkrastu novadu, kur faktiski nozīmīgi tika debatēts tas, vai Saulkrastu novads bez reģionālā attīstības centra spēš attīstīties un panākt noteiktos rādītājus. Beigu beigās deputāti izšķīrās atbalstīt modeli, kur tomēr Saulkrastu novads piedāvātajās teritorijās tiek pieņemts. Tā kā diskusijas par kritērijiem, pamatā lietojot kritērijus, ko piedāvā Ministru kabinets, notika. Jauni kritēriji sagatavoti netika. Bet, protams, ka galējā lēmuma pieņemšana tomēr ir arī Saeimas deputātu zināmā mērā politiska izšķiršanās...

S. Osipova.

Paldies. Neapšaubot politisko izšķiršanos... mani tomēr interesē vairāk šis process. Tātad tika iesniegti priekšlikumi kaut ko mainīt no tā, ko bija iesniedzis Ministru kabinets, kur apakšā bija skaitļi, vērtējums un pētījumi, un viss pārējais.

Vai komisijai bija iespējams operatīvi manevrēt ar dažādiem skaitļiem un rādītājiem, proti, vai jūs redzējāt, ka jūs pavirzāt to robežu vienā vai otrā virzienā, sadalāt to teritoriju vienā vai otrā variantā... vai jūs redzējāt, kā mainās attīstības tendences, situācijas, ekonomiskās izaugsmes iespējas... Tātad, kā tika vērtētas šīs alternatīvas un cik viņas arī bija pamatotas tādos objektīvos rādītājos?

J. Pūce.

Tātad starp komisiju un VARAM... ministrija aktīvi piedalījās komisijas darbā un bija tāda vienošanās, ka, ja komisijai ir vajadzīgi kādi dati... protams, nav

salīdzināmi tie resursi, kas ir pieejami Saeimas administrācijai vienas atsevišķas komisijas, viena atsevišķa likumprojekta, nodrošināšanai, ar tiem, kas ir pieejami izpildvarai. Un protams, ka mēs komisijas kategorijā... šobrīd es runāju ar „mēs” kā komisijas kategorijā... mēs ļoti paļāvāmies uz VARAM ministrijas iespējām un atbalstu šādu izvērtējumu sagatavošanā. Un protams, ka tur ir arī tāds zināms tāds dabisks procesuālas ekonomijas princips. Ne jau par katru priekšlikumu, ne jau par katru no šiem divos lasījumos gandrīz 700 priekšlikumiem tika gatavots šāds atsevišķs izvērtējums vai derēs, vai nederēs... Tas būtu... nu, būsīm godīgi, diezgan nejdzīgs resursu patēriņš no tādas civildienesta un ekspertu kapacitātes viedokļa, arī naudas patēriņš, jo ekspertu darbs, protams, maksā naudu, ko valsts budžetam ir jāsedz. Tāpēc tādi vērtējumi tika prasīti situācijās, kur Saeimas deputātu lēmums... šajā gadījumā komisijas lēmums, jo komisija to varēja darīt... nu, konceptuāli atšķīrās no tā, ko piedāvāja Ministru kabinets.

Un attiecībā uz Saulkrastu novadu... šodien arī dzirdēju šo diskusiju... bija lūgums no komisijas puses sagatavot profilu novadiem, kas šajā situācijā jau tika veiktas un šāds profils tika no VARAM puses sagatavots un bija arī pieejams deputātiem pirms lēmuma pieņemšanas.

Tāpat pirms lēmuma pieņemšanas bija pieejams VARAM viedoklis attiecībā uz Saulkrastu novadu, ka tas nav pamatoti VARAM prāt tādu veidot uz otro lasījumu un šo viedokli katrs deputāts varēja izvērtēt, pieņemot lēmumu.

S. Osipova.

Paldies par jūsu atbildi.

Jūs jau diezgan daudz, iepazīstinot ar komisijas viedokli, stāstījāt par to, kā ir notikušas konsultācijas ar vietējām pašvaldībām.

Sakiet, lūdzu, vai process no šī aspekta atbilst Eiropas vietējo pašvaldību hartas prasībām?

J. Pūce.

Šajā ziņā es pilnīgi pievienojos Saeimas atbildes rakstā paustajam, ka Saeimas procesā ir ievērots Eiropas vietējo reģionālo pašvaldību hartas aspekta prasības. Vietējām varām bija iespēja paust savu viedokli. Nu, turklāt šo viedokli komisijas deputāti un visi Saeimas deputāti saņēma, varēja iepazīties un tādā ziņā neziņa nepastāvēja, un neieinteresētība no parlamenta puses noteikti nav novērojama attiecībā uz vietējo varu viedokļu izzināšanu.

S. Osipova.

Paldies.

Vēl šajā lietā mēs diezgan daudz esam runājuši par subsidiaritātes principu. Un, ja Saeima saka, ka šeit nav skarts, nav pārkāpums... tad pašvaldību pārstāvji saka, ka šeit ir skarts.

Vai Saeimas komisija vērtēja arī šo aspektu? Subsidiaritātes principa ievērošanu... vai skaršanu, neskaršanu...?

J. Pūce.

Es par šo jautājumu uzdevu jautājumu gan komisijas konsultantiem, gan Juridiskā biroja konsultantiem, vai šāds jautājums ir parādījies debatēs kā atsevišķs jautājums? Un es saprotu, ka nav komisijas sēdē parādījies. Bet man šķiet, ka Saeima savā atbildes rakstā ir ļoti pamatoti izvērtējusi to, ka subsidiaritātes princips šajā gadījumā netiek skarts, jo faktiski ar šo likumu netiek veiktas izmaiņas pašvaldību vai valsts funkcijās.

S. Osipova.

Paldies, Pūces kungs, par jūsu atbildēm.

J. Pūce.

Paldies.

A. Laviņš.

Jā, Pūces kungs viens precizējošs jautājums arī no manis.

Jūs teicāt, ka tika sagatavots Saulkrastu novada profils. Vai es pareizi uztvēru, ka tika sagatavots šā novada profils pēc tam, kad jūsu vadītajā komisijā tika iesniegti priekšlikumi par to, ka Skultes pagasts ir pievienojams Saulkrastu novadam? Vai jūs runājat par to profilu, kas tika sagatavots uz to brīdi, kad Ministru kabineta projekts tika iesniegts Saeimā?

J. Pūce.

Nē, nē... atbildīgā komisija lūdza ministrijai jau pēc izskatīšanas valdībā sagatavot, tātad kādas izmaiņas notiek attiecībā ar Saulkrastu gadījumu, ja tiek izveidots šāds novads... Tā sanāca, ka Saeimas komisija tā kā divās pakāpēs balsoja par šo priekšlikumu. No sākuma nobalsoja konceptuāli, tad rīkoja apspriešanu ar sabiedrību Saulkrastu pilsētā Zvejniekciemā un paralēli saņēma VARAM viedokli, kur bija pievienots arī vērtējums.

A. Laviņš.

Jā, sapratu.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu!

A. Kučs.

Labdien, Pūces kungs!

Man būtu jautājums no sākuma par Saulkrastiem.

VARAM prezentētajā Ādažu novada profilā ir iekļauta, es teiktu, diezgan izvērsta argumentācija, kādēļ atsevišķs Saulkrastu novads nebūtu veidojams. Ne tikai tas, kas mums te ir izskanējis, bet arī tas, ka nav pietiekams skolēnu skaits, kā ir prasīts reformā, tad arī iedzīvotāju skaits, kur ir VARAM norādījis... Tātad ir virkne argumentu.

Tādēļ es gribēju prasīt... komisijā kādi tad bija tie kritēriji, pēc kuriem tika vērtēts tomēr atbalstīt Saulkrastu novada veidošanu? No rīta Saeimas pārstāvis mums teica, ka komisijas vadītājs varēs labāk uz to atbildēt, tāpēc es no jums arī gribētu šo atbildi saņemt. Paldies.

J. Pūce.

No procesuālā viedokļa tātad tika iesniegts attiecīgs atbildīgajai komisijai priekšlikums no Saeimas Nacionālās apvienības deputātu frakcijas. Un attiecīgās frakcijas deputāts, kas arī pārstāvēja komisijā šo frakciju argumentēja vairākkārtīgi... jo šis bija tiešām vairākkārtīgu diskusiju objekts, par to, kādas varētu būt apstākļi... kāpēc tomēr būtu jālemj pretēji Ministru kabineta piedāvātajam variantam par Saulkrastu novada izveidi, apzinoties...

Un to faktiski jau arī tā diskusija parāda, ka tā izveidošana neatbilst... pilnīgi precīzi neizpilda tos kritērijus, kādi ir Ministru kabineta piedāvājumā un arī likumprojekta anotācijā. Un šie argumenti faktiski tika uzlūkoti gan raugoties uz to, kā uz iedzīvotāju skaitu, kāds tas varētu būt no tāda pieauguma vai samazinājuma vai citas tendences... gan arī akcentējot Saulkrastu esošā novada un klātesošo teritoriju īpašo, specifisko situāciju, ko izraisa šīs vietas ļoti izteiktais tāds kūrorta raksturs un ekonomiskā aktivitāte Skultes ostā, kurai ir nepieciešama attīstības teritorija, kuru vislabāk būtu iespējams atrast, izmantojot arī Skultes pagasta teritoriju.

Un šie bija argumenti, kurus lietoja ne tikai attiecīgajā Saeimas komisijas sēdē. Arī tajā apspriešanas gaitā, kurā bija ļoti plašs dalībnieku skaits Saulkrastu pilsētas Zvejniekciema kultūras namā, arī šie argumenti izskanēja. Dombravas kungs, Jānis Dombrava, kas pārstāvēja... tur vairāki deputāti piedalījās, bet viņš šo viedokli aktīvi pārstāvēja, viņš to pauda. Un tātad beigās Saeimas komisijas darbā bija jālemj par to, vai atbalstīt, vai neatbalstīt un tad beigu beigās sanāca kā atbildīgās komisijas priekšlikums. Un tad attiecīgi Saeimas komisijas deputātu vairākums izšķīrās, ka šie... deputāta Dombravas ne tikai... jo viņš pēc tam šos argumentus arī saīsinātā formā pauda Saeimas plenārsēdē... un nu izšķīrās, ka atbalstīt šo priekšlikumu.

A. Kučs.

Vai, lemjot par Saulkrastu novadu deputātiem, bija pieejams arī Saulkrastu novada profils?

J. Pūce.

Tātad, pirms gala lēmuma... nē, nevis pirms gala lēmuma, bet uz otro lasījumu pirms lēmuma pieņemšanas par šī priekšlikuma gala atbalstīšanu, kur bija tā kā divas balsošanas reizes... šāds ar VARAM viedokli atsūtītajā, modelis bija pieejams. Jā.

A. Kučs.

Jā... jo es it kā neatradu... es atradu par Limbažiem, bet par Saulkrastiem nē. Nu, labi, tad varbūt jāmeklē rūpīgāk.

Bet vai... te es drusciņ gribu arī no jums dabūt skaidrību... jo no rīta tika runāts arī par to, ka tas tika daudz diskutēts un deputāti arī gāja cauri šiem septiņiem kritērijiem, kas anotācijā ir. Vai tas arī komisijas sēdē bija... parādījās? Vai jūs varat to apliecināt?

J. Pūce.

Nu, teiksim, ja mēs raugāties no tāda likumdošanas procesa, vai par katru priekšlikumu katru reizi ņēma šos septiņus priekšlikumus un kā tādu tabulu...

A. Kučs.

Nē, tieši par Saulkrastiem.

J. Pūce.

Nu, jā... Tātad diskusijās... svarīgais jautājums jau ir tas, kādi kritēriji atšķirās un atšķirīgais jautājums ir tāds... ja interpretē Saulkrastu novadu kā Pierīgas novadu, kas īsti neatbilst tai anotācijas pieejai, tad neatbilst iedzīvotāju skaits. Savukārt, ja to interpretē ne kā Pierīgas novadu, tad tam nav attīstības centra. Abi šie kritēriji tika aplūkoti un tika konstatēts, ka nav... bet ir citi apstākļi, kas deputātus pārliecināja par to, ka šī novada izveide tomēr varētu būt pamatota.

A. Kučs.

Vai varat drusciņ atreferēt, kas bija tie citi apstākļi?

J. Pūce.

Nu, es jau it kā centos pirmajā atbildē teikt... es atvainojos, sava paziņojuma tajā daļā... ka iedzīvotāju skaits Saulkrastu novadā ir specifisks ar to, ka tas atšķiras pa pusgadiem, sezonāli... un tātad tas nozīmē, ka faktiski tās funkcijas un potenciālie

ienākumi un izaugsme varētu mainīties atkarībā no tā, ja šī teritorija attīstās tomēr kā atsevišķa administratīvā teritorija, ar tomēr tādu specifisku ievirzi, kur kūrorta zonai ir loma. Ekonomiskā attīstība, kas šai teritorijai ir dzinējspēks, kas būtu osta un ar to saistītie ražošanas objekti. Un šie faktori arī pārliecina par to, ka šī teritorija varētu sasniegt... pārliecināja deputātus pretēji prognozēm, kuras bija izskanējušas... ka tomēr varētu sasniegt šo iedzīvotāju skaitu, kas ir nepieciešams.

A. Kučs.

Paldies.

Un tad par Ikšķili man būtu jautājums.

Vairāk par to, kādi tad bija deputātu argumenti, jo es saprotu no VARAM pozīcijas, ka tas, ka Ikšķile grib pievienoties Salaspilij, parādījās tikai uz to brīdi, kad tas tika apspriests jau Saeimā. Un tāpēc VARAM saka, ka mēs nevarējām to izvērtēt, jo tas parādījās vēlāk.

Un tāpēc mans jautājums ir tāds... ņemot vērā, ka Ogres novadā faktiski jau bez Ikšķiles būtu 47 tūkstoši iedzīvotāju, Salaspilī būtu 22 tūkstoši, tātad mums tagad ir izveidojies ir viens ļoti liels novads ar 58 tūkstošiem, un Salaspils paliek ar 23.

Un ņemot vērā arī iedzīvotāju vēlmi, kādi tad bija tie deputātu apsvērumi, kāpēc tika noraidīta Ikšķiles iedzīvotāju vēlme pievienoties Salaspilij, ņemot vērā arī to, ka jūs pats esat publiski teicis, ka, ja Ikšķile pievienotos Salaspilij, viņa izpildītu visas Pierīgas pašvaldībai noteiktās prasības.

J. Pūce.

Tā tiešām bija... no tāda lēmuma pieņemšanas viedokļa ir divi iespējamie alternatīvie modeļi, kas bija iespējami, un faktiski viņi abi divi bija pieejami Saeimas deputātiem lemšanai.

Ministru kabineta piedāvātais modelis, kur, atbilstoši iepriekš jau vairākkārt Ministru kabinetā... iepriekš jau VARAM pārstāvji minēja apspriestās kategorijās gan sadarbības teritoriju kontekstā, gan citur... Ikšķiles novads tika plānots kopā ar Ogres novadu un Ķeguma, un Lielvārdes novadiem vienā teritorijā... vai alternatīvs variants, kurā Ikšķile tiek apvienota ar Salaspils novadu un tiek izveidots vienots novads, kas tātad kvalificētos kā Pierīgas novads un turklāt būtu ar ietiekamu iedzīvotāju skaitu un varētu realizēt savas funkcijas.

Abi šie varianti bija pieejami arī kā priekšlikumi. Par tiem varēja balsot. Par abiem notika... MK varianta priekšlikums savukārt jau bija kā bāzes teksts, tā kā tas jau automātiski kā variants tika skatīts...

Un priekšlikumu apspriešana notika un izskanēja vairāki argumenti. Tajā skaitā... tas, kas ir viens elements, kas ir jāņem vērā, kas vairākkārt ir izskanējis... es līdz šim neesmu to dzirdējis šajā izskatīšanā... Ir jāsaprot, ka Saeimai un Ministru

kabinetam, sagatavojot un pēc tam Saeimā izskatot šo modeli, ļoti svarīgi jau nav tikai pieņemt lēmumu par vienas katras atsevišķas teritorijas optimālo vai vislabāko modeli viņiem... Te ir ļoti svarīgs jautājums, lai katram būtu vislabākais modelis... labākais iespējamais... Mēs meklējam nevis katrai teritorijai, ja mēs tādās matemātiskās kategorijās runājam... optimizējam līdz optimālam... bet mēs cenšamies visu valsti optimizēt. Un valdības pieeja tai optimizācijai faktiski bija ap reģionālajiem un nacionālās attīstības centriem. Un tāds reģionāls attīstības centrs ir Ogres pilsēta, kura faktiski ar Ikšķiles pilsētu veido vienotu aglomerāciju un apdzīvotu telpu. Tās ir teritorijas, kuras tuvākajā punktā ir mazāk kā pusotru kilometru viena no otras.

Un šis ir faktors, kas ir nozīmīgs faktors, ja mēs arī aplūkojam kartē. Un Ikšķiles novadu, ja aplūkojam un salīdzinām ar Ogri... tad sanāk, ka Ogres novads ir teritorija, kurai kā administratīvajam centram visapkārt, izņemot vienu apmēram dažu simt metru joslu, veidotu cits novads, Salaspils novads, jo Ikšķiles novads tā kā apķer to Ogres pilsētu. Un tur ir arī, teiksim, jēgpilni... tik tuvu atrodoties pašvaldību pilsētām viena otrai, meklēt tomēr kopīgu attīstības iespēju, kamēr Salaspils pilsēta atrodas tālāk no Ikšķiles. Salaspilij ar Ikšķili arī nav kopīgu pakalpojumu, ko tai sniegt, tur nav kopīgas pašvaldību sadarbības pieredzes...

Un nu... protams, ka deputātiem bija iespēja šādi teritoriju izveidot tādu, lai tā atbilstu Ministru kabineta nostiprinātajiem kritērijiem, līdzīgi kā atbilst arī šis modelis, kur Ikšķiles pašvaldība ir kopā ar Ogres, Ķeguma un Lielvārdes pašvaldībām.

Nu, tā bija izšķiršanās, kur ļoti pārliecinoši deputātu vairākums gan komisijā, gan pēc tam Saeimas sēdē izšķīrās atbalstīt šo variantu.

A. Kučs.

Paldies.

Un vēl viens jautājums, kas parādījās mums... un ko arī Pleša kungam uzdevām... par finansiālajiem ieguvumiem pašvaldību reformas rezultātā.

Es saprotu, ka Ministru kabinets atsevišķu šādu izvērtējumu neveica. Vai Saeimai bija pieejams šāds izvērtējums, kādi būs finansiālie ieguvumi, teiksim, pašvaldību reformas rezultātā?

J. Pūce.

Tāpat Saeimas atbildīgā komisija uzaicināja uz savu sēdi ziņot... tāpat gan sākotnējā fāzē... ziņot gan Ministru kabinetu, respektīvi, tāpat VARAM pārstāvjus, ziņot par šo likumprojektu un potenciālajiem ieguvumiem, gan arī pēcāk sēdē uzklauzīja ar atsevišķu ziņojumu Latvijas Bankas pārstāvjus. Turklāt Latvijas Bankas pārstāvji piedalījās vēl vairākās citās komisijas sēdēs un varēja sniegt savu atbalstu komisijas darbā. Tā kā šāds vērtējums tika iegūts no šiem datiem.

Ministru kabinets ziņoja arī par agrāk notikušiem vērtējumiem, tajā skaitā par vērtējumiem, kas ir jau iepriekš pieminētais tādā *ex-post* vērtējums iepriekšējam administratīvi teritoriālās reformas posmam 2013. gadā, kur zināma ekonomiskā argumentācija bija ietverta, kā arī, protams, sadarbības teritoriju veidošanas aktivitātes ietvaros veiktais izvērtējums konceptuālajam ziņojumam. Un visi šie argumenti bija pieejami Saeimas deputātiem un tie tika gan rakstiski pieejami, gan arī mutvārdos tos attiecīgi atbildīgie ministriju pārstāvji un Latvijas Bankas pārstāvji pauda.

A. Kučs.

Nu es saprotu, ka centrālais, kā arī Ministru kabinets norādīja, bija viens no šiem Latvijas Bankas pētījumiem.

J. Pūce.

Nē, nu es domāju, ka tas ir diezgan objektīvi, ka... nu... mēs jau arī diezgan objektīvi novērtējam situāciju, ka Latvijā ir maz institūciju, kas var veikt ļoti detalizētu finanšu ieguvumu analīzi un man šķiet, ka Latvijas Banka... vismaz man personīgi šķiet, ka Latvijas Banka viennozīmīgi tāda ir. Uzticība šai institūcijai, viņas kompetencei, manuprāt, nav apšaubāma.

A. Kučs.

Paldies.

Un varbūt pēdējais jautājums būtu tāds... par šīm konsultācijām ar pašvaldībām.

Es domāju, cik lielā mērā komisija varēja pārliecināties par to, kādi bija iebildumi no pašvaldībām, ja, kā VARAM norāda, tās konsultācijas ar pašvaldībām nebija protokolētas. Un es saprotu, ka atsevišķi pašvaldību pārstāvji bija uzklauti tieši klātienē komisijā, bet par pārējiem... kā komisija varēja iegūt pilnvērtīgu iespaidu, ja, teiksim, šīs konsultācijas nebija protokolētas. Tāds ir mans jautājums.

J. Pūce.

Nu, pirmkārt, es gribētu atzīmēt to faktu, ka visiem pašvaldību pārstāvjiem, kas vēlējās izteikties par konkrētu likumprojekta normu vai apstākli, bija dota iespēja izteikties. Nevienam netika liegts. Un sēdes bija atklātas un katrs varēja izteikties un paust savu viedokli.

Turklāt komisija nepaļāvās tikai uz Ministru kabineta un VARAM veikto konsultāciju procesu, bet pilnīgi atbilstoši tam, kā, manuprāt... es vismaz arī tā interpretētu... Satversmes tiesa 2009.–2010. gadā lēma attiecībā uz iepriekšējo administratīvi teritoriālās reformas posmu... pati veica darbības, lai uzzinātu pašvaldību viedokli, prasīja rakstveidā atsūtīt šos lēmumus, visi šie lēmumi bija

pieejami komisijas deputātiem un visiem deputātiem faktiski caur Saeimas mājaslapu, bet normālā procesā arī pat papīra formā deputātiem un lēmumi bija pieņemti deputātiem zinot par pieņemtajām pašvaldības pozīcijām, pat ja tās netika paustas mutvārdos Saeimas komisijas sēdē. Bet ļoti daudzas pašvaldības izteicās. Tas jau arī veidoja tās apspriešanas 80 stundas, kas tika pavadītas apskatot likumprojektu uz otro lasījumu.

A. Kučs.

Paldies jums. Vairāk jautājumu nebūs.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvim. Lūdzu!

M. Šķiņķis.

Pateicos. Man ir vairāki jautājumi.

Pirmais jautājums. Jūs teicāt, ka ATR komisija bija likumdošanas komisija un ka ir vēl divas komisijas Saeimā, kur nav proporcionalitātes princips ievērots.

Pirmkārt, gribētu lūgt, kuras ir vēl tās divas komisijas... Un otrkārt, arī jūsu viedokli, jūs esat arī jurists, par Satversmes tiesas spriedumu Nr. 2017-32-05 lietā, tātad par proporcionalitātes principa ievērošanas pienākumu pašvaldību komisijās un tā nozīmi konkrētā strīda izšķiršanā. Paldies.

J. Pūce.

Tātad tās divas komisijas, kuras Saeimā ir izveidotas neproporcionāli... tātad pa vienam pārstāvim no frakcijas vai pa diviem... ir Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija un Nacionālās drošības komisija. Nebūt ne maznozīmīgas Saeimas komisijas ar diezgan nozīmīgu atbildību atsevišķos jautājumos.

Savukārt attiecībā uz otru jautājumu. Es, protams, augsti vērtēju jūsu ticību manām jurista prasmēm... es jau ilgāku laiku nepraktizēju kā jurists un kur nu konstitucionālo tiesību jurists... un esmu pilnīgi pārliecināts, ka tāds cienījams, zvērināts advokāts kā jūs, Šķiņķa kungs, daudz labāk pārzināt Satversmes tiesas judikatūru kā es.

Es patiešām neesmu iepazinies ar šo konkrēto spriedumu. Ja ir kaut kādi apstākļi, kas ir jāvērtē, es ar lielu prieku to izlasīšu, bet prasīt man kā eksperta viedokli šajā jautājumā, būtu Satversmes tiesas laika nelietderīga tērēšana, jo es neesmu eksperts šajā jautājumā. Es esmu politiska amatpersona, kas ir ievēlēta par komisijas priekšsēdētāju, es varu komentēt šo jautājumu. Es nevaru komentēt konkrētu Satversmes tiesas spriedumu. Man nav kompetences.

M. Šķiņķis.

Jā, spriedums gan bija par pašvaldību komisijām. Jums kā ministram droši vien vajadzētu zināt. Bet, labi.

Nākamais jautājums. Vai jūs kā ministrs devāt konkrētus uzdevumus parlamentārajam sekretāram Pleša kungam attiecībā uz novadu reformu?

J. Pūce.

Parlamentārā sekretāra funkcijas ir aprakstītas Ministriju iekārtas likumā un to ietvaros, protams, ka es esmu devis rīkojumus parlamentārajam sekretāram kā ministrs.

Attiecībā uz komisijas gaitu... nu, jūs saprotiet... šis man kā ministram bija lielākais politiskais uzdevums, ko es savā ministra karjerā īstenoju un es komunicēju ar desmitiem Saeimas deputātu šī likumprojekta apspriešanas gaitā

Bet, ja jūs domājat, ka es devu parlamentārajam sekretāram uzdevumu kā komisijas priekšsēdētājam... man nemaz tādu funkciju nav, tas nebija nepieciešams.

M. Šķiņķis.

Sapratu.

Tad lietā ir tādi izvirzīti apgalvojumi, ka jūs esat vairākkārt arī teicis kā ministrs, ka VARAM neiebilst pret Ikšķiles pievienošanu Salaspils novadam.

Ja jūs varētu, lūdzu, to savu domu gaitu, kā jūs nonākat līdz atbildei, ka jums nav iebildumu... kā VARAM amatpersonai.

J. Pūce.

Es, Šķiņķa kungs... lūgtu jūs precizēt, kādos gadījumos es esmu teicis, ka VARAM neiebilst?

M. Šķiņķis.

Piemēram, Ikšķilē, tikšanās ar iedzīvotājiem 2009. gada novembrī.

J. Pūce.

Šajā tikšanās reizē, atbildot iedzīvotājiem uz jautājumiem, es teicu, ka ja Ikšķile kvalificētos kā Pierīgas pašvaldība un tas būtu iespējams tikai esot kopā ar Salaspili, jo tā ir faktiski vienīgā pašvaldība, kā viņi var tikt līdz Rīgai un kļūt par Pierīgas pašvaldību, tad tā atbilstu kritērijiem. Bet tas nenozīmē, ka es paudu viedokli, ka es neiebilstu, ka tā notiktu. Tas ir mans personiskais viedoklis un tas nav personisks kā ministra vai personisks kā Jura Pūces, bet kā cilvēka, kurš šajā procesā ir piedalījies.

Es esmu arī ar ekspertiem vairākkārtīgi par šo jautājumu pārrunājis, tajā skaitā arī ar ministrijas ekspertiem, teritoriālās plānošanas ekspertiem, kas man personiski ir vairākkārtīgi teikuši, ka Ikšķiles pilsētas un Ogres pilsētas atsevišķi, piemēram,

teritoriāla plānošana ir aplūkojama kā problēma nevis kā risinājums. Un, ja Ikšķiles pilsēta paliek nodalīta no Ogres pilsētas teritoriāli, tā problēma saglabātos.

M. Šķiņķis.

Sapratu. Laikam ir pārpratuši jūsu teikto cilvēki...

Tad nākamais jautājums. Vai kopš 2010. gada un arī darbā VARAM tika vērtēts, vai attīstības centri nav zaudējuši savu aktualitāti, proti, vai nav izveidojusies tāda situācija, ka ir kādi jauni attīstības centri reģionālie vai nacionālie izveidojušies vai kādi citi vairs neatbilst tām prasībām, kādas bija iepriekš?

J. Pūce.

Reģionālas un nacionālas nozīmes attīstības centrus nosaka diezgan augstā politikas plānošanas līmenī, proti, Nacionālās attīstības plānā un sagatavojot Nacionālās attīstības plānu nupat... nupat, gatavojot NAP 2020-2027 versiju, atkal tika veikts izvērtējums par to, vai šie centri ir un tika saglabāti esošie 21 + 9.

Bet šo procesu koordinē Pārresoru koordinācijas centrs.

M. Šķiņķis.

Paldies.

Tad vēl viens... varētu būt pēdējais jautājums.

Jūs izteicāt apgalvojuma formā, manuprāt, nepatiesu apgalvojumu un tāpēc gribēju precizēt. Jūs teicāt, ka Ikšķilei nav sadarbības ar Salaspils pašvaldību. Manuprāt, tas ir absolūti nepatiess apgalvojums. Gribētu izvērst, kādēļ jūs tā sakāt un ko jūs saprotat, ka nav sadarbības?

J. Pūce.

Sadarbība šajā likumprojekta sagatavošanas laikā, kur mēs arī gatavojām pašvaldību profilus, bija par to, kādi kopīgi pakalpojumi tiek sniegti... vai kopīgas iestādes vai kopīgi pakalpojumi... tas ir VARAM sagatavotajā modelī... Un arī, protams, sadarbības teritoriju izveidē, kas vienā gadījumā Latvijā tika realizēts, proti, attiecībā uz civilo aizsardzību.

Un šajos jautājumos Ikšķiles pašvaldībai gadījumos, kur viņa neveic viena pati funkciju, bet sadarbojas ar pašvaldību, biežākā pašvaldība, ar kuru viņa sadarbojas, ir Ogres pašvaldība.

M. Šķiņķis.

Vai VARAM vērtēja sadarbību, kas ir Ikšķilei biedrības ar „Pierīgas pašvaldību apvienība” ietvaros, tātad veikto sadarbību... un sadarbību, kas ir Salaspils novada apvienības ietvaros veiktās sadarbības darbības, arī likuma „Par pašvaldībām” izpratnē?

J. Pūce.

Tātad biedrība „Pierīgas pašvaldību apvienība” nav pašvaldību sadarbības forma, bet pašvaldību... nu, tādā ziņā, ka pašvaldība ir kopīgu funkciju realizācijas forma. Tā ir pašvaldības interešu aizstāvības forma saziņā ar valsts pārvaldi.

Savukārt Salaspils novada... manuprāt, tur tas termins nav pareizs, jo tādu es neatpazīstu... Salaspils novada attīstības...?

M. Šķiņķis.

Apvienība...

J. Pūce.

Salaspils novada apvienība...? Piedodiet, es tādu terminu neatpazīstu.

M. Šķiņķis.

Sapratu. Neesat tad laikam dzirdējis par tādu.

Paldies. Man pagaidām nav citu jautājumu.

A. Laviņš.

Lūdzu, Limbažu novada pašvaldības pārstāvim... ir jautājumi? Lūdzu, jums vārds.

A. Stucka.

Jā, paldies. Es labprāt izmantošu to savu tiesību.

Jāsaka, ka tas, ko teica Pūces kungs, mani kārtīgi samulsināja. Un vairāk mani samulsināja tāpēc, ka vismaz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas eksperti šodien Satversmes tiesā norādīja kaut ko citu.

Tātad es saprotu, ka ir ieviesusies zināma neskaidrība attiecībā par tā saucamajiem jauno novadu izveides profiliem. Lietā Limbažu novada dome ir iesniegusi visus šos profilus, kas tika apspriesti, tajā skaitā Saeima savā atbildes rakstā arī ir pievienojusi pašvaldību profilus – apvienotais Limbažu novads. Es neesmu redzējis un nav arī lietas materiālos neviens profils, kur būtu jaunais Limbažu novads vērtēts, kuram tiek ņemts nost Skultes pagasts. Tāpat es neesmu redzējis nevienu jaunā Saulkrastu novada profilu, kurā būtu ņemts nost... pareizāk sakot, kuram būtu iekļauts tikai un vienīgi Skultes pagasts.

Vai Pūces kungs varētu viest skaidrību? Tad kur ir tāds profils? Kur ar viņu var iepazīties, kad viņš ir ticis apspriests? Paldies.

J. Pūce.

Es, iespējams, neprecīzi izteicos iepriekš atbildot uz jautājumiem... ir skaidrs, ka pilnvērtīgs profils tāds, kāds tika sagatavots Ministru kabinetam uz sabiedrisko apspriešanu ar pašvaldībām, VARAM ministrija tajā termiņā, ko deva atbildīgā komisija, protams, sagatavot nevarēja, bet attiecīgajam priekšlikumam sagatavoja pamatdatus vērtējumam, tajā skaitā, lai varētu Saeimas deputāti būt informēti...

Un.. jā... šis sagatavotais vērtējums ietvēra arī Liepupes un Vidrižu pagastus... taisnība... tāpat atsevišķs, kur ir tikai Skulte, tāda vērtējuma nav.

A. Stucka.

Paldies par sniegto atbildi. Tagad man ir skaidrs.

Nākamais jautājums ir tāds. Pirms trešā lasījuma, starp citu, jūs iesniedzāt priekšlikumu pārejas noteikumos kardināli jaunu attiecībā par to, ka tiek noteikts termiņš un arī kārtība, kā notiek mantas un finanšu resursu sadale no Limbažu novada par labu Saulkrastu novadam. Šis priekšlikums nekad netika apspriests nedz komisijā, nedz arī ministrijā.

Kāpēc bija šāda komisijas pozīcija neapspriest ar pašvaldību šādu jaunu priekšlikumu?

J. Pūce.

Tāpat konkrētais priekšlikums uz trešo lasījumu tika iesniegts no ministrijas puses tehniski tāpēc, ka līdz šim jau bija iepriekšējais regulējums attiecībā uz Olaines un Ķekavas novadu mantas sadali un attiecībā uz Inčukalna novada mantas sadali starp... tagad tas saucās starp Ropažu novadu un Siguldas novadu... Un tā kā Seima otrajā lasījumā bija atbalstījusi priekšlikumu, kurā Limbažu novada viena teritoriālā vienība tiek nodota citam novadam, protams, ir vietā veikt mantas pārdali, jo tie ieguldījumi, kas publiskajam sektoram pieder konkrētā pagasta teritorijā, ir publiskajai institūcijai pie administratīvi teritoriālās reformas jānodrošina, ka tā būtu attiecīgās pašvaldības manta, kas to pēc tam apsaimniekotu vai nodrošinātu pakalpojumu sniegšanu šajā teritorijā. Šim regulējumam ir paredzēti Ministru kabineta izstrādāti noteikumi, kā tas varētu notikt, tādu deleģējumu Saeima ir pieņēmusi. Šis likumprojekta priekšlikums tika iesniegts Saeimas kārtības rullī paredzētajā kārtībā, tika izskatīts atbildīgās komisijas sēdē, tika debatēts un tika pieņemts.

A. Stucka.

Paldies. Tad man precizējošs jautājums.

Kurā komisijas sēdē tika debatēts ar Limbažu novada domes pārstāvjiem par termiņu – 1. jūlijs, 31. decembris, – un kā šajā termiņā ir iespējams veikt visas šīs

iecerētās procedūras, kas ir saistītas ar pašvaldību resursu sadali? Kad tas notika? Paldies.

J. Pūce.

Nu, es teikšu, ka šis ir ļoti precīzs jautājums, es nevarēšu uzreiz jums atbildēt, man ir jāpārbauda komisijas protokoli, vai tāda diskusija notika.

Manā rīcībā nav tāda informācija, ka atsevišķi informācija par Limbažu novada pašvaldību par šo būtu bijusi. Es atceros šā priekšlikuma apspriešanu Saeimas komisijas sēdē, tas tika pieņemts, Saeimas komisijas piekrītot ministra iesniegtajam priekšlikumam, pieņemot, ka tas ir atbilstoši termiņam. Tas arī netika apstrīdēts pēc tam, izskatot plenārsēdē, kā tāds... jo par daudziem priekšlikumiem bija debates. Par šo nebija debates.

A. Stucka.

Tāpat arī par šo priekšlikumu bija debates. Tas jums ir jāpalasa tad debašu stenogrammās.

Bet ir jautājums, ko es uzdevu Saeimas pārstāvim un viņš teica, ka uz to varētu atbildēt komisijas pārstāvis. Tāpēc es šo jautājumu uzdošu jums.

Tāpat pēc šīm konsultācijām par Skulti Saulkrastos tāpat Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sagatavoja viedokli, ko nosūtīja atbildīgajai komisijai un šajā viedoklī norādīja, ka neatbalsta jauna Saulkrastu novada izveidi, jo tāpat sadalīšana nav skaidra, Limbažiem tas radīs problēmas saistībā ar finanšu līdzekļiem, plus nav tāpat šī reģionālās nozīmes attīstības centra.

Tāpat, iepazīstoties ar komisijas sēžu audioierakstiem, ar protokoliem, es neredzēju un nedzirdēju, ka ir notikušas diskusijas, kur ir pretargumentēti šiem VARAM konstatējumiem.

Vai jūs varat paskaidrot, kāda šī apspriede notika? Paldies.

J. Pūce.

Nu... gluži tāpat kā ar priekšlikumiem, kurus iesniegušas pašvaldības, ja pie konkrētā priekšlikuma iesniegšanas attiecīgi arī ministrija nevēlas paust šo viedokli argumentēti, ka šī pozīcija ir obligāti mutvārdos pārrunājama, visi rakstveida priekšlikumi ir pieejami deputātiem un tie ar tiem iepazīstas un pieņem gala lēmumu. Ne vienmēr obligāti ir jābalstās uz mutvārdos izteiktiem argumentiem, lai pieņemtu lēmumu. Itin bieži mēs paļaujamies uz rakstveidā izteiktajiem argumentiem. Šajā gadījumā tas bija rakstveidā izteikts arguments, kas bija Saeimas komisijas deputātiem vērtēšanai.

A. Stucka.

Paldies par sniegto atbildi.

Tad vēl paturpinot šo jautājumu.

Iepazīstoties ar audioierakstiem un protokoliem, tātad nevar konstatēt, ka uz Limbažu un arī Alojās novada domes pārstāvju uzdotajiem jautājumiem par pamatojumu lemt nodalīt Limbažiem Skultes novadu, tiek sniegtas jebkādas atbildes. Piemēram, par iedzīvotāju ienākuma nodokļa iekasēšanu, par nekustamā īpašuma nodokļa iekasēšanu... tātad šādu atbilžu nav.

Kā jūs komentēsiet sēdes darba organizāciju, ja pašvaldībām netiek sniegtas atbildes uz uzdotajiem jautājumiem? Paldies.

J. Pūce.

Nu man šķiet, ka tas ir jūsu vērtējums par to, ka netiek sniegtas jebkādas atbildes.

Tas jau nav sarunas... teiksim, uzklausišana nenozīmē, ka obligāti ir jāizvērs diskutija par katru izteiktu priekšlikumu atsevišķi. Ir iespējams paust arī kopīgu viedokli. Saeimas komisijas sēdē par šo jautājumu, par Saulkrastu novada izveidi, tajā iekļaujot Skultes pagastu... to jūs šeit nevarat noliegt, debates bija, diskusijas bija, deputāti, atbildīgā ministrija, pašvaldību pārstāvji izteicās, pauda savu viedokli, pozīcijas... Nu, šis ir demokrātisks process, kurā... tā nav sēde kā tiesas sēde, tas ir demokrātisks likumdevēja politisks process, kurā tiek pieņemti lēmumi, uzklausot argumentus. Un kuri argumenti vairāk pārliecina, tas ir demokrātiski ievēlēta likumdevēja darbības rezultāts, tas ir, kā viņi to novērtē.

A. Stucka.

Es sapratu. Paldies par atbildi.

Sakiet, vai Saeimas atbildīgās komisijas deputāti vienojās par kādu reglamentu, kā tiks uzklausiņas pašvaldības konsultācijās Saeimas komisijas sēdēs, jo, kā mēs to labi zinām, Saeimas kārtības rullis... viņš ir ļoti vispārīgs attiecībā par to, ka ir apspriešana par priekšlikumiem. Vai bija šāda īpaša procedūra, par ko vienojās deputāti?

J. Pūce.

Man ir jāpārliecinās par šo jautājumu... Ja es vadīšos pēc savas personiskās atmiņas, es varu kļūdīties... Man šķiet, ka pašā pirmajā sēdē vienojās par laiku, ko katrs cilvēks var izteikties, bet tas ir jāpārliecinās. Šis ir nozīmīgs jautājums šīs lietas izskatīšanai, es varu pārliecināties...

A. Stucka.

Paldies. Man vairāk nav jautājumu.

A. Laviņš.

Jā... Es tieši šo aspektu gribu šobrīd precizēt. Vai apmierina sniegtā atbilde, vai arī mēs varam rīkoties tādā veidā, ka ieplānotajās citās tiesas sēdēs lūgt atbildi uz šo jautājumu un es sadzirdēju vēl vienu jautājumu, uz kuru nebija sniegta precīza atbilde, jo jautājums bija patiešām par ļoti precīzu informāciju. Un es sapratu no Pūces kunga, ka, ja šo informāciju precīzi neatceras, tad ir jādod skaidra norāde, ka ir jāaplūko konkrētie dokumenti.

Tāpēc es vaicāšu Stuckas kungs, jums... Vai ir nepieciešams organizēt procesu tādā veidā, ka nākamajās dienās mēs vēlreiz varam aicināt Pūces kungu piedalīties tiesas procesā un atbildēt uz šiem diviem jautājumiem?

A. Stucka.

Jā, paldies.

Manuprāt, šiem jautājumiem būtiska nozīme ir lietā, tāpēc es lūgtu jūs aicināt Pūces kungu atbildēt uz šiem jautājumiem kādā no nākamajām tiesas sēdēm. Paldies.

A. Laviņš.

Jā... Pūces kungs, jautājumi ir saprotami, par ko?

J. Pūce.

Es lūgtu atkārtot, ja drīkstētu, par ko tieši sagatavoties?

A. Laviņš.

Tieši tā. Es arī lūgtu vēlreiz tos jautājumus, uz kuriem bija neskaidri saņemta atbilde, tie bija divi... precizējiet vēlreiz. Būs skaidrs uzdevums Pūces kungam, un mēs vienosimies par datumu, kad uzklaušīsim par šiem jautājumiem. Lūdzu!

A. Stucka.

Paldies.

Tāpat apgrieztā secībā. Otrs jautājums bija par to, vai Saeimas atbildīgās komisijas deputāti vienojās par īpašu konsultāciju ar pašvaldībām kārtību, lai tas atbilstu Eiropas Vietējo pašvaldību hartai, ko neparedz Saeimas kārtības rullis.

A. Laviņš.

Tad būs tikai viens jautājums, ja?

A Stucka.

Un otrais jautājums. Joprojām es gribētu redzēt, kas ir šis materiāls, kas tika, teiksim tā... iesniegts deputātiem, lai viņi varētu pieņemt lēmumu par Limbažu novada teritorijas izveidošanu bez Skultes pagasta.

A. Laviņš.

Stuckas kungs... lietas materiāli ir pieejami un tādi lietas materiāli, kādi tie ir, atbilstoši tiem lieta tiks izskatīta.

Šobrīd jums bija iespēja uzdot Pūces kungam jautājumu. Ja vēl palika kāds neskaidrs jautājums, tad, lūdzu, to formulējiet un būs skaidrs uzdevums, kas ir jāsagatavo kolēģim.

A. Stucka.

Tad būs šis viens jautājums.

A. Laviņš.

Paldies.

Virzāties uz priekšu.

Vai Saeimas pārstāvim būs jautājumi? Es saprotu, ka šī komisija ir viena no Saeimas struktūrām, bet, ņemot vērā, ka ir šī komisija uzaicināta kā atsevišķa pieaicinātā persona, es tomēr došu vārdu jautājuma uzdošanai arī Saeimas pārstāvim. Lūdzu. Ja ir jautājumi...

L. Liepa.

Jā, paldies, godātais sēdes priekšsēdētāj! Ir viens jautājums.

Sakiet, lūdzu, godātais komisijas priekšsēdētāja kungs, skatoties uz novadu reformas karti, kāda tā ir šobrīd, vai jūs varētu sacīt, ka piedāvātais novadu sadalījums atbilst septiņiem kritērijiem, kas ir iestrādāti anotācijā, ko Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija iesniedza kopā ar likumprojektu Saeimā? Septiņiem kritērijiem... Paldies.

J. Pūce.

Uz šo jautājumu diemžēl nav iespējama vienkārša „jā” vai „nē” atbilde. Tātad es atbildētu, ja man būtu jāatbild īsi, es teiktu, ka pamatā jā. Un pamats ir saistīts ar to, ka tātad visi gadījumi, kas atšķiras no pilnīgi precīzi fiksētajiem visiem septiņiem kritērijiem, tie ir pamatoti... Tie, pirmkārt, ir gadījumi, kur tikai atsevišķi kritēriji atšķiras nevis visi. Otrām kārtām, tie tika pamatoti procesā vai nu ar darbībām, kas samazina tos riskus attiecībā pret administratīvi teritoriālās reformas mērķi, kas bija fiksēts arī Saeimas lēmumā 2019. gada martā, vai ar pietiekami pārliecinošu

argumentāciju no citām pusēm, kas nebija Ministru kabinets vai VARAM ministrija, diskusijās par šo. Visi izveidotie novadi ir izpilda... ar šiem papildus faktoriem izpilda šos kritērijus.

L. Liepa.

Liels paldies.

Šobrīd jautājumu komisijas vadītājam nav.

Bet, godātā tiesa, es vēlētos priekšlikumu attiecībā uz novadu profiliem, par kuriem mēs esam šodien diezgan bieži jau pieminējuši un diskutējuši. Ar jūsu atļauju es norādītu, ka šobrīd Vides un reģionālās attīstības ministrijas mājaslapā ir pieejami gan Saulkrastu novada, gan Limbažu šībrīža novada profili, kuri gan apjoma ziņā ir mazāki nekā tie, kurus iesniedza īpašās komisijas darbam, pirms likumprojekts tika skatīts, tomēr tie ir visiem publiski pieejami un, ņemot vērā tiesas lietderību, acīmredzot, mēs varētu šos abus profilus pievienot lietas materiāliem. Tad ar jūsu atļauju mēs tos iesniegsim.

No otras puses – tā ir publiska informācija, un ar to jebkurš lietas dalībnieks var iepazīties jau šobrīd publiski VARAM mājaslapā.

A. Laviņš.

Paldies. Tātad komisijas vadītājs ir uzklusīts. Norādīšu Pūces kungs, ka uz atlikušajiem jautājumiem visticamāk mēs aicināsim jūs piedalīties tiesas sēdē 26. janvārī. Es ceru, ka varēsiet izbrīvēt laiku.

Un lai būtu skaidrība gan lietas dalībniekiem, gan jums, ka vajadzētu tomēr atvēlēt laiku, lai piedalītos šajā procesā.

Teikšu paldies par dalību šīs dienas tiesas sēdē. Paldies par sniegtajām atbildēm, un lai jauka diena!

Cienījamie lietas dalībnieki! Šobrīd Satversmes tiesa izsludina mazu pārtraukumu uz 10 minūtēm.

Pēc pārtraukuma turpināsim ar Latvijas Bankas uzklusīšanu.

Tātad šobrīd ir 16.28... tātad turpināsim sēdi 16.40.

(Pārtraukums)

A. Laviņš.

Lūdzu, sēdieties!

Turpinām tiesas sēdi.

Uzklusīsim Latvijas Bankas pārstāvjus.

Satversmes tiesas lietā ir iesniegti dokumenti, no kuriem izriet pilnvarojums Edvardam Kušneram un Kārlim Vilertam pārstāvēt Latvijas Banku. Un ir iesniegti arī

personu apliecinoši dokumenti un mēs varam identificēt, ka Edvards Kušners un Kārlis Vilerts... viņu personības atbilst tiem dokumentiem, kas ir mūsu rīcībā.

Tātad vārds viedokļa sniegšanai Latvijas Bankas pārstāvjiem. Lūdzu, kurš no jums pirmais sniegs viedokli?

K. Vilerts.

Sveiki, godātā tiesa! Tas būšu es, Kārlis Vilerts.

Es saprotu, ka es varu palikt sēžot?

A. Laviņš.

Jā, tieši tā.

K. Vilerts.

Jā, tā kā viedokli jau esam snieguši rakstiski, es centīšos savu stāstāmo gari neizstiept un ieskicēšu to fonu un to, ko mēs saistībā ar lietu esam darījuši Latvijas Bankā.

Un sāksim ar to, ka Latvijā pašvaldībām ir nozīmīga loma cilvēku ikdienā, jo tas nodrošina plašu valsts sniegto pakalpojumu klāstu. Iet caur pašvaldību budžetiem tie izdevumi, kas veido nozīmīgu daļu no kopējiem Latvijas konsolidētā kopbudžeta izdevumiem, tādējādi ietekmējot ne tikai makroekonomisko situāciju administratīvo teritoriju ietvaros, bet arī valstī kopumā.

Līdz ar to, ņemot vērā pašvaldību nozīmi no makroekonomiskās perspektīvas, pirms pāris gadiem aktualizējoties tēmai par administratīvi teritoriālā iedalījuma pārmaiņām, secinājām, ka mēs varam sniegt pienesumu diskusijām, tām piešķirot kaut kādu ekonomisko šķautni.

Te uzreiz ir svarīga piebilde, ka mūsu analītiskais darbs, kas realizējās pētījumā, ir attiecināms uz vispārējām sakarībām nevis uz konkrētu reformu piedāvājumiem vai variantiem un noteikti ne uz konkrētu pašvaldību teritoriju pārskatīšanu.

Tā kā diskusijas tobrīd, ja nemaldos, 2019. gada sākumā fokusējās galvenokārt uz pēc iedzīvotāju skaita lielāku pašvaldību izveidi, mūsu pētījumā mēs centāmies rast atbildi uz jautājumu, vai tam ir kāds ekonomisks ieguvums, īpaši fokusējoties uz finansējuma izlietošanas efektivitāti, proti, vai pakalpojumu sniegšana lielākās teritoriālās vienībās, lielākās pašvaldībās, ir izmaksu ziņā efektīvāka nekā mazās pašvaldībās.

Un ekonomikas teorija principā šajā jautājumā nesniedz viennozīmīgas atbildes, jo, no vienas puses pārvaldes organizēšanai mazajās teritoriālajās vienībās ir virkne priekšrocību, piemēram, tas, ka vietvara labāk var izprast iedzīvotāju vajadzības un līdz ar to attiecīgi pielāgot arī sniegtos pakalpojumus. Savukārt no otras puses, pārāk mazās pašvaldībās pakalpojumu sniegšanai var nebūt ekonomiska pamatojuma, jo lielo

pastāvīgo izmaksu dēļ pakalpojumu sniegšanas izmaksas var būt visai augstas. Nu, kā to, manuprāt, ir diezgan viegli vizualizēt... ka tās ir infrastruktūras vai kādas institūcijas izmaksas uz iedzīvotāju mazā pašvaldībā, teiksim, ar tūkstošiem iedzīvotājiem, visticamāk ir augstākas nekā 30 tūkstošu cilvēku pašvaldībā, attiecinot to uz vienu pašvaldības iedzīvotāju.

Tāpēc vērtējot valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu no ekonomiskā skatpunkta, būtu svarīgi atrast šo līdzsvaru starp vietējo demokrātiju un izdevumu lietderīgu izmantojumu. Bet kur tas līdzsvars ir...? Tās atbildes viennozīmīgi nav, turklāt, līdz šim Latvijas gadījumā šādi analītiski pētījumi, kas ilustrētu, kur tad šis punkts ir un vai vispār pastāv kaut kādu izmaksu atšķirība starp lielām un mazām pašvaldībām, iepriekš nebija veikti. Tādēļ 2019. gadā mēs šo pētījumu veicām un ar ekonometriskām metodēm centāmies noskaidrot, vai lielās pašvaldībās budžeta uzturēšanas izdevumi uz iedzīvotāju atšķiras no mazām pašvaldībām. Pētījumā izmantotām informāciju par 110 Latvijas novadu pašvaldībām periodā no 2014. līdz 2017. gadam.

Kas ir kritiski? Mēs analizē izmantotām ekonometriskās analīzes metodes, kas ļauj nodalīt iedzīvotāju skaitu, tātad pašvaldību lieluma ietekmi no citu faktoru ietekmes, piemēram, sniegto pakalpojumu klāsta, apjoma atšķirībām vai ģeogrāfiskā novērtējuma. Pārfrāzējot... mēs nevaram bez ekonometriskām metodēm salīdzināt lielu un mazu pašvaldību izdevumu atšķirības, jo izdevumus uz iedzīvotājiem var ietekmēt arī citi faktori, nu, piemēram, ja pašvaldībās ir liels pensijas vecuma iedzīvotāju īpatsvars, tad būtu sagaidāms, ka arī sociālo pabalstu maksājums uz iedzīvotāju šajā pašvaldībā ir augstāks nekā citviet. Līdz ar to ir svarīgi šos faktorus ņemt vērā un tāpēc ir nepieciešama ekonometriskā analīze.

Nu, lūk, un ko mūsu pētījuma rezultāti caurmērā liecina? Ir tas, ka starp Latvijas novadu pašvaldību budžeta izdevumiem uz vienu iedzīvotāju un novada pašvaldību iedzīvotāju pastāv negatīva sakarība. Pārfrāzējot... mēs ieguvām liecības, ka iedzīvotāju skaita ziņā mazās pašvaldībās budžeta izdevumi uz vienu iedzīvotāju caurmērā ir augstāki nekā lielajās pašvaldībās. Te, protams, ir svarīgs vārds „caurmērā”, jo var būt, piemēram, ka kāda maza pašvaldība tiešām ir ļoti efektīva, skatoties no izdevumu perspektīvas, vai kāda liela, gluži pretēji, ir neefektīva. Lai vai kā, mēs par ekonomiskajiem ieguvumiem runājam no valstiska skatpunkta, no makroekonomiskās perspektīvas un tādējādi šiem rezultātiem ir kaut kāda praktiska nozīmība.

Un kāpēc ir svarīgs šis secinājums, ka mazās pašvaldībās tie uzturēšanas izdevumi uz iedzīvotāju ir caurmērā augstāki nekā lielajās? Ja mēs raugāties uz demogrāfiskajām tendencēm, tuvākajos gadu desmitos iedzīvotāju skaits Latvijā turpinās samazināties un līdz ar to saruks pie esošā teritoriālā iedalījuma jeb pie iepriekšējo novadu... vidējais iedzīvotāju skaits. Mūsu vērtējumā... pēc tiem aprēķiniem, ko mēs esam veikuši un mūsu pētījumā arī to var redzēt, ka vidējais

iedzīvotāju skaits pēc 20 gadiem pašvaldībās būs par 15 procentiem mazāks, nekā tas ir pašlaik, un līdz ar to tīri intuitīvi pieaugtu arī vidējie izdevumi uz vienu iedzīvotāju. Tas pašvaldību budžetiem, protams, radīs arī izaicinājumu tām uzticēto funkciju izpildē. Nu, vēl to var pārfrāzēt, ka nākotnē mēs sagaidām to, ka uz katra atlikušā pašvaldību iedzīvotāja pleciem gulsies arvien lielāka daļa tekošo izdevumu.

Nu, lūk. Tādēļ vēl viens secinājums ir tas, ka augoši uzturēšanas izdevumi uz iedzīvotāju prasīs un apēdīs arvien lielāku daļu no pašvaldību budžeta kopējiem izdevumiem. Ko tas nozīmē? Arvien lielāku daļu no pašvaldību budžeta izdevumiem... arvien mazāka daļa paliks investīcijām. Līdz ar to arī iedzīvotāju skaita ziņā mazās pašvaldības, un to mēs varam redzēt jau pašreiz, investēt attīstībā ir krietni sarežģītāk nekā pēc iedzīvotāju skaita lielākās pašvaldībās.

Tomēr uzturēšanas izdevumu palielinājums nebūt nav vienīgā problēma, ar ko sabiedriskais sektors un tajā skaitā pašvaldības nākotnē saskarsies. Demogrāfisko tendenču dēļ sabiedrībai novecojot arvien lielāks būs pensijas vecumu sasniegušo iedzīvotāju skaita īpatsvars un attiecība pret darbaspējas vecuma iedzīvotājiem. Līdz ar to uz viena darbaspējas iedzīvotāja samaksātiem nodokļiem gulsies arvien lielāka daļa izdevumu, kas jānodrošina ir sociāli mazāk aizsargāto sabiedrības grupu izdevumu segšanai.

Līdz ar to tas jautājums par optimālu un efektīvu līdzekļu izmantošanu aktualizēsies ne tikai valstiskā mērogā, bet, protams, arī individuālajās pašvaldībās.

Un viens risinājums, kā konceptuāli var mazināt... vai precīzāk vismaz tā intuitīvi optimizēt pašvaldību izdevumu efektivitāti... ir virzība uz lielāku, pēc izmēra lielākām pašvaldībām. Tas, protams, nav vienīgais risinājums. Pastāv arī alternatīvi varianti, kā, pieņemsim, kādu konkrētu pašvaldības funkciju pārņemšana uz augstāku līmeni, vai tas ir divu līmeņu pašvaldību formā, vai tas ir centralizējot kādus konkrētus pienākumus, teiksim, centrālās valdības budžetos.

Mūsu pētījums, lai gan nav saistīts ar kādu konkrētu administratīvi teritoriālas reformas piedāvājumu, tomēr mēs uzskatām, ka tas, ka pētījumu rezultāti liecina par statistiski nozīmīgu sakarību starp pašvaldību lielumu un uzturēšanās izdevumiem uz vienu iedzīvotāju, var lieti noderēt diskusijās par konkrētu administratīvi teritoriālas reformas priekšrocībām un trūkumiem.

Tomēr mūsu mērķis bija ierobežots un fokusēts uz vienu jautājumu, kas arī ir akadēmiskā prakse, tāpēc man šķiet, ka ir svarīgi uzsvērt, ka, veidojot jaunu administratīvi teritoriālo iedalījumu, būtu jāņem vērā arī plašs citu faktoru loks, kas neaprobežojas, protams, tikai ar pašvaldību izdevumiem un ar uzturēšanas līdzekļu izmantošanas efektivitāti. Tur būtu jāapsver arī tādi aspekti kā teritoriālā plānojuma jautājumi, infrastruktūras esamība un citas īpatnības. Tāpat, protams, ir jārisina jautājumi par labas pārvaldības principa nodrošināšanu, kas ir priekšnoteikums, lai potenciālais ietaupījums lielāku pašvaldību gadījumā vispār realizētos.

Tāpat... faktiski pabeidzot gribu pieminēt, ka pēc pētījuma publicēšanas mēs saņēmām virkni jautājumu un arī kritiku par pētījumā izmantotajām analīzes metodēm un pētījuma tvērumu galvenokārt no Latvijas Pašvaldību savienības puses.

Ko var minēt... ka saistībā ar tehniskas dabas jautājumiem... analīzē mēs izmantojām vispārpieņemtas metodes un esam snieguši arī detalizētu pamatojumu, tajā skaitā matemātisku par pētījumā izmantotajām metodēm un to interpretāciju un arī atsauces uz izmantoto literatūru un tas viss ir pieejams arī mūsu interneta vietnē.

Un saistībā ar pētījuma tvērumu... es jau minēju, ka tā ir zināmā mērā akadēmiska prakse, ka mēs esam ierobežojuši... apzinājušies pētījuma ierobežojumus un fokusējušies uz šo vienu jautājumu, kas ir tieši par pašvaldību budžeta uzturēšanas izdevumu attiecību pret... vai sakarību ar pašvaldības lielumu... neapskatot varbūt citus jautājumus... ko mēs nevaram noliegt, kas ir svarīgi, veidojot jaunu valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu.

Tas no manas puses būtu viss. Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Vai tiesnešiem būs jautājumi?

Lūdzu, vārds jautājumu uzdošanai tiesnesei Sanitai Osipovai.

S. Osipova.

Labdien. Paldies par jūsu viedokli.

Par cik reforma pamatā tika veikta ekonomisku iemeslu dēļ, lai Latvijas Republikas ekonomika būtu ilgtspējīga un lai pašvaldības būtu ilgtspējīgas, un pašfinansēties spējīgas, vai jūsuprāt šī reforma, kura ir tikusi ieviesta, pirmsšķietami novērš vai vismaz mazina tās problēmas, uz kurām Latvijas Banka bija norādījusi pētījumā?

K. Vilerts.

Raugoties uz to jautājumu, ko mēs analizējam mūsu pētījumā, mēs secinājām, ka pēc iedzīvotāju skaita lielākās pašvaldībās budžeta izdevumu efektivitāte bija šķietami caurmērā augstāka. Līdz ar to virzība uz pēc iedzīvotāju skaita lielākām pašvaldībām ir solis pareizajā virzienā un tur ir priekšnoteikumi, lai būtu ekonomiskie ieguvumi.

S. Osipova.

Vai, jūsuprāt, būtu pieļaujama situācija, ka reforma sasniedz pozitīvu rezultātu ilgtermiņā... šo ekonomisko rezultātu, no kura ir labāk arī visiem pašvaldības iedzīvotājiem, pat ja sākotnēji atsevišķām pašvaldībām vai to iedzīvotājiem pēc

reformas situācija kļūst nelabvēlīgāka, jo tajā skaitā ir apvienotas tātad turīgākas mazas pašvaldības ar lielākām mazāk turīgām pašvaldībām un tātad caurmēra līmenis jaunizveidotajā lielajā pašvaldībā tajā daļā, kas dzīvo mazās un turīgās pašvaldības daļā noteikti kritīsies?

K. Vilerts.

Jā, visticamāk, ka līdz ar to reformas ieviešanu rodas kaut kādas īstermiņa izmaksas un kaut kādā situācijā noteikti arī īstermiņā ir cilvēki, kas ir zaudētāji no reformas. Bet raugoties ilgtermiņā, kā jau es minēju, ir priekšnoteikumi, lai valsts makroekonomiskā tātad situācija, teiksim, caur budžeta izdevumu efektīvu izlietošanu uzlabotos. Līdz ar to pārfrāzējot, visticamāk, ka tie ilgtermiņa ieguvumi atsvērs īstermiņa zaudējumus konkrētām sabiedrības grupām.

S. Osipova.

Taču tā ir prognoze tāpēc, ka jūs sakāt, ka tiek radīti priekšnoteikumi. Bet arī pie zināmiem priekšnoteikumiem viena mājsaimniecība ļoti labi tiek galā ar saviem izdevumiem un saimnieko, bet cita pie tiem pašiem priekšnoteikumiem ne tik labi tiek galā. Tātad ir priekšnoteikumi, bet tas ne obligāti rezultēsies ar pozitīvām sekām.

K. Vilerts.

Jā, precīzi. Mūsu pētījums balstās uz vēsturiskiem datiem un potenciālo ieguvumu aplēses, kas tiek izdarītas balstoties uz mūsu pētījuma sakarībām, tiek pieņemts, ka šīs sakarības turpināsies arī nākotnē. Līdz ar to tie ir priekšnoteikumi un prognoze, un jebkura prognoze savā būtībā ir balstīta uz vēsturisko norišu vispārinājumu arī uz nākotni.

Bet arī nedarot neko... kā mēs secinājam mūsu pētījumā... ilgtermiņā radīsies nelabvēlīgas sekas caur vidējo pašvaldības, teiksim tā, izdevumu sadārdzināšanos.

S. Osipova.

Es sapratu jūs pareizi, ka reforma bija nepieciešama, jo tās tendences, kas iezīmējās, bija ļoti negatīvas un ilgtermiņā būtu katastrofālas? Tātad jebkura darbība, kas ir veikta veidojot lielākas pašvaldības, jau ir solis valsts ekonomikas atveseļošanai.

K. Vilerts.

Jā, vērtējot no budžeta līdzekļu efektīvas izmantošanas perspektīvas, tas tā ir. Bet, kā jau es minēju, protams, ļoti daudz kas ir atkarīgs no niansēm, no konkrēta administratīvi teritoriālās reformas piedāvājuma, jo, teiksim tā, ekonomiskā dimensija neizpaužas tikai caur budžeta līdzekļu izmantošanu, bet arī caur, teiksim tā, kaut kādu ekonomiskās attīstības centru veidošanu, kur lielu lomu spēlē arī infrastruktūras

pieejamība un tā tālāk... Līdz ar to no vienas perspektīvas un no tā jautājuma, ko mēs aplūkojam, jā... tas tā ir...

S. Osipova.

Paldies. Un man pēdējais jautājums.

Es saprotu, ka jums tas pētījums bija par to, kāda situācija bija līdz jaunajai administratīvi teritoriālajai reformai, bet tomēr tiesas sēdē ir izskanējis pietiekami daudz argumentu un publiskajā telpā ir bijis pietiekami daudz argumentu reformas apspriešanas gaitā... Vai pēc Latvijas Bankas ieskata reformai ir ticis sniegts pietiekams ekonomisks un cita veida pamatojums?

E. Kušners.

Labdien... Labvakar, godājamā tiesa!

Es mēģināšu atbildēt uz šo jautājumu. Tātad par to, vai vispār ir sniegts pietiekams ekonomiskais novērtējums, ir jāskatās arī par to, vai vispār šāds novērtējums ir, teiksim, akadēmiski pietiekami tīrā veidā sniedzams. Un Latvijas Bankas ieskatā pēc tās metodes, kuru mēs izmantojam, sniegt vērtējumu esošā administratīvi teritoriālās reformas iznākumam, iespējams, nav, jo tie balstās uz vēsturiskiem datiem. Ir vajadzīgs vismaz trīs gadu laika rindas jaunajiem subjektiem. Tātad, pēc trīs-četriem gadiem mēs varētu nepieciešamības gadījumā arī veikt tādu *ex-post* izvērtējumu tam, kas ir noticis.

Lai vērtētu uz priekšu to, kāds būtu efekts, tad būtu nepieciešams precīzi zināt, kāda ir šo suverēno subjektu paredzamā nākotnes uzvedība. Tam ir iespējami divi avoti. Pirmais ir tiešā veidā, uzjautājot šim subjektam, kurš diemžēl šobrīd neeksistē, vai arī izdarot pieņēmumu par iespējamo subjektu rīcību nākotnē.

Valsts pārvaldē šādi pētījumi, kas ir balstīti pamatā uz pieņēmumiem, dažkārt tiek praktizēti vienkārši tāpēc, ka pētījumu vajag, bet citas metodes nav pieejamas. Latvijas Banka no akadēmiskās tīrības viedokļa neuzskata par lietderīgu... un nav uzskatījusi par lietderīgu veikt pētījumu, kurš balstītos un kurš, pilnīgi godīgi jāatzīst, ka rezultāts būtu pilnībā atkarīgs no izdarītajiem pieņēmumiem. Līdz ar to mēs šādu pētījumu neesam veikuši un mēs arī neesam redzējuši, ka citi būtu veikuši.

Bet es vēlreiz gribu uzsvērt šīs metodes akadēmisko dabu jeb, precīzāk, ļoti neakadēmisko dabu, jo faktiski mēs runājam par suverēnu subjektu, iespējamās nākotnes uzvedības vērtējumu. Tie paši budžeta izdevumi ir atkarīgi no tā, kā jaunās pašvaldības rīkosies – vai tikpat racionāli, kā līdz šim, tādā gadījumā piepildīsies visdrīzāk mūsu iepriekšējo aprēķinu ekstrapolācija, ja rīkosies taupīgāk, tad mēs iegūsim vēl labākus rezultātus... Ja rīkosies neracionāli, ja tiks saglabāti visi veco administratīvo vienību darbinieki un institūcijas, tad mēs neieraudzīsim šo ekonomisko efektu. Faktiski tas, kāda būs reakcija no, pirmkārt, pašvaldību puses, otrkārt, kāda tiks sniegta palīdzība no valsts institūciju puses, no valsts budžeta investīcijām

infrastruktūras sakārtošanai, kā tiks pārkārtotas arī citas saistītās lielās jomas un veselība, kuras daļēji ir pašvaldību ziņā, daļēji valsts ziņā... ir ļoti daudz pieņēmumu, kas ir jāizdara par dažādu subjektu, kuri ir savstarpēji pietiekami autonomi, rīcību, lai nonāktu pie jēgpilna ekonomiska secinājuma.

Mēs šobrīd neesam redzējuši un nonākuši pie secinājuma, ka tas varētu tikt veikts akadēmiski kvalitatīvā veidā, līdz ar to neesam darījuši mēs, un mēs nebrīnāmies par to, ka to nav darījuši arī citi.

S. Osipova.

Paldies par jūsu atbildi. Man vairāk jautājumu nav.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu!

A. Kučs.

Labvakar! Man būtu jautājums, vai, jūsuprāt, Saeima ir pietiekami izvērtējusi ekonomiskos rādītājus, nosakot novadu robežas?

E. Kušners.

Mūsu rīcībā nav šādas informācijas.

A. Kučs.

Paldies.

Tad otrs jautājums... ja jūs varat atbildēt... jo es sapratu, ka jums tas pētījums nebija par individuālām pašvaldībām, viņš bija makroekonomiski... tāpēc, skatoties, pieņemsim, konkrētās pašvaldības, par ko mēs šobrīd lejam, vai no Latvijas Bankas viedokļa jūs to varat... ja nevarat, tad arī sakiet, ka jūs to nevarat vērtēt... Pieņemsim, ja mēs skatāmies Ikšķiles pašvaldību, tur bija divi varianti, vai nu viņa apvienojas ar Salaspili, vai viņa apvienojas ar Ogrī. Kā no jūsu skatījuma, teiksim... kurš modelis no tāda ekonomiskās attīstības perspektīvas būtu atbilstošāks no Latvijas Bankas viedokļa, ja jūs, protams, to varat sniegt...

E. Kušners.

Diemžēl tas neatbilst mūsu pētījuma metodikai un tur būtu cita rakstura metodika jāpiemēro šādam pētījumam.

A. Kučs.

Paldies.

Un pēdējais... laikam es sapratu no kolēģa Vilerta kunga, ka kopumā jūs sakāt, ka ir pozitīvi vērtējama tā virzība uz lielākām pašvaldībām, bet jūs arī teicāt, ka, protams, var būt individuāli gadījumi, kur mazas pašvaldības diezgan efektīvi spēj tās funkcijas nodrošināt. Un, ja es saprotu, tad jūs to nedarījāt, bet ka šāds individuāls izvērtējums būtu nepieciešams. Vai es pareizi sapratu?

K. Vilerts.

Jā, jūs precīzi interpretējāt manis teikto, un atsevišķos gadījumos mazas pašvaldības var būt efektīvākas caurmērā, nekā lielas.

Bet visticamāk, ka tas nenotiek ļoti mazās pašvaldībās, kurās ir tīri objektīvu iemeslu dēļ katra infrastruktūra, katra institūcija automātiski sadārdzina attiecīgu pakalpojumu un visticamāk, ka arī apgrūtina atbilstošu cilvēkresursu piesaisti, jo lielā mērā pašvaldību funkciju klāsts ļoti mazām pašvaldībām neatšķiras no ļoti lielām pašvaldībām. Līdz ar to tas ir vēl viens jautājums – par cilvēku resursu pieejamību.

Un par to ekonomisko izvērtējumu. Visticamāk, runājot jau par konkrētu administratīvi teritoriālās reformas piedāvājumu, un šādos strīdīgos gadījumos ir jāvērtē, protams, arī ekonomiskā šķautne individuālu teritoriju vienību gadījumā.

A. Kučs.

Paldies. Paldies par informāciju.

A. Laviņš.

Man arī būs viens precizējošs jautājums. Nupat jūs atbildējāt un lietojāt tādu vārdu savienojumu kā „ļoti mazas pašvaldības”. Vai Latvijas Bankai ir kaut kāds kritērijs jeb standarts, pēc kura jūs sakāt, ka šis ir ļoti mazas pašvaldības gadījums un tādām nevajadzētu pastāvēt?

K. Vilerts.

Mēs vadījāmies pēc likumā noteiktajiem 4000 iedzīvotāju un pašāvāmies uz to kā rādītāju, ka pašvaldības izmērs ir ļoti mazs.

A. Laviņš.

Paldies. Skaidrs.

Tā... tiesnešiem vairāk jautājumu nav... neredzu... Tāpēc vārds jautājumu uzdošanai tiek dots Ikšķiles novada pašvaldības pārstāvim. Lūdzu!

M. Šķiņķis.

Paldies.

Mums šajā lietā Valsts kontrole norādīja, ka nevar vai ir ierobežotas iespējas objektīvi vērtēt izmaiņas pašvaldību teritorijās un to ietekmi uz finansiālajām spējām, jo pašvaldības ļoti atšķirīgi norāda un fiksē, un grāmatvedību ved attiecībā uz izdevumu pozīcijām.

Tādēļ es gribētu jautāt, vai jūs nesaskārāties ar šādu te problēmu, veicot savu pētījumu... Vai šie dati ir salīdzināmi?

K. Vilerts.

Paldies par jautājumu.

Pētījumā mēs vadījāmies pēc Valsts kases apkopotiem datiem pēc vispārējo izdevumu klasifikācijas kategorijām KOFUG dalījumā, kas ir vispārīgi noteikumi, kā izdevumi būtu jāklasificē un mēs paļāvāmies, ka pašvaldības arī atbilstoši šiem izdevumiem arī atskaitās.

M. Šķiņķis.

Skaidrs. Liels paldies.

Tad nākamais jautājums. Jūs runājāt par lielas un mazas... un lietojāt iedzīvotāju skaitu kā kritēriju, un tādēļ ir jautājums. Likumprojekta anotācijā ir norādīti kritēriji... un tagad nedaudz atšķirīgi, kā tiek veidoti novadi, un attiecībā uz ne Pierīgas pašvaldībām nav tāds kritērijs kā iedzīvotāju skaits. Tādēļ ir jautājums: vai jūs esat analizējuši, vai šobrīd tie piedāvātie kritēriji noved pie tā secinājuma, ka tiek veidotas lielas vai mazas pašvaldības... respektīvi, vai tie kritēriji ir izmantojami, lai arī jūsu vēlmī sasniegtu un veidotu lielākus novadus?

E. Kušners.

Mums nav vēlme sasniegt lielākus novadus un mēs neesam vērtējuši šos kritērijus. Tas neietilpa mūsu funkcijās. Mēs netikām aicināti to darīt. Paldies.

M. Šķiņķis.

Paldies.

Tad bija arī apsvērums, ka ir jālīdzsvaro vai jāizsver tāad lielums ar vietējo demokrātiju.

Tad jautājums: vai vietējās demokrātijas izsvēršanu var veikt arī ar ekonomiskiem aprēķiniem un argumentiem, vai tas ir tāds juridisks drīzāk... jeb tur ir kādi ekonomiski moduļi vai kas tamlīdzīgs?

E. Kušners.

Es domāju, ka noteikti demokrātiju ekonomiskajās kategorijās nesver un demokrātiju nevar svērt arī tikai juridiskās kategorijās. Tas ir plašs filozofisks un

politisks jēdziens. Līdz ar to mēs pilnīgi noteikti nesaistītu mūsu darbu, mūsu iesaisti šajā procesā, netieša veida pētījumu ar tik plašiem jautājumiem.

M. Šķiņķis.

Sapratu. Liels paldies jums. Man vairs nav citu jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai Limbažu novada pašvaldības pārstāvim. Lūdzu!

A. Stucka.

Paldies par iespēju.

Man ir divi jautājumi, ceru, ka varēsiet uz tiem atbildēt.

Pirmais jautājums saistīts ar tā saucamo teritoriju specializāciju. Vai jūs to esat vērtējuši? Ka, piemēram, Piejūras novadu nekādā gadījumā nevajag likt kopā ar tālāk no jūras esošo uz lauksaimniecību orientētu pašvaldību, respektīvi, vai šai specializācijai ir nozīme, lai veidotu jaunu administratīvi teritoriālo iedalījumu?

K. Vilerts.

Paldies par jautājumu.

Esam ņēmuši vērā. Mēs ekonometriskajā specifiskajā kontrolējam, vai attiecīgā teritoriālā vienība ir robežnovads, vai ir jūras robeža, vai ir sauszemes robeža, cik tālu atrodas no reģionālā centra... tādējādi kontrolējot šīs ģeogrāfiskās atšķirības novadu starpā.

A. Stucka.

Un kāds tam ir novērtējums?

K. Vilerts.

Koeficientu novērtējumi... viņi ir pieejami pētījumā, es tā no galvas viņus tagad nenosaukšu... Bet viņu jēga, viņu... teiksim tā... ņemt viņus vērā iemesls ir, lai mēs spētu atdalīt to ietekmi, kas nāk no iedzīvotāju skaita, no izmēra. Nu, teiksim tā... pastāv sakarība, ka pierobežas novadi mēdz būt pēc iedzīvotāju skaita mazāki nekā, pieņemsim, novadi, kas atrodas ap Rīgu. Ja mēs nekontrolētu šo ietekmi, mēs tikpat labi secinātu, ka iedzīvotāju skaita ziņā mazas pašvaldības var būt efektīvākas vai mazāk efektīvākas, bet patiesībā tā ietekme nāk no ģeogrāfiskās lokācijas. Līdz ar to mums tik ļoti neinteresē, kāda ir tā ģeogrāfiskās lokācijas ietekme, mums interesē tas, ka mēs viņu esam ņēmuši vērā un mēs varam izdarīt secinājumus par iedzīvotāju skaita ietekmi uz izdevumiem, nevis lokāciju.

A. Stucka.

Skaidrs. Paldies.

Un otrs pamatjautājums. Tomēr mēģināšu to attiecināt uz konkrēto administratīvo teritoriju tāpēc, ka viņa ir zināmā veidā īpatnēja. Proti, diskusijās Saeimas komisijā kā viens no argumentiem, kāpēc veidot Saulkrastu novadu, bija tāds, ka vasarā tur dzīvo ļoti liels iedzīvotāju skaits. Attiecīgi no tā es secinu, ka ziemā savukārt tur dzīvo ļoti mazs iedzīvotāju skaits.

Līdz ar to man ir jautājums: vai ir vispār iespējams aprēķināt ekonomiski šādas teritorijas, kur ziemā ir ļoti mazs iedzīvotāju skaits, bet vasarā ir ļoti liels iedzīvotāju skaits, ekonomisko un pārvaldības potenciālu?

Paldies.

K. Vilerts.

Manuprāt, to ir iespējams darīt, ņemot vērā gada vidējo iedzīvotāju skaitu.

A. Stucka.

Paldies. Man nav jautājumu vairāk.

A. Laviņš.

Paldies.

Saeimas pārstāvim... Vai jums būs jautājumi Latvijas Bankas pārstāvjiem?

Lūdzu!

L. Liepa.

Paldies, godātais sēdes priekšsēdētāj! Šobrīd jautājumu Latvijas Bankas pārstāvjiem nav.

A. Laviņš.

Paldies.

Teikšu paldies arī abiem Latvijas Bankas pārstāvjiem par dalību, par viedokļu sniegšanu un atbilžu sniegšanu. Lai jauks vakars! Varat atslēgties no tiesas sēdes. Visu labu!

Cienījamie lietas dalībnieki!

Šodien esam strādājuši visu dienu, ir pienācis laiks pārtraukuma izsludināšanai.

Turpināsim tiesas sēdi rīt no pulksten 10.00, uzklausīsim pieaicinātās personas – Valsts kontroli, Latvijas Pašvaldību savienību un arī domāju, ka sāksim uzklausīt lietā pieaicinātos lietpratējus.

Tātad tiesas sēdē izsludinu pārtraukumu līdz rītdienas pulksten 10.00.

Paldies.